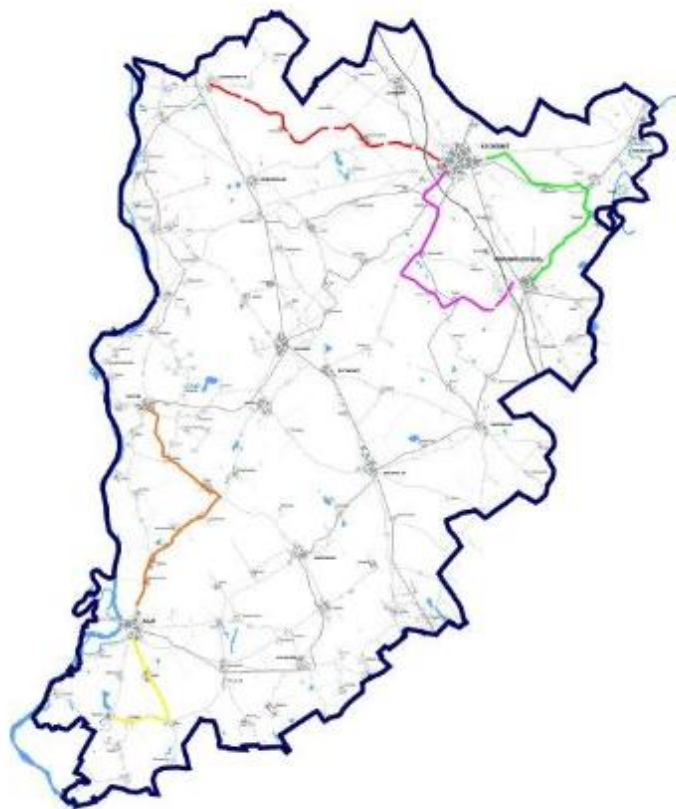

Együttműködés a helyben foglalkoztatásért

**Bács-Kiskun megyei foglalkoztatás- és
gazdaságfejlesztési együttműködés**

**FOGLALKOZTATÁSI ÉS
GAZDASÁGFEJLESZTÉSI STRATÉGIA
2016-2021**

2016. szeptember 26.

Tartalomjegyzék

1	Szakmapolitikai kitekintés	3
1.1	Európai Unió kitekintés	3
1.2	Hazai munkaerő-piaci célok	3
2	Bács-Kiskun megye foglalkoztatási és gazdaságfejlesztési jövőképe	6
3	Bács-Kiskun megye foglalkoztatásának és gazdaságfejlesztésének alapelvei	9
4	A Bács-Kiskun megyei foglalkoztatási és gazdaságfejlesztési együttműködés célrendszere	10
5	Célcsoport bemutatása	19
5.1	Álláskeresők	19
5.2	Álláskeresők között halmozottan hátrányos vagy kiemelt figyelmet érdemlő rétegek 20	
5.2.1	Alacsony iskolai végzettségűek	20
5.2.2	25 év alatti, vagy 30 év alatti pályakezdők	21
5.2.3	50 év felettiek	22
5.2.4	GYES-ről, GYED-ről, ápolási díjról visszatérők, vagy legalább egy gyermeket egyedül nevelő felnőttek	24
5.2.5	Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban (FHT) részesülők	24
5.2.6	Tartósan munkanélküliséggel veszélyeztetettek	24
5.2.7	Megváltozott munkaképességű személyek	25
5.2.8	Roma nemzetiséghez tartozó személyek	27
5.3	Inaktív (jellemzően nem regisztrált álláskeresők)	27
5.4	Közvetett célcsoport – foglalkoztatók	29
6	Célrendszer és helyzetelemzés kapcsolata	29
7	Bács-Kiskun megye foglalkoztatási és gazdaságfejlesztési együttműködései	36
7.1	Megyei foglalkoztatási együttműködések	36
7.2	Helyi foglalkoztatási együttműködések	49
7.3	Kecskemét Megyei Jogú Város foglalkoztatási együttműködése	51
8	Bács-Kiskun megye foglalkoztatási és gazdaságfejlesztési programjai	51
9	A célrendszer és programok kapcsolata	70

1 Szakmapolitikai kitekintés

1.1 Európai Uniós kitekintés

Az európai foglalkoztatási stratégia ma már az Európa 2020 növekedési stratégia része, és megvalósítása az európai szemeszteren keresztül történik. Az Európa 2020 stratégia, az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés stratégiája az elmúlt évtizedek legsúlyosabb globális pénzügyi és gazdasági válságának káros hatásainak enyhítését, valamint Európa versenyképességének fejlesztését célozta meg a 2010-2020-as időszakra.

Az Európa 2020 stratégia céljait három prioritás mentén határozta meg:

- **Intelligens növekedés:** tudáson és innováción alapuló gazdaság kialakítása.
- **Fenntartható növekedés:** erőforrás-hatékonyabb, környezettudatosabb és versenyképesebb gazdaság.
- **Inkluzív növekedés:** magas foglalkoztatás, valamint szociális és területi kohézió jellemezte gazdaság kialakításának ösztönzése.

A 2020-ig tartó időszakra kidolgozott stratégia egyik kiemelt célja a 20-64 éves népesség foglalkoztatási rátájának 75 százalékra emelése, többek között a fiatal, az idősebb, illetve az alacsony képzettségű munkavállalók nagyobb mértékű foglalkoztatása, valamint a legális migránsok fokozottabb integrációja révén. Az Európai Unióban jelenleg az aktív népesség 10%-a munkanélküli, megközelítően 23 millió ember. A gazdaság növekedése, versenyképessége és a jóléti rendszer fenntarthatósága érdekében több munkahelyre van szükség és több embernek kell munkát vállalnia. Az Európa 2020 stratégia célkitűzései mentén minden egyes EU tagállam nemzeti célokat határoz meg, figyelembe véve az egyes országok különböző helyzetét és a helyi viszonyokat.

1.2 Hazai munkaerő-piaci célok

A hazai szakpolitikai foglalkoztatási stratégia célja a 2014-2020 közötti uniós programozási időszak foglalkoztatáspolitikai és képzési intézkedéseinek megalapozása a fejlesztési szükségletek felméréseivel, valamint a munkaerő-kínálatra fókuszáló szakpolitikai javaslatok megfogalmazásával. Elsősorban a foglalkoztatáspolitikai munkaerő-kínálatra fókuszáló beavatkozásait vizsgálja: áttekintést ad a magyarországi munkaerő-piaci helyzetről, bemutatja a munkaerő-piaci folyamatokat befolyásoló demográfiai változásokat és a gazdasági környezet alakulását, ezek alapján azonosítja a főbb munkaerő-piaci kihívásokat, valamint bemutatja a munkaerő-piacot befolyásoló hosszabb távú trendeket, előrejelzéseket, külső környezetet és a demográfiai aspektusokat.

A magyar Kormány az uniós célkitűzésekkel összhangban a foglalkoztatás bővítését tűzte ki stratégiai célul: 2020-ra a 20-64 éves népesség körében 75%-os foglalkoztatási ráta elérése. A munkaerő mobilizálásával, a nyugdíjkorhatár fokozatos emelésével és a korai nyugdíjazási formákhoz való hozzáférés korlátozásával elősegíti a munkával töltött időszak meghosszabbodását, a munkaerő munkaerő-piacon tartását. Mindemellett a szociális ellátórendszer átalakításával, az új közfoglalkoztatási program elindításával, illetve az új adórendszer foglalkoztatás-barát módon történt átalakításával is munkára ösztönöz.

Középtávon egy modern, versenyképes, rugalmas hazai munkaerőpiac kialakítása a cél, ennek érdekében jelentős munkahelyteremtés valósul meg az elsődleges munkaerő-piacon, ehhez megfelelően képzett versenyképes munkaerő áll rendelkezésre, a munkanélküliek és inaktívak

elhelyezkedését pedig hatékony és személyre szabott munkaerő-piaci szolgáltatások segítik. A leghátrányosabb helyzetűek számára átmeneti foglalkoztatási lehetőségeket kíván nyújtani, támogatja a munkaerő-piaci szereplőket a változásokhoz való rugalmasan alkalmazkodáshoz, valamint elősegíti, hogy a foglalkoztatási formák és képzési utak figyelembe vegyék az egyéni élethelyzeteket.

A fentieknek megfelelően a **hazai foglalkoztatáspolitikai stratégia prioritásai a 2014-2020 közötti időszakban** a következők:

Munkaerő-piaci belépés segítése: a legfőbb prioritás a munkaerő-piaci belépés elősegítése, elsősorban a hátrányos helyzetű munkanélküliekre és inaktívakra fókuszálva. Ennek keretében olyan kezdeményezések kerülnek megvalósításra, melyek aktív munkaerő-piaci eszközös révén hozzájárulnak foglalkoztathatóságukhoz - az ezeket megvalósító Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat szervezetének és munkaerő-piaci szolgáltatásainak fejlesztése.

A fiatalok fenntartható munkaerő-piaci integrációja: a fiatalok munkaerő-piaci integrációjának segítését az Ifjúsági Garancia bevezetésével (pl. aktív munkaerő-piaci eszközök és munkaerő-piaci szolgáltatások a fiatalok számára, gyakornoki programok, fiatalok vállalkozóvá válásának támogatása, nonprofit szervezetek fiatalok foglalkoztatását segítő programjai, stb.)

Az egész életen át tartó tanulás ösztönzése a szakképzés és felnőttképzés támogatásával és fejlesztésével: ennek érdekében a duális képzés elterjesztésének támogatása, a szakképzés minőségének javítása, felnőttképzési programok támogatása - kiemelten az alacsony iskolai végzettségűek és közfoglalkoztatottak foglalkoztathatóságának javítása érdekében -, valamint a felnőttképzés intézményrendszerének fejlesztése.

A munkavállalók és vállalkozások munkaerő-piaci alkalmazkodóképességének fejlesztése a munkaerő-piaci szereplők alkalmazkodóképességének javításával, a munkahelyi rugalmasság ösztönzésére, a kisgyermekesek rugalmas, napközbeni ellátásának fejlesztésére, stb.

A szociális gazdaság és nonprofit foglalkoztatási programok támogatása: fókuszálva a szociális gazdaság fejlesztése keretében a társadalmi vállalkozások fejlesztésére, illetve tranzitfoglalkoztatási programok támogatására.

Jelen stratégia illeszkedik a következő releváns szakmapolitikai és jogi keretekhez:

- **Magyar Növekedési Tervhez:** A magyar gazdaság hosszú távú egyensúlyi helyzete csak a foglalkoztatottság és a növekedés együttes fokozásával biztosítható. A Magyar Növekedési terv is jelentős munkahelyteremtő ágazatként említi a megyénkben is fejlődő és fejlődni képes turizmust, élelmiszer-, jármű-, csomagolóanyag-, faipart és gépgyártást.
- **Nemzeti Vidékstratégiához (2012-2020):** A vidéki gazdaság létalapjainak biztosítása, a vidéki foglalkoztatás növelése stratégiai célkitűzése a Nemzeti Vidékstratégiának. Célja a vidéki térségek, települések, kiemelten a falvak és a tanyák gazdasági létalapjának megerősítése, újjászervezése, a vidéki gazdaság több lábra állítása, mindezzel a megélhetés biztosítása, a munkahelyek megőrzése és a foglalkoztatás növelése.
- **Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiához 2011 -2020:** A Társadalmi Felzárkózási Stratégia célrendszerének legfelsőbb szintjén az Európa 2020 stratégia szegénység elleni küzdelemhez kapcsolódó hazai céljai állnak. Ezt követi a

gyermekszegénység, valamint a roma és nem roma népesség közötti különbségek csökkentése, a területi hátrányok, szegregációs jelenségek mérséklése.

- **Bács-Kiskun Megye Területfejlesztési Programjához, valamint**
- **Bács-Kiskun Megye Integrált Területi Programjához.**

Bács-Kiskun Megye Területfejlesztési Programjának átfogó céljai között több elemében is megjelenik a foglalkoztathatóság javítása:

- *A megye társadalmi-gazdasági súlyának növelése a Kárpát-medencében és az európai térben inkluzív növekedés révén, mely a KKV-szektor megerősödését, és ennek következtében a foglalkoztatás bővülését célozza meg 2020-ra.*
- *A területi felzárkózás, a megye belső kohéziójának erősítése* egyrészt a megye Európai Közösség NUTS 3 térségeinek átlagához történő közeledését kívánja elérni, másrészt a megyén belüli leszakadó térségek, társadalmi csoportok integrációját a megye társadalmi-gazdasági kapcsolatrendszerébe. A cél elérését szolgáló beavatkozások a vidéki térségek népességmegtartó-képességének javulását és az elvándorlás valamint az eloregedés csökkenését eredményezik.
- *Az egészséges és megújuló társadalom*, mint célkitűzés a társadalom mentális egészségének és fizikai állapotának javítására irányul annak érdekében, hogy az aktív korú népesség foglalkoztathatósága javuljon. A megújuló társadalom az élethosszig tartó tanulás révén képes a társadalmi-gazdasági kihívásoknak megfelelni, a modernizálódó gazdaság foglalkoztatási igényeit teljesítve.

A megye specifikus céljai között *a gazdasági versenyképesség erősítése, innovatív gazdaság a KKV-szektor megerősítésével* szintén a foglalkoztatás javítására fókuszál. Míg a *megye belső kohéziójának erősítéséhez és a makrotérségi integrációját szolgáló intézményi és infrastrukturális fejlesztések* eléréséhez rövid távon biztosítani kell a megyei szintű fejlesztéspolitikai koordinációs és megvalósítást támogató szervezeti hátteret, területfejlesztési intézményrendszert.

Bács-Kiskun megye 2014-2020 időszakra vonatkozó horizontális célkitűzési közül három is érinti a térség gazdaság és foglalkoztatás fejlődését:

- **esélyegyenlőség:** Az esélyegyenlőség érvényesítésén a Közösségi Támogatási Rendelet tervezetében foglalt nők és férfiak egyenlő esélyeit biztosító fejlesztéspolitika mellett a hátrányos helyzetűekkel szembeni diszkriminációmentességet és a területi különbségekből adódó hátrányok felszámolását is értjük.
- **a területi kohézió:** A területi kohézió a 2014-20-as időszakban a perifériák további leszakadásának megakadályozására kell, hogy irányuljon, támaszkodva a versenyképes térségek révén megnyíló lehetőségekre az innováció, foglalkoztatási potenciál révén. A felzárkózás további kulcselemei az infrastruktúra fejlesztése és az oktatási szint emelése.
- **partnerség és többszintű kormányzás:** A területfejlesztés felelőseként a megyei önkormányzat széles körű partnerséget alakít ki céljai megvalósítása érdekében, a programok előkészítése és azok nyomon követése során.

Bács-Kiskun megye integrált területfejlesztési programjának 7. célkitűzése a Bács-Kiskun 2020 megyei foglalkoztatási paktum létrehozása és működtetése. A foglalkoztatási paktum és a helyi identitás és kohézió erősítése ITP célok kivételével a többi cél elérése elsősorban infrastrukturális jellegű fejlesztések megvalósításától várható. A gazdaság fejlődése és a

foglalkoztatás bővülése csak abban az esetben lehet sikeres, ha az eszközök mellett a humán erőforrás fejlesztésére is lehetőség nyílik. A foglalkoztatási paktum előnye és hatékonysága abban rejlik, hogy a területi alapon végrehajtott infrastrukturális fejlesztések által elvárt humán erőforrás fejlesztések illeszthetővé válnak, ezzel is erősítve a fejlesztések sikerességét.

A gazdaságfejlesztés és a foglalkoztatás bővítés célja akkor valósítható meg sikeresen, ha a megvalósuló fejlesztések minden társadalmi réteget érintenek és annak eredményeiből mindenki részesül. Ezen hatás elérése érdekében szükséges, mind a stratégia tervezésében, mind a megvalósításában a társadalmi együttműködések révén a lakosság és a gazdaság szereplőinek minél szélesebb rétegeinek részvétele.

Bács-Kiskun Megye Területfejlesztési Konceptiója meghatároz olyan **területi célokat**, amelyeket mind jelen stratégia megvalósítása során, mind a helyi foglalkoztatási paktumok kialakításakor szintén figyelembe kell venni a meghatározott térségekben található településeken. Ennek figyelembevételével

a) a Homokhátság sajátosságaira épülő elemek lehetnek:

- A képzések kiválasztása során érdemes a Homokhátság adottságait figyelembe venni: agrárképzések, feldolgozóipari képzések, vízgazdálkodási, műszaki képzések, turisztikai szakemberek képzése.
- A szemléletformálás során érdemes egy blokkot szentelni a megye területi egységeinek, annak földrajzi, környezetvédelmi problémáinak megismertetésére a gyerekek, fiatalok körében, ezzel is növelve a környezeti érzékenységüket.

b) a Duna mente sajátosságaira épülő elemek lehetnek:

- A képzések kiválasztása során érdemes a Duna mente adottságait figyelembe venni: hajózási ágazathoz, vízi infrastruktúrák üzemeltetéséhez kapcsolódó speciális képzések, ártéri gazdálkodás fejlesztésére irányuló kísérleti projektek humán erőforrásának képzése.

c) a szabad vállalkozási zónákban és a határ menti térségekben:

- A határ menti térségekben sok esetben jeleztek turisztikai fejlesztési elképzeléseket az önkormányzatok, amelyhez turisztikai szakemberekre is szükség van, így kapcsolódó képzésekkel érdemes tervezni. A térségben a leginkább fejlesztendő területek: környezetvédelmi tevékenységek összehangolása, határon átívelő felsőoktatás és tudományszervezés (kutatói és felsőoktatási intézmények hálózatos tevékenysége), turizmus összehangolt fejlesztése (közös turisztikai termékek, együttműködések).
- A szabad vállalkozási zónákban fontos a befektetésösztönzési eszközrendszer területre is specializált kidolgozása és működtetése, akár befektetésösztönzési témájú képzések, tudásmegosztás beépítése.
- A képzések kiválasztása során érdemes figyelembe venni pl. Bácsalmás esetében az iparterületre betelepülő vállalkozások képzési igényeit.

2 Bács-Kiskun megye foglalkoztatási és gazdaságfejlesztési jövőképe

Bács-Kiskun Megye Területfejlesztési Konceptiója II. Javaslattevő fázis c. dokumentum szerint Bács-Kiskun megye jövőképe az alábbi.

„Bács-Kiskun megyét 2030-ban társadalmi-gazdasági stabilitás jellemzi, hagyományos értékein alapuló - XXI. századi kihívásokra adott - innovatív válaszokkal.

A népesség és a vállalkozások mobilitása a megye térkapcsolatainak köszönhetően élénk, ez gazdasági és kulturális értelemben pezsgő, sokszínű, vonzó környezetet teremt.

A KKV szektor a válságot követő több mint másfél évtized során a krízisben szerzett alkalmazkodóképessége, hatékonyságnövekedése és megújulási képessége révén jelentős részt vállal a bővülő foglalkoztatásban:

- A megye teljes területén a járműipari beruházásokhoz kapcsolódó beszállítói hálózat működik.
- A kis- és középvállalkozói szektor teljesítménye alapján a feldolgozóiparban (ezen belül pl. gépiparban, mezőgazdasági gépgyártásban, műanyagiparban) Bács-Kiskun megye a jól képzett humán erőforrás és a minőségi, pontos beszállítói kör révén elismertséget szerez.
- A megye déli része a határon átnyúló gazdasági és kulturális tevékenységek motorja, az évek során felhalmozott bizalmi tőke és a kiépült kapcsolatrendszer révén a határok átjárhatósága civil és vállalkozói hálózatok megerősödését lehetővé teszi.
- A különböző profilú és térbeli kiterjedt kapcsolatrendszerű vállalkozások igényei az innováció területén is változatos kihívásokat teremtenek, a válaszokat közösen keresve a kutatóhelyekkel és oktatási intézményekkel.
- A nyugat-keleti közlekedési összeköttetések jelentős javulása révén logisztikai szerepe tovább erősödik.
- A vállalkozások hatékonyságát a megújuló energia hasznosításából származó megtakarítások is javítják környezeti teljesítményük javulásával párhuzamosan.
- **A létrejött és megőrzött munkahelyek biztonságot nyújtanak, mind munkaegészségügyi, mind jövedelmi, mind esélyegyenlőségi szempontból.**

A környezeti problémákra adott válaszoknak köszönhetően a Homokhátság gazdasági leszakadása megáll, az elvándorlás csökken, a táj sajátos arculata turisztikai, környezetvédelmi és letelepedési szempontból is vonzó lehetőségeket kínál.

- A települések sikeresen küzdenek meg a vízgazdálkodási kihívásokkal, a csapadékvíz tározása, a víz helyben tartása életképes párhuzamos lehetőségeket kínál a nagyberuházások révén megvalósítható vízpótlással.
- Az árvizek, szélsőséges időjárási körülmények előrejelzésében, kezelésében a megye együttműködő partnerekre talált a szomszédos megyékben országhatárokon belül és kívül.
- A vízgazdálkodás, időjárási előrejelző rendszerek, árvízvédelem területén az együttműködésen alapuló tervezés és beruházások eredményei nemzetközi szinten a jó gyakorlat példájaként ismertek, lehetőséget teremtve a vállalkozásoknak az eredményekből való profitálásra.

A vidéket lefedik a kiváló minőségű mezőgazdasági termékeket feldolgozó élelmiszeripari üzemek, a vidéki lakosság kreativitásának és az élethosszig tartó tanulásnak köszönhetően a vállalkozói szféra a termelés és szolgáltatás terén is folytonosan képes megújulni. A vidéki gazdaság és infrastruktúra fejlődése fenntartható, nem jár környezetszennyezéssel, az építési beruházások a táj arculatához illeszkedően valósulnak meg.

- A kedvező adottságú termőterületek és a termelési kultúra mind a szántóföldi növénytermesztésben mind a kertgazdálkodásban (különösen a szőlőtermesztésben) megtermelt és helyben feldolgozott (pl. bor), és a piacon keresett termékekben testesül meg.

- Az állattenyésztés és a növénytermesztés egyensúlya kedvező termékalapot kínál az élelmiszer-feldolgozásnak.
- A kultúrtáj jellegzetességei és környezeti minősége hitelessé teszi és támogatja a megyében előállított élelmiszertermékek marketingjét a nemzetközi piacon.
- Bács-Kiskun megye az ökolgazdálkodás, a szelíd termelési, gazdálkodási módok módszertani és termelési központja.
- A vidéki szolgáltatások, ellátórendszerek megerősödése nemcsak a fiatalok, gyermekes családok helyben maradását segíti elő, hanem javítja a munkába állás esélyeit, es a turizmusban is megnövekedett tartózkodási időt eredményez.
- A hagyományok, a nemzetiségi kultúra többnyelvű, autentikus és egész éven áthúzódó fesztivál-, kulturális és vallási turizmus (zarándokturizmus) szolgáltatásokat alapoz meg, kiegészülve a tematikus vonzerők fejlesztésével (pl. történelmi témapark)
- A tanyás térségek, a borvidékek, a nemzeti parkok, a Kiskunság és a folyóvölgyek különböző adottságai a tájgazdálkodás specifikumait tovább éltetik, a különböző táji adottságokhoz kötődő vonzerőket többfunkciós (pl. gyalogos, kerékpáros, lovas) túraútvonalak kötik össze.
- A termál- és gyógyvizek többcélú hasznosítása a balneológia es az energetika területen is fejlesztéseket és új munkahelyeket teremtett.

A megye települései megfizethető és minőségi életfeltételeket biztosítanak, energiafelhasználásukban folyamatosan növekszik a megújuló energia aránya.

- A közszolgáltatások felhasználóbarát és hatékony szervezési modellekben egyszerű és gyors ügyintézés mellett látják el feladataikat.
- A város-vidék kapcsolat a nagytérségi fejlesztési célok keretébe ágyazott közös gondolkodás és beruházások eredményeképpen a forrásokért való verseny helyett az egymást hatását erősítő (szinergikus), különböző erőforrásokon alapuló fejlesztésekhez teremt alapot.
- Az intézményrendszer és az épített örökség megújítása, funkcióinak fejlesztése, bővítése nemcsak a meglévő fogyasztók elégedettségét szolgálja, hanem új piaci szegmensek (fizetős szolgáltatások igénybevevői) elérésére, kiszolgálására is képes.
- A szociális védőháló, az intézményi ellátottság és a szolgáltatási színvonal megerősítése a válságot követő időszakban sikeres lesz, a településhálózatban megfogynak a perifériák, szegregátumok, a lakosság lakhelyétől, jövedelmi viszonyaitól független hozzáférése biztosítottá válik.

A megye fejlesztési és infrastrukturális hálózatai a nemzetközi térbe történő integrációt és a fejlesztési erőforrások kihasználásának maximalizálását eredményesen szolgálják.

- Gyors, minimális baleseti kockázatú és alacsony környezetterhelésű közlekedési rendszerek biztosítják a munkavállalók, turisták és áruk pontos célba érését a nemzetközi közlekedési hálózatok fejlett részeként.
- A megyei szint vonzó karriercél a képzett és tapasztalt fejlesztő szakemberek számára, Budapest és a nemzetközi intézmények elszívó hatása lecsökkent.
- Évtizedes felkészülést, tervezést követően az európai integráció és a nagytérségi stratégiák megvalósítása megnyitotta az utat és biztosítja az eszközöket és forrásokat a megyehatáron átnyúló fejlesztésekhez.
- A megye fókuszált, célirányos fejlesztési stratégiája mérhető eredményeket hozott a legégetőbb problémák megoldásában, a legfontosabb célok megközelítésében.
- Az európai források felhasználása a fejlesztő szolgáltatások elérhetőségének és folytonosságának köszönhetően megközelíti a 100 %-ot.”

A fentiekben meghatározott megyei jövőképhez kapcsolódóan **jelen stratégia a következő foglalkoztatási szempontú jövőképet határozza meg 2021-re vonatkozóan.**

2021-ben Bács-Kiskun megye természeti, épített és kulturális értékeire, hagyományaira, valamint a szükségleteknek megfelelően képzett, dolgozni akaró, alapvetően helyi munkavállalóra épülve, az együttműködő erős vállalkezési, intézményi és civil szektornak és az önfoglalkoztatásnak köszönhetően megvalósul a területi szinten kiegyensúlyozott teljes foglalkoztatás, (azaz a megyei munkanélküliségi ráta 5 % alá csökken), biztosítva az itt élők megélhetését, helyben maradását.

A fenti jövőkép szerint tehát 2021-ben elegendő munkahely áll rendelkezésre Bács-Kiskun megyében, amely biztosítja az itt élő lakosság számára a megélhetéshez szükséges jövedelmet, hogy továbbra is Bács-Kiskun megye településein kívánjon maradni. Ehhez szükséges a vállalkozói kedv ösztönzése, a vállalkozások és turisták térségbe vonzása is az értékekben gazdag térség adottságait hasznosítva. A másik oldalt tekintve lehetőség szerint helyi (de ha szükséges, akkor rugalmasan ingázó), a gazdasági igényeknek megfelelően képzett, elegendő létszámú munkaerő áll rendelkezésére a megyei vállalkozásoknak, intézményeknek, civil szervezeteknek gazdasági fejlődésükhöz, feladataik ellátásához. Ez magában foglalja a gazdasági igények és munkaerő-kínálat szakmai összehangolását, a képzési lehetőségek ennek megfelelő igazítását, a potenciális munkavállalók szemléletformálását, személyre szabott munkaerő-piaci szolgáltatásokkal történő ellátását, támogatását; mindezek térségi koordinációját.

A fent megfogalmazott **jövőkép illeszkedik Bács-Kiskun megye területfejlesztési koncepciójában megfogalmazott jövőképhez, mely szerint „a folyamatos megújulásra képes fenntartható gazdasági és társadalmi környezet megteremtésével Bács-Kiskun megye versenyképes és vonzó térség lesz”.**

3 Bács-Kiskun megye foglalkoztatásának és gazdaságfejlesztésének alapelvei

A stratégiaalkotásra az alábbi főbb alapelvek mentén került sor.

Területileg kiegyenlített fejlődés

Bács-Kiskun megye egyes térségei közt jelentős fejlettségbeli különbségek vannak, ezért olyan foglalkoztatási-gazdasági együttműködések kell kidolgozni, melyek figyelembe veszik az egyes területek speciális adottságait. A helyben foglalkoztatás szintjének növelésére kell törekedni a feltételek kialakításával.

Területi szemlélet

Helyi és térségi elképzelésekből alulról építkező megyei foglalkoztatási együttműködések, programok kidolgozása szükséges.

Helyi munkavállalás lehetőségeinek kialakítása

A települések lakossága, különösen a hátrányos helyzetű foglalkoztatási célcsoportok számára biztosítani szükséges a helyben történő munkavállalás lehetőségét is, ennek vállalkezési, intézményi feltételeit, az ezt támogató szolgáltatásokat ösztönözni, fejleszteni szükséges.

Esélyegyenlőség

Nők és férfiak, fogyatékkal élők és egyéb esélyegyenlőségi célcsoportok egyenlő munkaerő-piaci esélyének megteremtése. A munkanélküli célcsoport hátrányos helyzetű tagjai egyforma esélyekkel, sőt kiemelten kerüljenek bevonásra az egyes programokba, hangsúlyozottan a nehezen bevonható, valóban rászoruló rétegek. Lényeges, hogy új, a helyi munkaerő-piacon eddig meg nem jelenő rétegek kerüljenek bevonásra a rendszerbe.

Fenntarthatóság

A stratégia tervezett elemei, szolgáltatásai gazdasági, társadalmi, környezeti szempontból fenntartható módon kerüljenek kidolgozásra, megvalósításra, elvárás a fenntartható intézményrendszer kialakítása.

Gazdasági igényeknek megfelelés

A munkaerő-piacon megjelenő vagy a munkaerő-piaci trendkutatások által előre látható gazdasági igényeknek megfelelően szükséges a képzési lehetőségeket kialakítani a hiányszakmák, mesterségek vonatkozásában, minél több szakmai területen, hogy valóban a foglalkoztatás javulásához járuljanak hozzá. Ez akkor is lényeges, ha adott esetben ez egy kisléptékű igény, így nem feltétlenül költséghatékony módon valósítható meg az adott képzés. Lehetőség szerint a szűkebb térségekben felmerülő tényleges igényeknek megfelelően és ne a külföldön keresett szakmákban kerüljön sor a képzésekre, elkerülendő a külföldi munkavállalást.

Partnerség, nyilvánosság

Minden releváns szereplő bevonása szükséges a közös stratégia kidolgozásába és megvalósításába. A foglalkoztatási együttműködések a közvetlen résztvevőkön kívül minél szélesebb körben kapjanak nyilvánosságot, hogy a tervezett tevékenységekhez minél szélesebb körben tudjanak további intézmények, szakmai és civil szervezetek csatlakozni, kapcsolódni saját tevékenységükkel. Rendkívüli fontossággal bír az együttműködési tevékenységek területi szintű összehangolása, a helyi foglalkoztatási együttműködések megyei szintű koordinációja.

Innováció

Lehetőséget kell biztosítani a munkaerő-piaci és foglalkoztatáspolitikai problémák megoldásának új módszereihez.

4 A Bács-Kiskun megyei foglalkoztatási és gazdaságfejlesztési együttműködés célrendszere

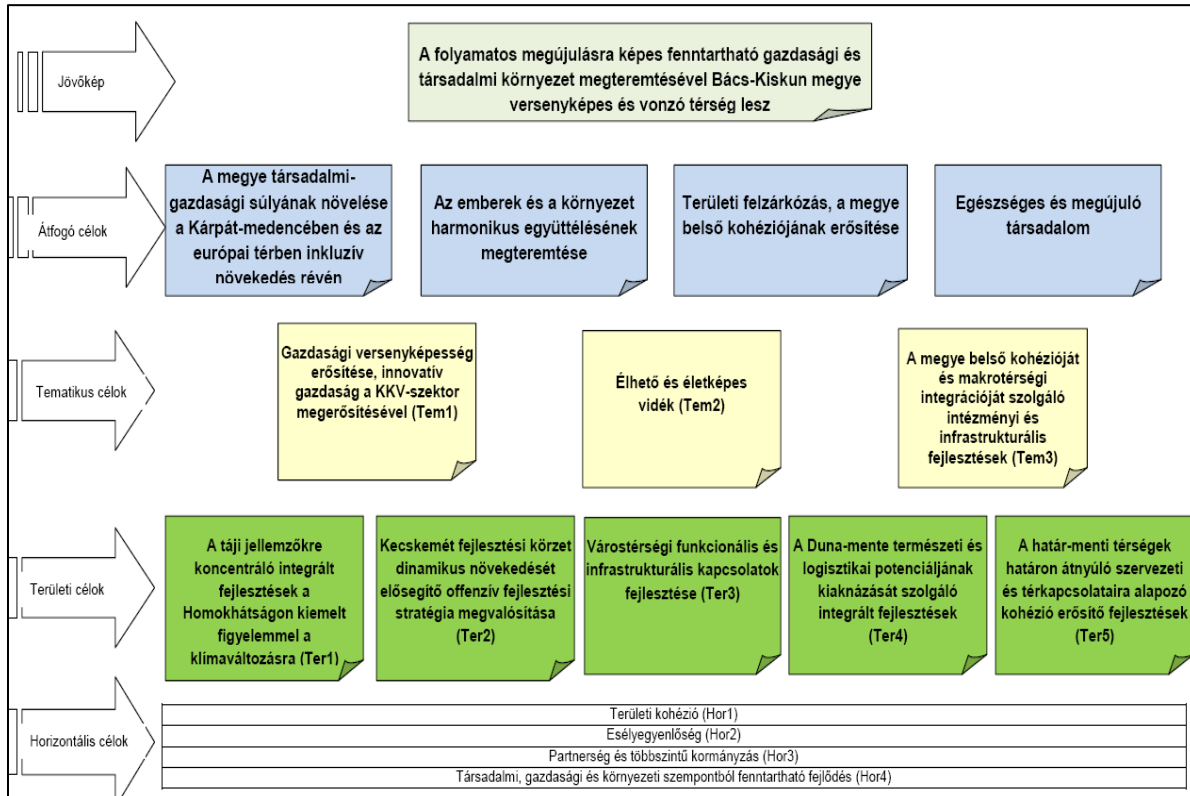
Az 1254/2012. (VII.19.) Korm. határozat rendelkezett a területfejlesztési politika megújításáról, az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció elkészítéséről, megteremtve ezzel a fejlesztéspolitikai és területfejlesztési célok közvetlen összehangolását. A 2030-ig előre tekintő koncepciót az Országgyűlés az 1/2014 (I.3.) OGY határozatával fogadta el, melynek területi specifikus céljai:

- Makroregionális szerep erősítése
- Többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat
- Vidéki térségek népességeltartó képességének növelése
- Kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése

- Területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés
- Összekapcsolt terek: az elérhetőség és a mobilitás biztosítása.

Ehhez járul hozzá Bács-Kiskun megye a Bács-Kiskun Megye Területfejlesztési Koncepcióban szereplő alábbi célokkal:

1. ábra: A megye fejlesztésének célrendszere

Forrás: Bács-Kiskun Megye Területfejlesztési Koncepciója

1. Átfogó cél: A megye társadalmi-gazdasági súlyának növelése a Kárpát-medencében és az európai térben inkluzív növekedés révén

Az átfogó cél a megye Kárpát-medence közepén való kedvező földrajzi és logisztikai elhelyezkedéséből fakadó erősségre épít, mint kitörési pontra. Erre alapozottan a beruházások növekedését, az innováció két meglévő centrumból történő további terjedését, a KKV-szektor megerősödését, és ennek következtében a foglalkoztatás bővülését célozza meg 2020-ra úgy, hogy a fejlődés során a megyében élő különböző társadalmi csoportok a változás haszonélvezői lehessenek.

A változás pozitív elemeinek esélyteremtő jellegét akkor lehet kihasználni, ha a piacképes ismeretekkel és kompetenciákkal rendelkező emberek mellett a hátrányos helyzetűek, inaktívak is megfelelő védőhálót és mentorálást, felkészítést kapnak ahhoz, hogy a felzárkózásból kivehessék részüket (ez utóbbit tekintjük az inkluzív növekedés megnyilvánulásának).

A szektorok közötti partnerség megfelelő közeg a társadalmi tőke növekedéséhez és ennek pozitív hozadékainak (iskolázottság, egészségi állapot, bűnmegelőzés stb.) megjelenéséhez a fejlesztéspolitika által generált beavatkozások mellett.

2. Átfogó cél: Az emberek és a környezet harmonikus együttélésének megteremtése

A cél elérésével a környezet és az emberi tevékenység kölcsönhatásainak fenntartható irányba történő fejlesztését kívánjuk elérni olyan módon, hogy az javulást eredményezzen a klímaváltozásra ható negatív tényezők ellenében. A célokhoz kapcsolódó eszközöket a Homokhátság, a tartósan leszakadó perifériák és a tanyás térségek problémáira kívánjuk fókuszálni.

3. Átfogó cél: Területi felzárkózás, a megye belső kohéziójának erősítése

A cél két területi szintet érint: egyrészt a megye Európai Közösség NUTS 3 térségeinek átlagához történő közeledését kívánja elérni, másrészt a megyén belüli leszakadó térségek, társadalmi csoportok integrációját a megye társadalmi-gazdasági kapcsolatrendszerébe.

A cél elérését szolgáló beavatkozások a vidéki térségek népességmegtartó-képességének javulását és az elvándorlás valamint az elöregedés csökkenését eredményezik a várostérségek könnyebben elérhető szolgáltatásaival megtámogatva.

4. Átfogó cél: Egészséges és megújuló társadalom

A célkitűzés a társadalom mentális egészségének és fizikai állapotának javítására irányul annak érdekében, hogy az aktív korú népesség foglalkoztathatósága javuljon, a szociális és egészségügyi ellátórendszer képes legyen preventív és védőháló funkciót is betölteni a problémák következményeinek kezelése mellett.

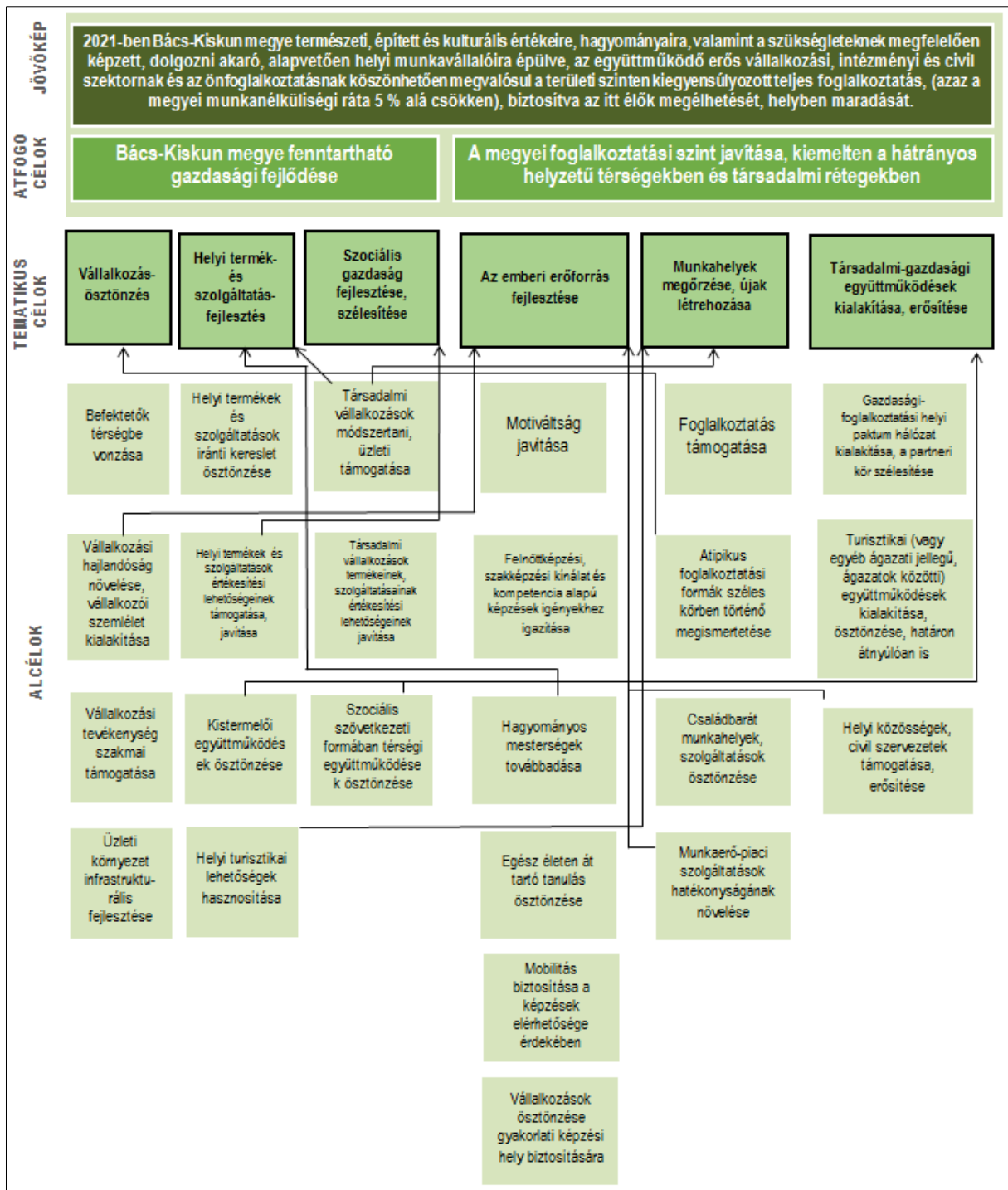
A megújuló társadalom a megye jól kiépült alap-és középfokú oktatási bázisán, és a bővülő és minőségi képzést nyújtó felsőoktatás kereteihez illeszkedően az élethosszig tartó tanulás formális, informális és non-formális alkalmi révén képes a társadalmi-gazdasági kihívásoknak megfelelni, a modernizálódó gazdaság foglalkoztatási igényeit teljesítve.

A megújuló társadalom egyik ismérve, hogy a hagyományos területi struktúrákra, gazdasági és kommunikációs modellekre irányuló kihívásokra új készségekre alapozottan képes reagálni (pl. hálózatos együttműködések megvalósítása, formálódó térségi modellekben való gondolkodás és cselekvés).

Az egészséges társadalom fokmérője az önszerveződés képessége és az alulról jövő kezdeményezések megvalósításának képessége. Ennek kialakítását a közösségi művelődés intézményrendszerében működő szakemberek közösségfejlesztési módszerei is segítik. E kezdeményezések összekötik az ágazati típusú fejlesztéseket az integrált lokális és térségi fejlesztésekkel, és közvetlenül elérhető fejlesztési szakértelmet, technikai segítségnyújtást, fejlesztő intézményi struktúrát kívánnak. Módszertani szempontból a CLLD típusú tervezési gyakorlat feleltethető meg a kívánt cél eléréséhez vezető folyamatnak.

A Bács-Kiskun megyei foglalkoztatási és gazdaságfejlesztési együttműködés a fenti célok eléréséhez kíván hozzájárulni az alábbi célok kitűzésével.

2. ábra: A Bács-Kiskun megyei foglalkoztatási és gazdaságfejlesztési együttműködés célrendszere

Forrás: saját szerkesztés

I. átfogó cél: Bács-Kiskun megye fenntartható gazdasági fejlődése

Bács-Kiskun megye lakosságának jövedelmi viszonyai egészében véve ma is jóval kedvezőtlenebbek az országos átlagnál, különösen a megyeszékhely adatai nélkül. A háztartások jövedelmi viszonyait alapvetően befolyásoló társadalmi tényezők mellett (mint pl. az iskolázottság), a keresők számát befolyásoló vállalkozási aktivitás és a működő tőkebefektetések egyenlőtlen térbeli eloszlása maradtak a megyén belüli területi különbségek

alapvető forrásai és fenntartói az elmúlt bő egy évtizedben. A megyeközponton kívül is fenntartható, vonzó és versenyképes vidéki fejlődés érdekében a profitorientált gazdasági szektor megerősítésén és térségbe vonzásán kívül a helyi kedvező adottságokra, valamint a nonprofit szektorra érdemes támaszkodni.

1. tematikus cél: Vállalkozásösztönzés

Az értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés prioritáshoz igazodva Bács-Kiskun megye célja a gazdaság megerősítése a foglalkoztatásban és a munkahelyteremtésben jelentős arányt teljesítő kis- és középvállalkozások fejlesztésével, **új vállalkozások térségbe vonzásával, a befektetések ösztönzésével**. Segíteni kell mind a helyi, mind a külső piacra termelő, **már helyben lévő vállalkozások megerősödését, ösztönözni az eddigiekben kialakult együttműködési hálózatokat** és a vállalkozások új piacokon való részvételét. Fontos, hogy a vállalkozások hatékonyan tudjanak piaci információkhoz és szolgáltatásokhoz jutni üzleti stratégiájukat kialakításához, így **tevékenységük szakmai támogatását biztosítani szükséges**.

A megye fejlett járműiparral, erős gépipari, mezőgazdasági és élelmiszeripari hagyományokkal, jelentős turisztikai potenciállal rendelkezik, mely biztos alapot nyújt a fejlesztések által elérendő célok megvalósításához.

A megyében működő és beruházást tervező vállalkozások működéséhez **szükséges az üzleti környezet infrastrukturális fejlesztése**, beleértve az iparterületek, logisztikai központok fejlesztését, az ipari parkok elérhetőségének kiterjesztését, valamint a vállalkozási és munkabárási mobilitást elősegítő közlekedési infrastruktúrafejlesztést is.

A vállalkozások számának növeléséhez hozzájárul **a vállalkozói szemlélet kialakítása, a fiatalok vállalkozási kedvének javítása, illetve vállalkozásuk elindításának támogatása**. Ehhez szükséges a vállalkozással kapcsolatos információk nyújtása, a vállalkozói készségeket fejlesztő képzések megvalósítása, a vállalkozások beindításának pénzügyi támogatása (amennyiben lehetséges), azt követően a folyamatos tanácsadás és mentorálás.

2. tematikus cél: Helyi termék- és szolgáltatásfejlesztés

Bács-Kiskun megye gazdag az egyes településekre jellemző, az adott településen megtermelt/előállított élelmiszerekben vagy egyéb helyi termékekben és szolgáltatásokban (hagyományos mesterségekben) is, amelyek a helyi lakosság számára szintén jövedelemszerzési lehetőséget jelentenek. A helyi termékek előállítása, helyi szolgáltatások kialakítása hozzájárul a helyi környezet gazdasági fejlődéséhez, az élhető, fenntartható vidéki élethez, és a vidék népességmegtartó erejének növeléséhez. A helyi termékek egyediségük, egészségre gyakorolt hatásuk miatt egyre keresettebbek, azonban az őket **előállító termelők értékesítési lehetőségei gyakran gyengék, támogatásra szorulnak**. Ennek érdekében érdemes a **kistermelői együttműködések, valamint a termelési/értékesítési jó gyakorlatok, tapasztalatok megismerhetőségét, átvételét erősíteni**. A **helyi termékek iránti kereslet növelése** érdekében ezek ismertségét mind a megye lakossága, mind a turisták minél szélesebb körében elő kell segíteni rendezvényeken történő bemutatással, illetve egyéb marketing eszközökkel. Cél a **szemléletformálás, a fogyasztói szokások megváltoztatása**, hogy a vásárlók tudatosan előnyben részesítsék a helyi termékeket, szolgáltatásokat.

Bács-Kiskun megye táji adottságai egyedülállóak, kulturális élete színes, épített környezete is szemet gyönyörködtető, ugyanakkor turisztikai potenciálja kihasználatlan. A helyi fejlődést elősegítő cél a megye földrajzi adottságaira épülő turizmus jövedelempotenciáljának erősítése

az idegenforgalmi és a hozzá kapcsolódó szolgáltatások fejlesztése révén, mely növeli a szálláshelyek vendégforgalmát és a tartózkodási időt is. A nagyobb léptékű fejlesztéseken kívül a **kisléptékű, helyi adottságokon és települési együttműködések**en alapuló **turisztikai szolgáltatások** kialakítását érdemes ösztönözni, támogatni a **helyi látnivalók, értékek, hagyományos mesterségek minél szélesebb körű megismertetése** mellett. Elengedhetetlen tehát ezen a területen a marketing és az értékesítés ösztönzése, a munkahelyteremtés támogatása a helyi, turizmussal foglalkozó és a szolgáltató funkciókat ellátó vállalkozások számára; a turisztikai kínálat térségi összehangolása; idegenforgalmi vonzerejű, helyi identitást erősítő és kulturális rendezvények lebonyolítása és támogatása.

3. tematikus cél: Szociális gazdaság fejlesztése, szélesítése

A profitorientált vállalkozások és állami szektor mellett jelenlévő, nem profit célú társadalmi vállalkozások megerősödéséhez **erős szakmai támogatás (módszertani, üzleti) szükséges**, különösen Bács-Kiskun megyében, ahol a társadalmi vállalkozások tevékenysége még nem elterjedt. A szociális gazdaság témakörében már rendelkezésre álló **szakmai tudás, valamint a már kialakult jó gyakorlatok terjesztése, településeken történő megismertetése, átvétele** hozzájárul a helyi társadalmi vállalkozások kialakulásához, megerősödéséhez, ezáltal a foglalkoztatottság javításához. A **szociális szövetkezetek termékeinek, szolgáltatásainak értékesítési lehetőségeit támogatni szükséges**, érdemes vizsgálni a közintézményekben történő hasznosíthatóság lehetőségét is. A szociális szövetkezeti formában rejlő lehetőségeket a **települések egymás közötti együttműködéssel** is kihasználhatják (pl. élelmiszeripari egymásra épülő tevékenységekkel). Lényeges, hogy **a közmunkával foglalkoztatottak minél szélesebb köre mozduljon el a szociális gazdaság irányába**, jelenjen meg a munkaerőpiacon.

II. átfogó cél: A megyei foglalkoztatási szint javítása, kiemelten a hátrányos helyzetű térségekben és társadalmi rétegekben

Bár az elmúlt években az alkalmazásban állók száma folyamatosan növekedik és a nyilvántartott álláskeresők létszáma is csökken Bács-Kiskun megyében, a továbbiakban is az elsődleges célok között szerepel a foglalkoztatás növelése, különösen a hátrányos helyzetű térségekben (a területi különbségek mérséklése érdekében), valamint a leginkább rászoruló, hátrányos helyzetben lévő munkanélküli csoportok és inaktívak körében.

4. tematikus cél: Az emberi erőforrás fejlesztése

A munkanélküliség mértéke, összetétele, valamint a napjainkban tapasztalható és várható megyei fejlesztések, beruházások magukkal vonják az emberi erőforrás fejlesztésének szükségességét. A Bács-Kiskun megyében tapasztalható strukturális munkanélküliség, azaz a munkaerő-túlkínálat mellett mégis jelenlévő munkaerő-hiány jelzi, hogy a foglalkoztatottság növelése érdekében a képzettségi igények és adottságok különbözőségét kezelni szükséges, ezeket össze kell hangolni. **A felnőttképzési, szakképzési kínálat, a kompetencia alapú képzések kialakításakor figyelembe kell venni a vállalkozások részéről felmerülő igényeket**, ezek változását, a tervezett önkormányzati és magán beruházások várható foglalkoztatási hatását. **Ösztönözni érdemes ugyanakkor a vállalkozásokat arra, hogy lehetőséget biztosítsanak a képzésekben résztvevőknek gyakorlati tapasztalat szerzésére.** Kiemelendő ez a tapasztalatszerzés **a hagyományos mesterségek megőrzése** szempontjából, nagyon fontos, hogy a megyei értékek ne vesszenek el, a szakmai tudás adódjon át a következő nemzedéknek.

A munka nélkül maradás elkerülése érdekében szükséges a vállalkozói szemlélet kialakítása a fiatal pályakezdők, illetve munkanélküliek körében, valamint a munkavállalási hajlandóság és a képzésekben való sikeres részvétel iránti motiváció növelése. Lényeges a szemléletformálás, a hazai értékek hangsúlyozása a külföldi és fővárosi munkavállalás megelőzése szempontjából is. A munkaerő-piacon való sikeres megjelenés és helytállás érdekében mindenképp hangsúlyozandó a munka értéként való tudatosítása, az élethosszig tartó tanulás fontossága, hogy az emberek életük különböző szakaszaiban lehetőségeket kapjanak a szakmai váltásokra, a helyi munkaadói szükségleteknek megfelelő támogatott képzések elvégzésére, és segítséget kapjanak a munkaerő-piaci szolgálatokon keresztül a kirekesztődés, az inaktivitás kivédésére.

A foglalkoztatottsági szint javításához közvetve hozzájárulnak a mobilitást elősegítő infrastrukturális intézkedések is, lehetővé téve a képzési lehetőségek elérhetőségét az igénybe venni kívánók számára (pl. közösségi közlekedési lehetőségek elérhetőek legyenek a képzések időpontjában).

5. tematikus cél: Munkahelyek megőrzése, újak létrehozása

A megyei foglalkoztatottsági arány javulása alapvetően a munkahelyek megőrzésének és új munkahelyek létrehozásának eredménye, amely a beruházások ösztönzése mellett leginkább foglalkoztatási támogatások (bértámogatás, bérköltség támogatás, vállalkozóvá válási támogatás, helyközi utazási támogatás, munkahelymegőrző támogatás) nyújtásával érhető el. A foglalkoztatás növelésében egyre nagyobb szerepe lehet az atipikus, rugalmasabb foglalkoztatási formáknak (pl. részmunkaidős munka, távmunka), melyek előnyt jelentenek mind a munkáltatónak, mind a munkát keresőknek. Mivel ezen foglalkoztatási formák nem túl ismertek a munkáltatók és munkavállalók körében, a bizonytalanság, bizalmatlanság csökkentése és minél szélesebb körben történő alkalmazásuk érdekében tájékoztatásra, szemléletformálásra van szükség.

A munkavállalást megkönnyítik a családbarát munkahelyek, hiszen így a hátrányosabb helyzetben levők, pl. GYES-ről visszatérők munkavégzése is biztosabb lehet. Szélesebb körben történő elterjedésük érdekében érdemes a családbarát munkahelyeket, szolgáltatásokat ösztönözni, tájékoztatni a munkáltatókat a kialakítás lehetőségeiről.

A Bács-Kiskun megyei munkaerő-piaci szolgáltatások köre széles, a foglalkoztatási szint emeléséhez ugyanakkor növelni kell a szolgáltatások hatékonyságát is, az esetleges párhuzamosságok elkerülése szükséges. Az emberi erőforrás fejlesztése során ugyanakkor figyelembe kell venni a bevont célcsoport személyes adottságait, képességeit, meglévő képzettségét, szociális háttérét. Különösen fontos a hátrányos helyzetű célcsoport-tagok és inaktívok visszavezetése a munka világába, esetükben még jobban figyelni szükséges a munkaerő-piaci szolgáltatások személyre szabására az eredményesség érdekében.

6. tematikus cél: Társadalmi-gazdasági együttműködések kialakítása, erősítése

Bács-Kiskun megye foglalkoztatási helyzetének javítása a megyei munkaerő-piaci szereplők összefogásával eredményesebb lehet, mint az egyes szereplők egyedi tevékenységeinek hatékonysága. Ugyanígy a térség településein a helyi szintű összefogás is szükséges a helyi foglalkoztatási problémák megoldásához, tehát helyi paktumokat érdemes kialakítani, amelyek hálózatba szervezésével, megyei szintű koordinációjával a tervezett programok eredményessége fokozható. A társadalmi-gazdasági együttműködések kialakítását követően érdemes a partneri kört minél inkább szélesíteni. Az együttműködések hatékonyságának fokozásához különösen fontos a helyi közösségek, civil szervezetek támogatása, erősítése.

A foglalkoztatási helyzet javításához a foglalkoztatási jellegű együttműködések mellett egyéb formális vagy informális **helyi szintű ágazati jellegű és ágazatok közötti együttműködések** (pl. klaszterek) is hozzájárulhatnak, akár **határon átnyúlóan is**; a települési önkormányzatok, vállalkozások **turisztikai jellegű együttműködést** is kialakíthatnak pl. az érkező turisták egymáshoz irányításával, közös beruházásokkal.

Az összefogások eredménye **a foglalkoztatást elősegítő közös projektek generálása, kidolgozása is lehet.**

A **járásközpontok Integrált Településfejlesztési Stratégiáit vizsgálva** a települések (Kecskemét kivételével) az alábbi célkitűzésekkel meghatározásával támasztják alá a fenti célok kijelölésének szükségességét.

1. táblázat: A Bács-Kiskun megyei járásközpontok céljai és foglalkoztatási együttműködési célok közötti összefüggés

Átfogó célok	Bács-Kiskun megye fenntartható gazdasági fejlődése			A megyei foglalkoztatási szint javítása, kiemelten a hátrányos helyzetű térségekben és társadalmi rétegekben		
	Vállalkozásösztönzések	Helyi termék- és szolgáltatásfejlesztés	Szociális gazdaság fejlesztése, szélesítése	Az emberi erőforrás fejlesztése	Munkahelyek megőrzése, újak létrehozása	Társadalmi-gazdasági együttműködések kialakítása, erősítése
Bácsalmás	T1: Helyi gazdaság fejlesztése T5: Települési környezet, infrastruktúra fejlesztése			T3: Élethosszig tartó tanulás, művelődés támogatása		T6: Határon átnyúló együttműködések erősítése
Baja	T1: Helyi adottságokra épülő gazdaság- és turizmusfejlesztés T2: Természettel, épített környezeti értékekkel harmonizáló városi környezetalkotás T5: A célok elérését megalapozó, kiszolgáló infrastruktúra, fenntartható közlekedés fejlesztése			T3: Társadalmi megújuló-képesség támogatása		T4: Határon átnyúló, nemzetközi kapcsolatok és együttműködések erősítése, újak kialakítása
Jánoshalma	T1: A települési infrastruktúra átfogó fejlesztése, a helyi lakosság életminőségének javítása Jánoshalmán T4: Komplex gazdaságfejlesztés a helyi munkaerőpiac dinamizálása érdekében					
Kalocsa	T3: A város közösségi átjárhatóságának javítása	T2: Integrált turisztikai termékfejlesztés		T1: Foglalkoztatás növelésének elősegítése		
Kiskörös	Befektetőbarát üzleti környezet kialakítása Kiskörösön Hálózatos infrastruktúrák, valamint a települési környezet komplex fejlesztése Kiskörösön			A Kiskörösön elérhető humán szolgáltatások komplex fejlesztése, a helyi társadalom megerősítése A város oktatási funkciójának megerősödése	Életminőség javítása	
Kiskunfélegyháza	Versenyképes mezőgazdaság és élelmiszeripar kiépítése T5: A város logisztikai központ szerepének erősítése	T4: A város turisztikai szerepének erősítése				
Kiskunhalas	T1: Vállalkozási tevékenység erősödése a mezőgazdaság/élelmiszeripar területén T3: Potenciálal rendelkező iparágak rugalmas kiszolgálása T7: Helyi és térségi közlekedési rendszer modernizálása	T2: Turisztikai potenciál kihasználása				
Kiskunmajsa	T2: Vállalkozási tevékenység erősödése az élelmiszeripar területén T3: Magas hozzáadott értékű termelő iparágak támogatása T4: Környezetvédelmi infrastruktúra fejlődése T6: Helyi és térségi fenntartható közlekedési rendszer fejlődése	T1: Gyógyturisztikai potenciál kihasználása		T5: A humán szolgáltatások minőségi javulása		
Kunszentmiklós	T5: Kiepipített, megfelelő állapotú közúti és közlekedési infrastruktúra			T2: Minőségi, elérhető, fenntartható városi szolgáltatások	T1: A foglalkoztatottság javulása munkahelyteremtés, vállalkozásösztönzés révén	
Tiszakécske	T4: A helyi gazdaság, kiemelten a turizmus fejlesztése, foglalkoztatottság növelése T3: Fenntartható, élhető, minőségi környezet kialakítása, energiafelhasználás racionalizálása		T1: Népeségmegtartó képesség javítása az életkörülmények és életkialakítások javításával, társadalmi egyenlőségek megszüntetése	T2: Humán erőforrás fejlesztése és közösségfejlesztés, közigazgatás fejlesztése		

Forrás: Bács-Kiskun megyei járásközpontok Integrált Településfejlesztési Stratégiái

2. táblázat: LEADER Helyi Akció Csoportok által készített Helyi fejlesztési stratégiák specifikus céljai és a foglalkoztatási együttműködési célok közötti összefüggés

Átfogó célok	Bács-Kiskun megye fenntartható gazdasági fejlődése			A megyei foglalkoztatási szint javítása, kiemelten a hátrányos helyzetű térségekben és társadalmi rétegekben		
Tematikus célok	Vállalkozásösztönzés	Helyi termék- és szolgáltatásfejlesztés	Szociális gazdaság fejlesztése, szélesítése	Az emberi erőforrás fejlesztése	Munkahelyek megőrzése, újak létrehozása	Társadalmi-gazdasági együttműködések kialakítása, erősítése
Homokhátság Fejlődéséért Vidékfejlesztési Egyesületi Tiszától a Homokhátságig LEADER Fejlesztési Csoport	Mikro vállalkozások fejlesztése	Turisztikai szolgáltatások fejlesztése	Közösségi létesítmények, minta kertek kialakítása			Civil kapcsolatok fejlesztése
		Közösségi, térségi marketing				Közösségi létesítmények, minta kertek kialakítása
Kiskunok Vidékéért Egyesület (Kiskunok Vidékért Egyesület LEADER Helyi Akciócsoport)	Helyi mikrovállalkozások fejlesztése					A társadalmi összetartozás erősítése a vidéki térségekben
Felső-Bácska Vidékfejlesztési Egyesület (Felső-Bácska Helyi Akciócsoport)	Gazdaságilag fejlett mikrovállalkozások	Piacépes helyi termékek és szolgáltatások, valamint kapcsolódó turisztikai szolgáltatások	Hátrányos helyzetű gyermekek és családok felzárkózását segítő közösségek erősítése	Hátrányos helyzetű gyermekek és családok felzárkózását segítő közösségek erősítése		Élhetőbb települési környezet és megtartó vidéki közösségek
						Hátrányos helyzetű gyermekek és családok felzárkózását segítő közösségek erősítése
Kolon Menti LEADER Egyesület	Mikrovállalkozások innovációs- és versenyképességének növelése, munkahelyteremtő képességének erősítése	Mezőgazdasági termékek hozzáadott értékének növelése, helyi kisléptékű élelmiszer-előállítás fejlesztése			Mikrovállalkozások innovációs- és versenyképességének növelése, munkahelyteremtő képességének erősítése	Helyi identitás és társadalmi kohézió erősítése
		A térség turisztikai kínálatának bővítése és népszerűsítése				
Űde-Kunság Vidékfejlesztési Egyesület	Helyi vállalkozás fejlesztés				Helyi vállalkozás fejlesztés	Társadalmi aktivitás erősítése – közösségi élettér kialakítása
						Társadalmi aktivitás – helyi identitás erősítése, aktív közösségek kialakítása
Szabadszállási Gazdakör	Helyi gazdaság élénkítése	Hagyományok, táji értékek megőrzése és teremtése		Hátrányos helyzetben lévők felzárkóztatásának előmozdítása	Helyi gazdaság élénkítése	Települések megtartó és vonzókéességének erősítése
	Települések megtartó és vonzókéességének erősítése	Hagyományokra és táji örökségre épülő falusi turizmus élénkítése				

Forrás: Bács-Kiskun megyei Helyi Fejlesztési Stratégiák (LEADER)

5 Célcsoport bemutatása

Jelen stratégia közvetlen célcsoportját a Bács-Kiskun megyében foglalkoztatottak, továbbá munkát vállalni szándékozók és álláskeresők jelentik, különös tekintettel a hátrányos helyzetű személyekre és az inaktívakra.

5.1 Álláskereső

Az álláskereső célcsoport részletes bemutatása a Bács-Kiskun megyei foglalkoztatási és gazdaságfejlesztési együttműködés foglalkoztatási helyzetelemzésének 4.3 fejezetében található. A célcsoport hátrányos helyzetű csoportjai a következő fejezetben kerülnek bemutatásra.

5.2 Álláskeresők között halmozottan hátrányos vagy kiemelt figyelmet érdemlő rétegek

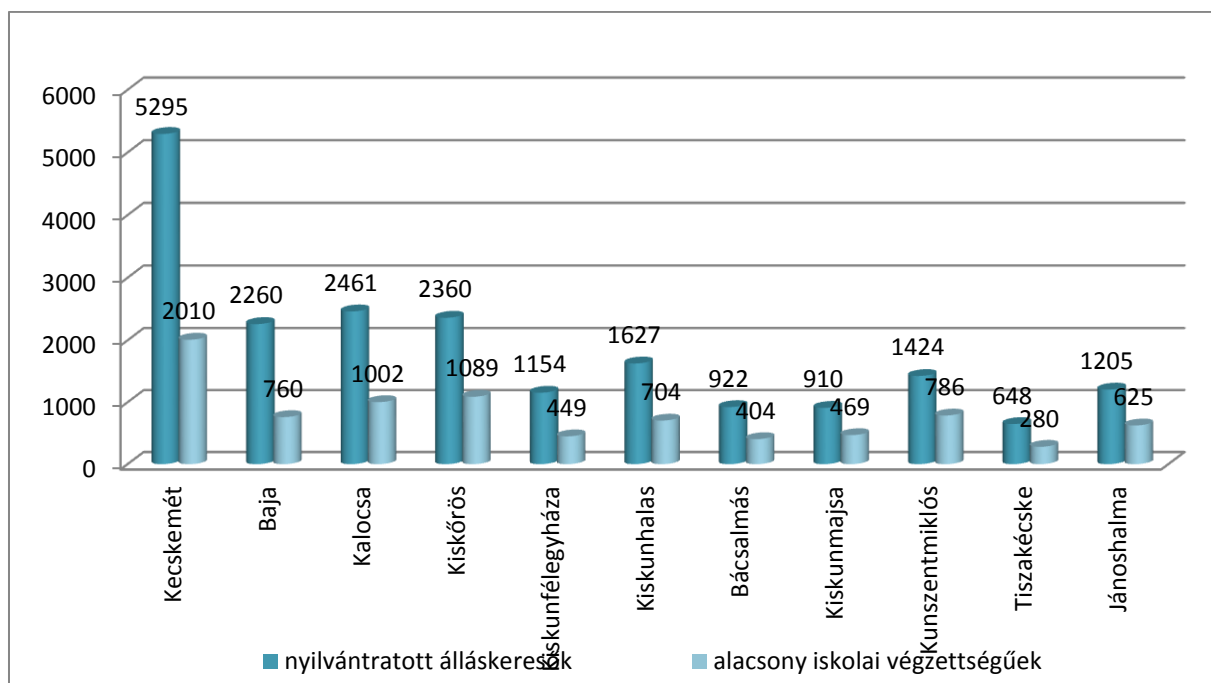
A projekt szempontjából hátrányos helyzetűnek számítanak az:

- alacsony iskolai végzettségűek (legfeljebb általános iskolai végzettségűek, ISCED 1-2 szakképzés nélkül),
- 25 év alatti fiatalok, vagy 30 év alatti pályakezdő álláskeresők,
- 50 év feletti,
- foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők,
- GYED-ről, GYES-ről, ápolási díjról visszatérők, vagy legalább egy gyermeket egyedül nevelő felnőttek,
- tartós munkanélküliséggel veszélyeztetettek (a munkanélküliségben töltött időtartamba az álláskereső és a közfoglalkoztatásban történő részvétel időtartama is beszámítható),
- megváltozott munkaképességű személyek,
- roma nemzetiséghez tartozó személyek.

5.2.1 Alacsony iskolai végzettségűek

A nyilvántartott álláskeresők 42,3%-a átlagosan legfeljebb 8 osztályt végzett, 30,5%-a szakmai középfokú végzettséggel rendelkezett. Ez az adat a kecskeméti járás nélkül még kedvezőtlenebb képet mutat, az átlagosan legfeljebb 8 osztályt végzettek aránya 43,87 %.

3. ábra: Alacsony iskolai végzettségű állástalanok aránya a nyilvántartott álláskeresőkhöz viszonyítva Bács-Kiskun megyében

Forrás: Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály

Az alacsony iskolai végzettségűek a munkaerő-piacon egy speciális, hátrányokkal küzdő tömegnek tekinthetők. Sajátosságaikból adódóan speciális, komplex kezelési módra, hatékony fejlesztési technikákra van szükség ahhoz, hogy munkapiaci esélyük növelhető legyen.

Alacsony iskolai végzettségűeknek tekinthetjük egyrészt azokat, akik még az általános iskolát sem fejezték be, másrészt rendelkeznek ugyan általános iskolai végzettséggel, de versenyképes, a munkaerő-piacon könnyen konvertálható szakképzettséggel nem. Azok a fiatalok tekinthetőek hátrányos helyzetűnek, akik nem szerezték meg az általános képzésben a szakmatanuláshoz szükséges ismereteket, kompetenciákat, nem tanultak tovább, vagy elkezdték tanulmányaikat ugyan, de lemorzsolódtak a szakképzésből.

Becslések szerint **200 és 500** ezer közé tehető azoknak a 16-25 év közötti hátrányos helyzetű fiataloknak a száma, akik megkülönböztetett bánásmódra szorulnak ahhoz, hogy felnőttként munkavállalókká váljanak, és ne a társadalom eltartottjai legyenek. Az átlagnál alacsonyabb munkaerő-piaci esélyekkel rendelkező fiatalokkal való foglalkozás célja az, hogy lehetőséget nyújtson a képzésbe vagy munkához jutáson keresztül a megfelelő társadalmi pozíció elérésére.

A csoportra vonatkozó közös tulajdonságok:

- magányosság;
- szegényes kortárs kapcsolatok és a baráti csoportok negatív hatása;
- magatartásbeli devianciák;
- hiányos szereptanulás;
- frusztráció tűrés alacsony foka;
- agresszivitás;
- ragaszkodás a megszokott állapothoz;
- döntésképtelenség;
- kulcsképeségek hiánya;
- alap és praktikus ismeretek hiánya;
- iskolai kudarcok;
- negatív énkép;
- irreális jövőkép;
- rossz egészségügyi állapot;
- diszfunkcionális család;
- lakhatási problémák;
- rengeteg ötletük van, igen jó problémamegoldók;
- szeretik a kreativitást, a többféle megoldást megengedő feladatokat;
- lassan haladnak, gyakran leragadnak egy feladatnál, s csak a pedagógus segítségével tudnak továbbmenni;
- a jól strukturált, kiszámítható oktatást kedvelik.

5.2.2 25 év alatti, vagy 30 év alatti pályakezdők

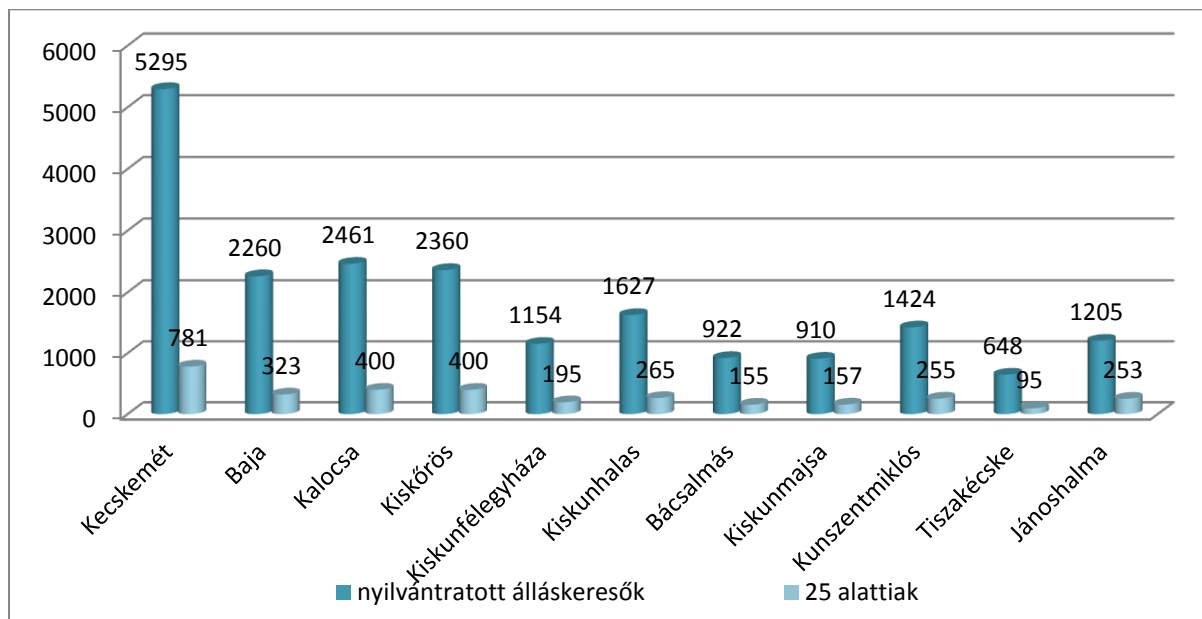
Országos szinten a 15–24 éves foglalkoztatottak létszáma 2016 év elején 288 ezer fő, foglalkoztatási arányuk 1,9 százalékponttal, 26,5%-ra nőtt, munkanélküliségi rátájuk 14,2%, de a munkanélküliek 17%-a továbbra is ebből a korcsoportból került ki¹.

Bács-Kiskun megyében 2016 januárjában az álláskeresők összevont kor szerinti összetételében a regisztráltak 13,9%-a 25 éves vagy fiatalabb². A nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma januárban 2150 fő, a Kecskeméti járást leszámítva 1698 fő. Utóbbi aránya a megyei nyilvántartott álláskeresők körében 8,4%-os.

¹ Gyorstájékoztató Foglalkoztatottság, 2015. november–2016. január KSH

² KSH Fókuszban a megyék 2016. I. negyedév Bács-Kiskun megye 2016. januári adat

4. ábra: 25 év alatti állástalanok aránya a nyilvántartott álláskeresőkhöz viszonyítva Bács-Kiskun megyében

Forrás: Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály

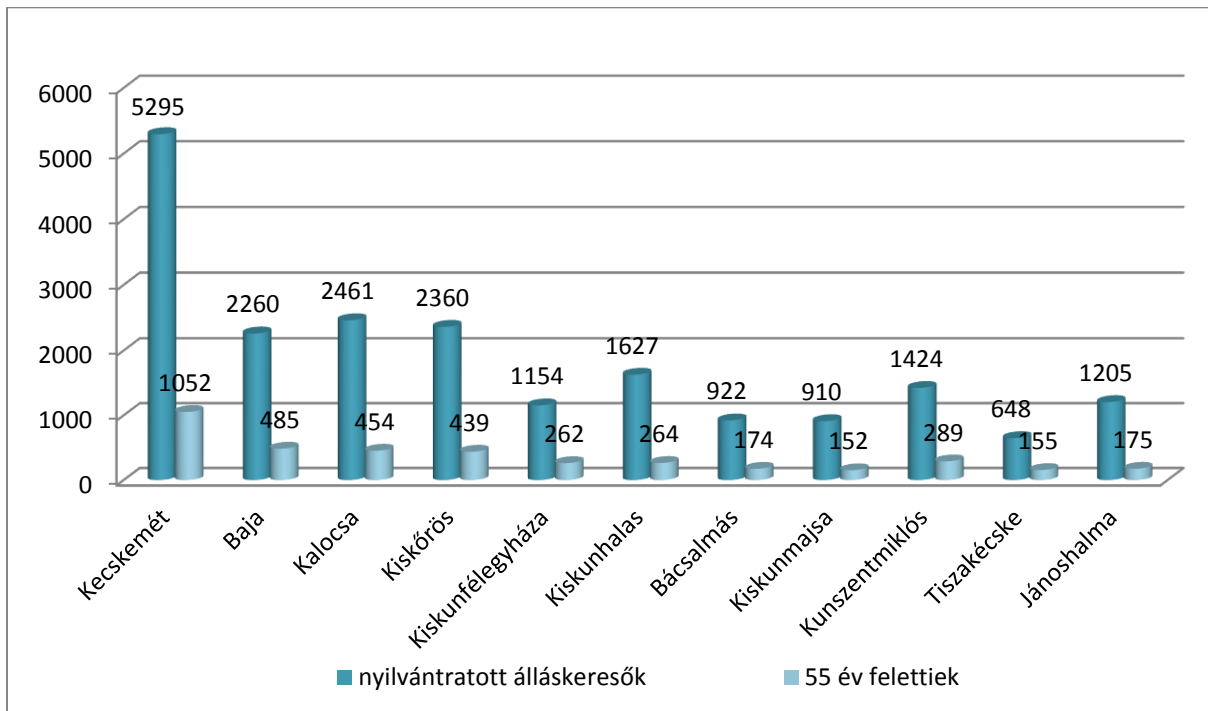
A fiataloknak kevésbé vannak terveik egyéni életük alakítására, nincsenek kellően felkészülve az álláskeresésre. A középfokú végzettségre épülő iskolarendszerű képzések, valamint a második szakmák megszerzési igényének terjedésével megnőtt az iskolában töltött idő tartama. Az álláshoz jutás tekintetében a leghátrányosabb helyzetben továbbra is a kistelepülésen élő pályakezdő fiatalok vannak. Ezen csoport esetében a hátrányos helyzet oka két szélsőség között mozog, hiszen egyrészt az aluliskolázottság, másrészt a túlképzettség jelent hátrányt számukra.

5.2.3 50 év felettek

Bács-Kiskun megyében az álláskeresők összevont kor szerinti összetételében a regisztráltak 29,7%-a 50 év feletti személy. Előző év januárjához viszonyítva emelkedett az 50 év feletti állástalanok aránya 4,7%-ponttal.³

³ Munkaerő-piaci helyzetkép Bács-Kiskun megyében 2016. január

5. ábra: 55 év feletti állástalanok aránya a nyilvántartott álláskeresőkhöz viszonyítva Bács-Kiskun megyében

Forrás: Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály

Az 50–54 éves korosztály tagjai elvileg sem a korábbi, sem a jelenlegi nyugdíjazási szabályok szerint – néhány sajátos foglalkozási csoport kivételével – öregségi nyugdíjra még nem jogosultak, így e korcsoportból az öregségi nyugdíjban részesülők aránya alacsony, 2012-ben 2% körüli volt. Rokkantsnyugdíjban mintegy 10%-uk részesült. Egyértelműen a nyugdíjazási szabályok változásával, de mindenekelőtt a korai kilépés lehetőségének korlátozásával összefüggésben a vizsgált korcsoport foglalkoztatási rátája javult.

Az 55–59 éves korcsoportban 2012-től az 1954 előtt született nők mellett már a legalább 40 év (csökkentett összegű előrehozott öregségi nyugdíjnal legalább 37 év) szolgálati idővel rendelkezők, továbbá mindkét nemből az előrehozott és speciális nyugdíjkonstrukciók alapján nyugdíjazottak részesülhettek öregségi nyugdíjban. Az 55–59 éves férfiak 7,6, az ilyen korú nők 17,5%-a magát öregségi nyugdíjasként minősítő inaktív volt.

Az 50 év feletti korosztály elhelyezkedése nagyon nehéz a munkaerő-piacon. A munkáltatók előszeretettel a fiatal korosztályt részesítik még mindig előnyben, így a munkaerő-piaci programok, járulékkedvezmények bevezetése adtak/adnak lehetőséget a korosztálynak a munkaerő-piacon való részvételre.

Az évek számával mérhető „**kronologikus**” életkor és a teljesítmények képességszintjével mérhető „**funkcionális**” életkor nem mindig fedi egymást. A tanulás életkori pszichikus kondíciói az életkor előrehaladtával adott esetben egyre jobban szűkülhetnek, de egyáltalán nem szűnnek meg.

Az időskor sajátosságai közé lehet sorolni a következőket:

- biológiai képességek csökkenését (hallás, - látásromlás),
- az alkalmazkodó képességek szűkülését,
- és a nagyobb változtatások elkerülését mind a magánéletben, mind a munka világában.

5.2.4 GYES-ről, GYED-ről, ápolási díjról visszatérők, vagy legalább egy gyermeket egyedül nevelő felnőttek

A célcsoport számszerűsítésére nem áll rendelkezésre adat. Ezen kismamák után, a munkába állástól számított 2 évig nem kell szociális hozzájárulást fizetni (27% a kedvezmény), majd a 3. évben a kedvezmény mértéke 14,5 %. Ez aszerint változik, hogy egy kismama a GYES alatt, GYES után közvetlen, illetve a GYES lejáratát követően később áll-e munkába. A kedvezmény összesen 3 évben van meghatározva, amely időarányosan vehető figyelembe.

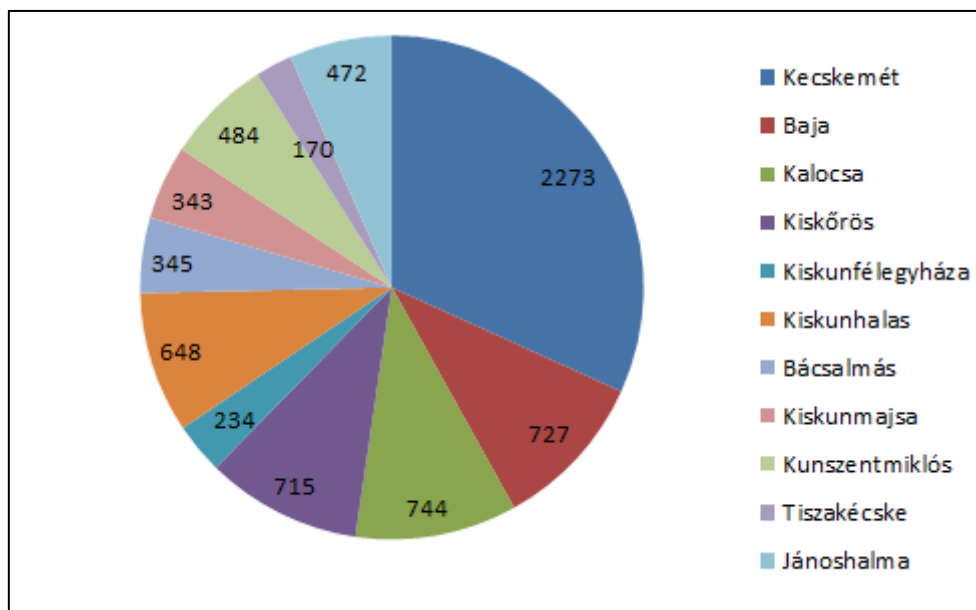
5.2.5 Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban (FHT) részesülők

A támogatás olyan személyeknek állapítható meg, akiknek a családjában az egy fogyasztási egységre jutó jövedelem az öregségi nyugdíjminimum 90%-a (25 650 Ft) alatt van, és a családnak nincs a törvényi értékhatárt meghaladó vagyona.

Ha vállalják a foglalkoztatást helyettesítő támogatáshoz kapcsolódó együttműködési kötelezettséget (álláskeresőként való nyilvántartásba vétel, együttműködés munkaügyi központtal), akkor foglalkoztatást helyettesítő támogatást kaphatnak a nyugdíjkorhatárt 5 éven belül betöltők, és azok, akik az önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek alapján jogosultak jelenleg rendszeres szociális segílyre.

A 2016 elején készült nyilvántartások szerint Bács-Kiskun megyében 7.155 fő részesült foglalkoztatást helyettesítő támogatásban, a kecskeméti járás nélkül 4.882 fő.

6. ábra: Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban (FHT) részesülők Bács-Kiskun megyében (fő)

Forrás: Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály

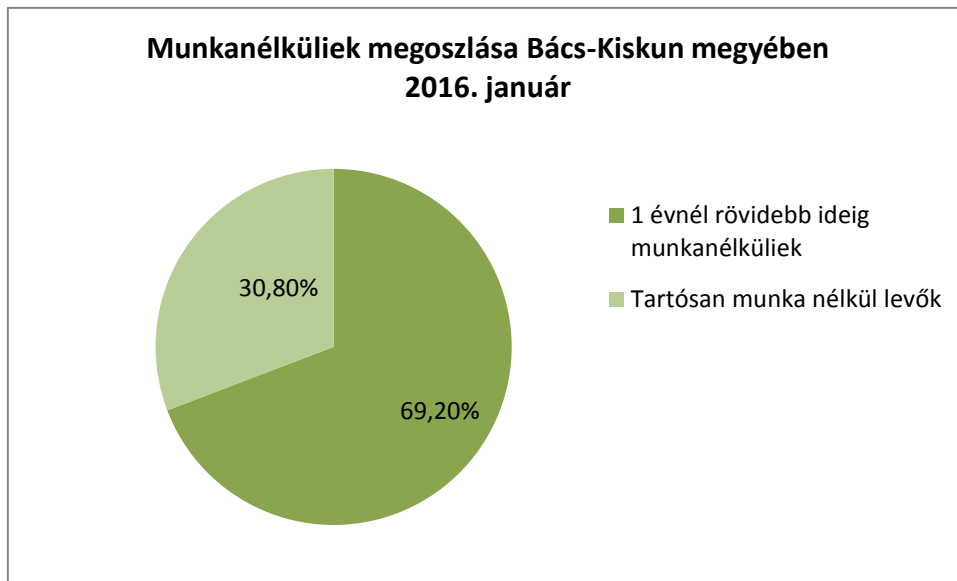
A megyében 20.266 fő nyilvántartott álláskereső személyből 9.738 fő semmilyen foglalkoztatással összefüggő ellátásban nem részesül.

5.2.6 Tartósan munkanélküliséggel veszélyeztetettek

Bács-Kiskun megyében a regisztrált álláskeresők 30,8%-a legalább egy éve keres állást, vagyis tartósan álláskeresőnek számít.

7. ábra: Tartósan munkanélküliek aránya Bács-Kiskun megyében

Forrás: Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály

Bács-Kiskun megyében 2016 januárjában 20.266 fő álláskeresőt tartottak nyilván, közülük tartós munkanélküli 6252 fő, ebből a megyei foglalkoztatási együttműködés területén 4966 fő.

Közismert tény, hogy a hosszan tartó munkanélküliség egyik igen káros következménye a munkavégző képesség fokozatos romlása, ami természetesen a tanuláshoz szükséges képességek csökkenésében is megmutatkozik. Ráadásul a tartósan munkanélküliek az átlagos munkanélkülieknél általában idősebbek és kevésbé képzettek. Ilyen körülmények között nyilván senki sem várhat csodákat a tartósan munkanélküliek képzésbe történő bevonásától. Sok esetben már az is eredmény, ha sikerül őket bevonni, mert ezzel meg lehet állítani a munkavégző képességük romlását, és némi önbizalmat szerezhettek. Az ő esetükben a támogatott foglalkoztatás (elsősorban a közhasznú munka) a leggyakrabban alkalmazott aktív eszköz.

5.2.7 Megváltozott munkaképességű személyek

Bács-Kiskun megyében a nyilvántartott álláskeresők között 2015-ben⁴ 3%-ot tett ki a megváltozott munkaképességű álláskeresők aránya. **2015. éves átlag létszámuk 658 fő volt,** szemben a 2014. évi 792 fővel. A megváltozott munkaképességű álláskeresőkre jellemző, hogy közöttük több a nő (56,5%), emellett mind korösszetételüket, mind az iskolai végzettségüket tekintve kedvezőtlenebb helyzetben vannak az összes nyilvántartott álláskeresőhöz képest. Lényegesen magasabb körükben az 50 éven felüliek aránya, amely 2015-ben 54,7%-ot tett ki, az összes álláskereső 27,5%-os arányával szemben, 25 évesnél fiatalabbat viszont alig találni közöttük. Iskolai végzettségüket tekintve, több mint fele (54,1%-a) tartozik a legfeljebb általános iskolát végzettek csoportjába – egy év alatt arányuk 4,3%-ponttal tovább növekedett –, míg az összes álláskeresőnek 42%-a képzettség nélküli. 2015-ben az éves átlagléttség alapján a megváltozott munkaképességű álláskeresők 41,9%-a tartósan regisztrált álláskereső. E réteg aránya egy év alatt tizenegy százalékponttal fogyott.

⁴ Munkaerő-piaci helyzetkép Bács-Kiskun megyében 2015. évben (Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály, 2016. április)

A megváltozott munkaképességűek bizonyos egészségkárosodásai a rehabilitáció szempontjából akadályozó tényezőként jelentkeznek. A fogyatékosok helyzete a munkaerő-piacon rosszabb, mint a nem fogyatékosoké, közöttük nagyobb százalékban találunk munkanélkülieket. **(A fogyatékosok 19,5% munkanélküli, ez az adat a teljes lakosságra vonatkozóan 12,6%.)**

A legmagasabb iskolai végzettségeket vizsgálva megállapíthatjuk, hogy a fogyatékosok helyzete rosszabb, mint a nem fogyatékosoké, mivel náluk az alacsony, általános iskolai és annál alacsonyabb végzettséggel rendelkezők aránya magasabb, míg az e feletti végzettségűek aránya alacsonyabb, mint a nem fogyatékos személyek esetén.

A fogyatékos személy:

- mozgássérült
- látássérült

Látássérült személyt általában baleset- vagy munkavédelmi okok miatt nem alkalmaznak. A teljes vakság komoly hátrány a munkaerő-piacon, hiszen a vak munkavállaló alkalmazásához gyakran a munkahely speciális átalakítására van szükség. Látássérülteknél előfordulhat, hogy tájékozódási vagy közlekedési tréningre van szükségük a hatékonyabb eligazodás érdekében.

- értelmi fogyatékos

Az értelmi fogyatékosoknak számos oka lehet, azonban bármi is álljon a háttérben, mindenképpen hatása van a foglalkoztatásra. Értelmi sérült személyeknél olyan alapvető kompetenciák esetében tapasztalhatóak hiányosságok, melyek a legtöbb munka elvégzését nagymértékben nehezítik, egy részét teljesen megakadályozzák. Az alapvető intelligencia hiányossága mindenfajta munka elvégzésére hatással van. A logikus gondolkodás olyan munkakörök esetében különösen fontos, ahol szabályok, utasítások egész rendszerét kell átlátni. A koncentrációs és figyelmi képességek a monitoring tevékenységet ellátó munkakörökben kulcsfontosságúak. Az értelmi sérült személyek sokszor nem tudják a szociális viszonyokat jól felmérni, ezért kommunikációjuk nem megfelelő.

A munkaerő-piacon a fogyatékosokkal élők közül az értelmi fogyatékosok vannak a legrosszabb helyzetben. Az enyhe értelmi sérülés - általában tanulásban való akadályozottságnak nevezik - és a középsúlyos értelmi sérülés felhívja a munkaadó figyelmét arra, hogy fokozott figyelmet kell fordítania alkalmazottjára.

A tanulási folyamat hosszabb ideig tart, mint egy szellemileg ép embernél, és ha változik a munkakör, az értelmi sérült nem tud könnyedén alkalmazkodni a megváltozott helyzethez, újra be kell tanítani. Kommunikációs nehézségeik is adódhatnak, ám mindezek ellenére, ha egyszer megtanulnak valamit, azt lelkiismeretesen és megbízhatóan végzik.

- autizmussal élő

Az autizmussal élő személyek munkavállalási hajlandóságának, motivációjának, és a munkahely megtalálásában is meghatározó szerepe van a családi környezetnek, de legfőképp a szülőknek.

Az autizmus spektrumzavarral (ASZ) élő személyek közös jellemzőjeként minőségi károsodást találunk a kölcsönös igénylő szociális interakciókban, a kommunikációban és a rugalmas viselkedés-szervezés területén, mely károsodások a személyiség egészét átható, általában fogyatékos állapothoz vezetnek. Ahogyan ellátásuk megszervezésében, éppúgy foglalkoztatásuk során is figyelembe kell venni egyéni sajátosságait és az ezekből fakadó speciális szükségleteiket.

- egészségkárosodott

A szervezet alkotóelemeinek (anatómiai struktúráinak), fiziológiai funkcióinak a normális populációs standardoktól eltérő volta: hiánya, csökkenése vagy torzulása. A károsodás fokát a populációs standardhoz viszonyított eltérés mértékével határozzuk meg. A populációs normáktól való eltérés lehet enyhe, közepes vagy súlyos, s ezek különböző fokozatai.

5.2.8 Roma nemzetiséghez tartozó személyek

A roma lakosság számát illetően – általában az etnikai vizsgálatokhoz hasonlóan – nem állnak rendelkezésre pontos, megbízható és részletes adatok. Ennek oka az, hogy a települési szinten összesített népszámlálási adatok önbevalláson alapulnak, és a magukat romának vallók aránya – becslések szerint – a tényleges értéknek mindössze harmadát-negyedét teszi ki.

A roma népesség döntő többsége gyakorlatilag a tartósan munkanélküliek közé tartozik, ugyanakkor itt is meg kell különböztetnünk ezt a célcsoportot, mert kultúrája, alkalmazkodóképessége, jövőképe más, ezért problémakezelési módja is jelentősen eltér a megszokottól. Számos kutatási anyag azt mutatta ki, hogy e csoport esetében a hátrányos helyzet típusai halmozottan jelennek meg, hiszen többségük falvakban lakik (nagy része zsákfalú), illetve munkahellyel alig rendelkeznek. A romák szakképzése több párhuzamos problémával küzd. Egyrészt az alapiskolázási és a szociokulturális hiányok miatt a fiatalok jelentős része már a középiskolába sem kerül be, aki viszont bekerül, nagy részben lemorzsolódik. A végeredmény ugyanaz, nem jutnak szakképzettséghez.

5.3 Inaktív (jellemzően nem regisztrált álláskeresők)

A gazdaságilag inaktív személyek

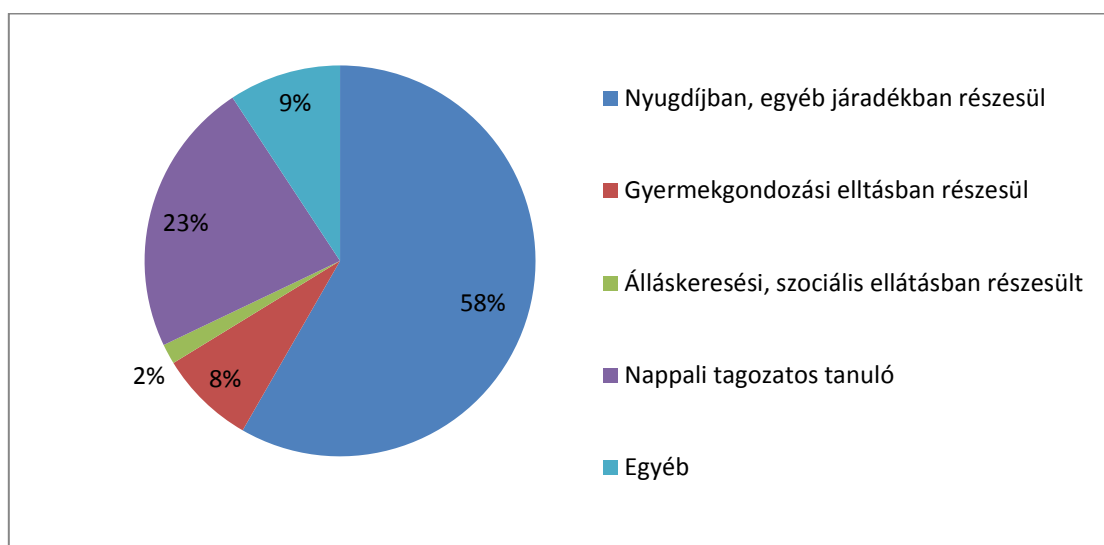
- a bevonás előtt nem dolgoztak,
- nem volt rendszeres jövedelmet biztosító munkájuk,
- nem kerestek munkát,
- kerestek munkát, de nem tudtak munkát vállalni.

A gazdaságilag inaktívak rétege a munkaerőpiac táján értelmezett potenciális tartaléka. Inaktívak azok, akik a munkaerő-piacon sem foglalkoztatottként, sem munkanélküliként nincsenek jelen. **A gazdasági válsággal összefüggésben a foglalkoztatási kilátások romlása, illetve a társadalombiztosítási ellátások szűkülő köre az inaktívakat aktívabb szerepvállalásra ösztönözte. A gazdaságilag inaktívak száma és népességen belüli aránya az elmúlt években folyamatosan csökkent.**

Országos szinten 2014-ben száz 15–64 éves közül 33 volt inaktív (egy évvel korábban több mint 35, 2008-ban pedig közel 39), vagyis tanult, valamilyen nyugdíjból élt, gyermekgondozási ellátáson gyermeket nevelt, rászoruló családtagot gondozott, vagy se nem tanult, se nem dolgozott.

A jelentős arány csökkenés ellenére hazánk mutatószáma továbbra is a tagállamok rangsorában a magasabbak között van, és az uniós átlagnál is számottevően (2014-ben 5,3 százalékponttal) több volt.

8. ábra: Inaktív munkavállalók eloszlása

Forrás: Munkaerő-piaci folyamatok, 2015. I–IV. negyedév (KSH Statisztikai Tükör 2016. március 11.)

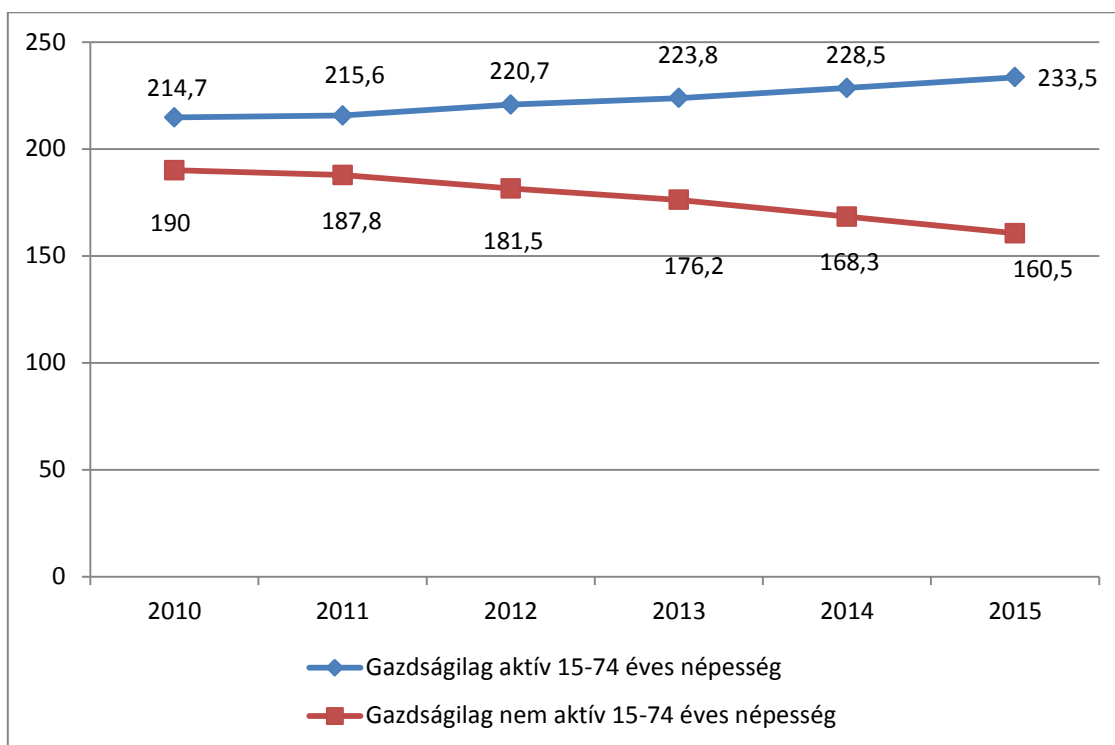
2015. utolsó negyedévében országosan **a népességben belül 3 millió fő tartozott az inaktívak kategóriájába**. Az elmúlt évben az inaktívak valamennyi csoportjában – ha eltérő mértékben is – csökkent a létszám. Ennek háttérében a legnépesebb csoport, a nyugdíjasok, járadékosok esetében döntően a nyugdíjkorhatár változása, a tanulóknál a demográfiai ok mellett a tankötelezettség korhatárának leszállítása, a gyermekgondozási ellátást igénybe vevők esetében pedig elsősorban a munkaerőpiacra történő visszatérést ösztönző intézkedések álltak. Számottevően csökkent a munkanélküliként ellátásban részesülő inaktívak száma a pénzügyi munkanélküli-ellátás igénybevételének korlátozása miatt, miközben az ún. egyéb inaktívak munkaerő-piaci belépését a közmunkaprogramok kiterjesztése és a gazdaság élénkülése segítette.

Demográfiai ismérvek alapján a gazdaságilag inaktívak eltérnek a teljes népességre jellemzőtől. Körükben az átlagosnál magasabb a nők (60%), a 15–24 éves fiatalok, valamint az 55–64 évesek aránya. (A fiatalok döntően nappali tagozatos tanulók, az idősebbek pedig elsősorban a nyugdíj valamelyik formájában részesülnek.)

Az inaktívak elhelyezkedési esélyeit számos tényező korlátozza, így az alacsony iskolai végzettség, a szakképzettség hiánya, az elavult szakmai ismeretek, a tartós betegség, az egészségkárosodás, a rokkantság, a fogyatékoság, esetleg más társadalmi hátrány. Sok esetben az inaktivitásból a munka világába vezető út – különösen tartós passzivitás után – csak speciális programok, rehabilitáció után válik lehetségessé.

Bács-Kiskun megyében 2016 januárjában az inaktívak száma 155,4 ezer fő a KSH munkaerő-felmérése szerint.

9. ábra: Gazdaságilag aktív és nem aktív 15-74 éves népesség Bács-Kiskun megyében (ezer fő)

Forrás: Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály

A fentebb bemutatott okok következtében a megyében is fokozatosan csökkent az elmúlt években az inaktív népesség száma, egyre többen jelentek meg a munkaerő-piacon.

5.4 Közvetett célcsoport – foglalkoztatók

Habár jelen foglalkoztatási stratégia közvetlen célcsoportját a Bács-Kiskun megyei foglalkoztatottak és munkanélküliek, inaktívak jelentik, közvetett célcsoportként jelennek meg a térség foglalkoztatói, hiszen az általuk bejelentett munkahelyekre az igényeiknek megfelelően alakított képzettséggel, tudással kaphatnak munkavállalókat versenyképességük fenntartásához, javításához. A foglalkoztatók, vállalkozások bemutatása a Bács-Kiskun megyei foglalkoztatási-gazdasági együttműködési helyzetelemzésben található részletesen.

6 Célrendszer és helyzetelemzés kapcsolata

Helyzetelemzés alátámasztó megállapításai	Tematikus célok					
	Tem. 1.	Tem. 2.	Tem. 3.	Tem. 4.	Tem. 5.	Tem. 6.
A vállalkozások számára a legvonzóbb lehetőség az, ha az önkormányzatok jól megközelíthető helyen ipari csarnokokat adnának ki számukra, ugyanis a 200-300 m ² -es telephelyépítés helyett költséghatékonyabb az ingatlanbérlet. A megyében található iparterületek kihasználtság-növelése érdekében	X					

Helyzetelemzés alátámasztó megállapításai	Tematikus célok					
	Tem. 1.	Tem. 2.	Tem. 3.	Tem. 4.	Tem. 5.	Tem. 6.
közlekedési infrastruktúra és meglévő iparterületek fejlesztésére, reklámozására, a befektetők, beruházások vonzására szükséges helyezni a hangsúlyt.						
A jelenleg érvényes közép- és hosszú távú stratégiák közös vonása a fenntartható, megújuló és zöld technológiák és gyakorlatok alkalmazásának beindítása és ösztönzése. Minden tervnek része a decentralizáció és a regionális sajátosságok fokozott kihasználása a jövő gazdasági folyamatainak kialakítása során. A gazdasági ágak közül hangsúlyos a területi hagyományokra támaszkodó agrár- és élelmiszeripari terület, a környezet és a természetvédelem, valamint a vízgazdálkodás is. Az ehhez vezető folyamatok során jelentős szerepe lesz a közlekedésfejlesztésnek , a tranzitszerepből adódó lehetőségeknek az áru- és a személyszállítás területén egyaránt. A turizmus fejlődésének fontos, és egyik legígéretesebb ága az egészségipari (gyógyító-megelőző és rehabilitációs) szolgáltatások, valamint az egészségtudatos életmódhoz kapcsolódó termékek gyártása és forgalmazása. A gazdasági ágakon belüli együttműködésekkel (pl. a turizmus területén) fokozható a tevékenységek hatékonysága.	X					X
Mind a Homokhátság, a szabad vállalkozási zónák és a Duna mente településeinek fejlesztésénél a gazdaságfejlesztés fontos eleme a hiányzó infrastrukturális elemek fejlesztése, de a sikerhez ugyanilyen fontos a humán erőforrás fejlesztése is. A legnagyobb probléma, hogy a periférikus, rossz infrastrukturális ellátottságú területekre nagyon nehéz munkahelyteremtő beruházásokat vonzani, így ezeken a területeken még kiemeltebben fontos a megfelelő befektetésösztönzési rendszer kialakítása, a már ott lévő és betelepülni vágyó vállalkozások számára a megfelelő képzettségű munkaerő biztosítása.	X					
A helyi önkormányzatok célja, hogy minél több vállalkozás telepedjen le a településen , ezért egymással versengve, helyi kedvezményekkel (pl. kevesebb iparüzési adó) igyekeznek meggyőzni a potenciális vállalkozásokat, hogy náluk telepedjenek le. Ipari jellegű ingatlanokat is többször felkínálnak a potenciális betelepülőknek, azonban ez sokszor kevésnek bizonyul. A közművek jelenléte sem a legelsődlegesebb szempont a döntéshozataluk	X					

Helyzetelemzés alátámasztó megállapításai	Tematikus célok					
	Tem. 1.	Tem. 2.	Tem. 3.	Tem. 4.	Tem. 5.	Tem. 6.
során, fontosabb, hogy az adott terület jól elérhető legyen, minél jobb minőségű legyen a közúthálózat, azonban az alsóbb rendű, két-, három számjegyű utak minősége problémás Bács- Kiskun megyében.						
A helyi terméket előállító kistermelők post-harvest tevékenységhez szükséges infrastruktúra és eszközellátottsága hiányos, ugyanúgy a szállítási, raktározási, on farm értékesítési feltételek sem állnak sok esetben rendelkezésre.	X	X				
Bács-Kiskun megyében, a megyei és a települési önkormányzatok, a gazdasági kamarák, a civil szervezetek korán felismerték a kistermelői összefogás jelentőségét, a helyi termékek piacra jutása segítésének fontosságát. A megyében az országos helyzethez hasonlóan kevés számú a kistermelői összefogás, ami az alábbi tényezőkre vezethető vissza: - Alacsony az összefogási hajlandóság, gyenge az önszerveződési képesség - Kevés a jó gyakorlat, és annak megismertetésére kevés a meglévő kapacitás, a jól vagy jobban működő közösségek is forráshiánnyal küszködnek.		X				
A kistermelők számára is még elérhető eladásösztönző technikákat kevesen alkalmazzák, pl.: honlap, logó, facebook csoporthoz való csatlakozás, ennek okát a kedvezőtlen szemléletre, az ismertek és a ráfordítandó idő hiányára vezetjük vissza. A marketing tevékenység szükségességét kevésbé ismerték fel, az igény felkeltésére elégtelenek az ösztönzők. A kistermelők értékesítő termelők élelmiszerbiztonsági felkészültsége (ismeretek, alkalmazás, önellenőrzés, eszközök) alacsony szintű.		X		X		
A helyi- és hagyományos-termék védjegyek fogyasztói ismertsége és hitelessége gyenge, melynek oka a promóció és a minőségbiztosítás hiányosságaira vezethető vissza. A helyi termékek minőségbiztosítás nem megoldott, a magas működtetési költségek miatt a helyi termék védjegyet működtetők nem vagy szerény mértékben képesek felvállalni.		X				
A kistermelői együttműködések generáló szervezetek tőkeszegények, működési kiadásait nehezen tudják fedezni, a hiányt önkéntesek bevonásával igyekeznek pótolni. A termelői közösségek szervezése és működtetése pedig professzionális szervezetek/menedzsmentek számára is kihívást jelent.		X				X

Helyzetelemzés alátámasztó megállapításai	Tematikus célok					
	Tem. 1.	Tem. 2.	Tem. 3.	Tem. 4.	Tem. 5.	Tem. 6.
A szociális szövetkezet olyan speciális gazdálkodó szervezet, vállalkozás, amely ötvözi a gazdasági társaságok és társadalmi szervezetek előnyeit, mert a hátrányos helyzetű embereknek biztosít munkalehetőséget, és olyan szükségletek kielégítésére törekszik, melyet a piacgazdaság nem tud felvállalni.			X		X	
Szociális szövetkezetek települések közötti egymásra épülő tevékenységekre is alapíthatók. A térségi települések kiválaszthatják, hogy egy egymásra épülő tevékenységeket tartalmazó termékpálya esetén melyik tevékenységnek vannak helyi hagyományai, melyiknél áll náluk rendelkezésre a szükséges szakértelem (és a szükséges tárgyi feltételek egy része), majd a tevékenységeket egymás között szétosztva, egymással összehangolva közösen egy szociális szövetkezetet alakíthatnak ki.			X			X
A szociális szövetkezetek legnagyobb nehézségét, akár a többi társadalmi vállalkozásét, a piaci viszonyok között is fenntartható működés jelenti. Az előállított helyi termékek piaci viszonyok közti értékesítése nehézkes, a kereslet helyben gyakran nem elegendő, a csomagolásra, szállításra, marketing feladatokra, értékesítésösztönzésre viszont további forrásokat kell áldozni, amely általában nem áll rendelkezésre.			X			
A helyi közösségek és civil szervezetek jelentős szerepet játszanak a lakosság, a munkanélküliek lelki egészségének megőrzésében, a helyi aktivitás fokmérőit. Tevékenységükkel hozzájárulnak a foglalkoztatási együttműködések hatékonyságának fokozásához.						X
Az iskolázottság szintjében településtípusonként jelentősek a különbségek. A megyeszékhelyen, de a többi városban is a jobb munka- és megélhetési körülmények következtében fiatalabb a népesség, mint a községekben, így képzettebb is. Az utóbbi évtizedekben bekövetkezett pozitív változások ellenére Bács-Kiskun megye lakóinak végzettségi szintje továbbra is jelentősen elmarad az országos átlagtól. A regisztrált munkanélküliek jelentős többsége képzetlen munkaerő , vagyis nehezen foglalkoztatható. Körülbelül 42 százalékuk maximum az általános iskolát járta ki, míg 28 százalékuk szakiskolát, szakmunkásképzőt végzett, ám érettségivel nem rendelkezik. Nagyjából egynegyedüknek érettségi a legmagasabb végzettsége, míg 6				X		

Helyzetelemzés alátámasztó megállapításai	Tematikus célok					
	Tem. 1.	Tem. 2.	Tem. 3.	Tem. 4.	Tem. 5.	Tem. 6.
százalék körül van a diplomások aránya.						
A nyilvántartott álláskeresők száma több mint tízszerese a betöltetlen álláshelyek számának, a megyei munkaerő-kereslet és kínálat szerkezetében tér el, strukturális munkanélküliség tapasztalható. A vállalkozói és termelő szektorban is súlyos gondot jelentő szakemberhiány egyik legfőbb oka a szakmai/technikai/gyakorlati képességek hiánya.				X		
A megyei szakképzett munkaerő-kínálat rugalmas, munkaerő-piaci igényeknek megfelelő, vagy csekély befektetéssel, rövidtávon megfelelővé alakítható kínálata az iskolarendszerű és az iskolarendszeren kívüli képzések koherenciájának megteremtésével alakítható ki. Hiányzik a szakképzés monitoring rendszere, valamint a szakképzési szervezetek közötti koordináció és együttműködés, ami elmondható az iskolarendszerű és a felnőttképzés kapcsolatáról is. A képzési kínálat szempontjából nehézséget okoz, hogy egyes szakmákban túlképzés folyik, valamint különböző szakképzési pólusok alakultak ki a megyében, amelyek képzési kínálata nincs összehangolva. A szakképzési szakmasztruktúra nem rugalmas.				X		
Az alapfokú oktatásban nem megfelelő a pályaorientáció, ezért a tanulók sok esetben nem a számukra megfelelő iskolatípust vagy szakképzést választják. Ehhez hozzájárul az alacsony szintű tanulói mobilitás, a jelentkezők és szüleik a közelben lévő képzési helyeket választják. A szakképzésbe bekerülő tanulók sok esetben gyenge motivációval rendelkeznek, amelynek egyik következménye a nagyfokú lemorzsolódás, valamint a tankötelezettséget nem teljesítő tanulók egyre nagyobb aránya.				X		
Gondot jelent továbbá, hogy több gyakorlati képzőhely nem tud tanulószereződéssel tanulót felvenni, ugyanakkor a tanulószereződéssel a képzésben résztvevők arányát növelni lenne szükséges. A kis- és középvállalkozások sok esetben nem érdekeltek a gyakorlati képzésben való részvételben; továbbá jellemző a gazdaságtól és hatásaitól elzárkózó pedagógusok, a nem rugalmas szakmasztruktúra stb.				X		
Problémát jelent ugyanakkor, hogy a térségre jellemző hagyományos mesterségek képviselői már kevesen vannak Bács-Kiskun megyében, tudásuk átadására kevés a lehetőség, így fennáll annak a veszélye, hogy tudásuk feledésbe merül, a mesterségeket nem folytatják tovább a megyében. A mesterségbeli tudás és tapasztalat		X		X	X	

Helyzetelemzés alátámasztó megállapításai	Tematikus célok					
	Tem. 1.	Tem. 2.	Tem. 3.	Tem. 4.	Tem. 5.	Tem. 6.
megőrzése, átadása kulturális, hagyományörzési szempontból is fontos, ugyanakkor nem elhanyagolható idegenforgalmi jelentősége sem, hiszen a turisztikai látványosságok mellett az azokat kiegészítő sajátos helyi termékek is vonzerővel bírnak.						
A 2008-as világválságot követően Magyarországon is emelkedett a munkanélküliség , amely - az európai tendenciához hasonlóan - elsősorban a fiatal korosztályt sújtotta. Hazánkban a munkanélküliség főként az alacsony végzettségűek körében jelentős, akiket még inkább érint az amúgy is jelentős problémát képviselő tartós munkanélküliség.				X	X	
Csökkenett az ifjúsági munkanélküliség, ám a nem foglalkoztatott, oktatásban és képzésben nem részesülő fiatalok (NEET-fiatalok) aránya továbbra is magas. Magyarország teljes NEET-fiatal népességének többségét inaktív NEET-fiatalok alkotják, ideértve a családi kötelezettségekkel rendelkezők és az elbizonytalanodott munkavállalók jelentős részét, főleg a nőket. Különösen kockázatnak vannak kitéve a fiatal romák.				X		
2010-ről 2015-re a betöltetlen álláshelyek száma Bács- Kiskun megyében a hatszorosára emelkedett. A legnagyobb növekedés a fizikai állományba tartozó betöltetlen munkahelyek tekintetében figyelhető meg, az eltelt időszak alatt számuk 1.712 db-bal emelkedett. A fizikai betöltetlen pozíciók esetében a legnagyobb kínálat a segédmunkás jellegű munkakörökben van, 2015-ben a kínált állások csaknem felét ez tette ki, míg a betanított munkás és szakmunkás állománycsoportba az álláshelyek további egy-egy negyede tartozott. Általánosságban elmondható, hogy a nyilvántartott álláskeresők száma több mint tízszerese a betöltetlen álláshelyek számának, tehát a megyei munkaerő-kereslet és kínálat szerkezetében tér el, strukturális munkanélküliség tapasztalható. Kecskemét kivételével, a bejelentett állások közel harmada (8.743 fő) egyéb, máshová nem sorolható egyszerű szolgáltatási és szállítási foglalkozású, 1.423 fő kubikos és 1.331 fő egyszerű ipari foglalkozású, valamint 1.315 fő egyszerű mezőgazdasági foglalkozású egyént igényelt.				X	X	
2015-ben az álláskeresők átlag létszáma 22.171 fő volt. 2010-ben az állástalanok közel kétötöde alacsony végzettségű (8 általános vagy annál is				X	X	

Helyzetelemzés alátámasztó megállapításai	Tematikus célok					
	Tem. 1.	Tem. 2.	Tem. 3.	Tem. 4.	Tem. 5.	Tem. 6.
kevesebb), további egyharmada szakmunkás, több mint ötöde középiskolai és 4,3 %-a felsőfokú végzettségű egyén. Öt év alatt a szakmunkások (29,8 %) és a diplomások (4,2 %) aránya csökkent, a többi iskolai szint aránya némiképp emelkedett (legfeljebb általános iskolát végzettek aránya 42,1 %, míg az érettségizetteké 23,9 %).						
A foglalkoztatottság tovább javítható az atipikus foglalkoztatási formák, valamint a családbarát munkakörülmények kialakításának ösztönzésével is, mivel így a hátrányosabb helyzetben levő munkanélküli rétegek is állást tudnak vállalni.					X	
A nyilvántartott álláskeresők között a hátrányosabb helyzetűek munkaerő-piacra történő integrálása jelenti a legnehezebb feladatot, eredmény a munkaerő-piaci szolgáltatások hatékonyságának növelésével, személyre szabásával érhető el.					X	
A kínálati oldalt vizsgálva a nyilvántartott álláskeresők foglalkozás szerinti megoszlása szinte nem változott az elmúlt öt év folyamán. Bács-Kiskun megyében (Kecskemét kivételével) az első helyen, 2010-ben szereplő (24,7 %-ot képviselő) segédmunkások ⁵ helyett 2012 óta az egyéb, máshova nem sorolható egyszerű szolgáltatási és szállítási foglalkozásúakat találjuk. 2015-ben átlaglétszámuk 5.175 fő volt, arányuk 28,6 %. A vizsgált időszakban 8 % körüli az eladó/bolti eladók aránya, őket követik az általános irodai adminisztrátorok (2015-ben 5,2 %). 2012 óta 2,5 % körüli aránnyal rendelkeznek az intézményi takarítók és kisegítők és alig 2 %-os a tehergépkocsi-vezetők, kamionsofőrök részaránya.					X	
A foglalkoztatási együttműködések a térségi foglalkoztatáspolitikai fontos eszközei, segítségükkel keretek teremthetők a munkaerő-piaci szereplők hatékony együttműködéséhez. A foglalkoztatási együttműködés (paktum) a térségi szereplők szerződésben rögzített összefogása. A partnerség lényege, hogy az önkormányzatok, a munkaügyi szakemberek, a vállalkozók, a civilek, illetve a képzőintézmények vezetői együtt gondolkodnak és dolgoznak a térség foglalkoztatási problémáinak megoldásán. Stratégiát alkotnak, és ennek mentén különböző programokat valósítanak meg. Ezek a programok						X

⁵ FEOR'03 szerint segédmunkásnak, 2012-től FEOR'8 szerint már egyéb, máshova nem sorolható egyszerű szolgáltatási és szállítási foglalkoztatásúnak nevezik.

Helyzetelemzés alátámasztó megállapításai	Tematikus célok					
	Tem. 1.	Tem. 2.	Tem. 3.	Tem. 4.	Tem. 5.	Tem. 6.
lehetnek többek között a munkanélküli és inaktív helyi lakosság munkaerőpiacra belépését, foglalkoztathatóságuk növelését és vállalkozóvá válásukat segítő programok, figyelembe véve az adott térség munkaerő-piaci sajátosságait.						
A települések jelentős része várja azt, hogy új alapokra helyezve elindíthassanak újra foglalkoztatási paktumokat, mert jól látják, hogy hiába kezd a településükön vállalkozás új fejlesztésbe, ha nincs hozzá munkaerő.						X

7 Bács-Kiskun megye foglalkoztatási és gazdaságfejlesztési együttműködései

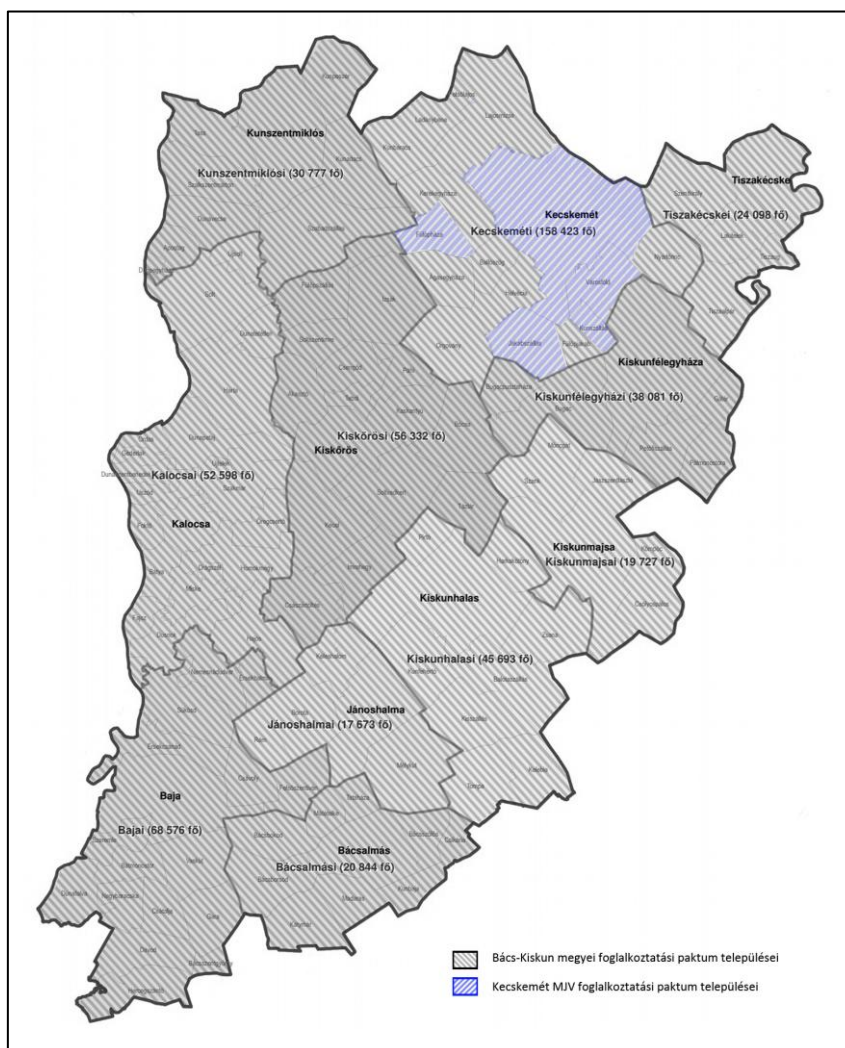
7.1 Megyei foglalkoztatási együttműködések

Bács-Kiskun megyében két foglalkoztatási együttműködés alakul 2016-ban a TOP-5.1.1-15 Megyei szintű foglalkoztatási megállapodások, foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések c. pályázati felhíváshoz kapcsolódóan. Az egyik a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat és 15 partnere által vállalt Együttműködés a helyben foglalkoztatásért – Bács-Kiskun megyei foglalkoztatási és gazdaságfejlesztési együttműködés a Bács-Kiskun megyei foglalkoztatás és gazdaságfejlesztés elősegítésére, a másik a Kecskemét Megyei Jogú Város által gesztorált Kecskeméti Foglalkoztatási Partnerség.

A megyei együttműködés területi hatóköre Bács-Kiskun megye területe, kivéve a Kecskeméti Foglalkoztatási Partnerség hatókörébe tartozó Kecskemét Megyei Jogú Város és további négy település (Fülöpháza, Kunszállás, Jakabszállás, Városföld) területét.

A két foglalkoztatási paktum területi lehatárolását szemlélteti az alábbi térkép.

1. térkép: Bács-Kiskun megyei paktumok területe

Forrás: <http://www.terport.hu/tematikus-terkepek/bacs-kiskun-megye-jarasai-terulet-84436-km2-nepesseg-532-822-fo-jarasok-szama-11>- alapján saját szerkesztés

A Bács-Kiskun megyei együttműködésben résztvevő partnerek:

- Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat;
- Bács-Kiskun Megyei Területfejlesztési Nonprofit Kft.;
- Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület;
- Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal;
- Bács-Kiskun Megyei Kereskedelmi és Iparkamara;
- Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Bács-Kiskun Megyei Igazgatósága;
- Bácsalmási Önkormányzati Közszolgáltatási Közhasznú Nonprofit Kft.;
- Főplébániai Karitás Alapítvány;
- Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesülete;
- Bajai Szakképzési Centrum
- Kecskeméti Szakképzési Centrum
- Kiskunhalasi Szakképzési Centrum;
- AlmásFlóra Szociális Szövetkezet;
- Bács-Kiskun Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány;
- Vállalkozók és Munkáltatók Országos Szövetsége Bács-Kiskun Megyei Szervezete;

- Hetednapos Adventista Egyház;
- Kiskőrösi Evangélikus Egyházközség;
- Bács-Kiskun Megyei Turizmusfejlesztési és Marketing Nonprofit Kft.
- Üde-Kunság Vidékfejlesztési Egyesület;
- Szabadszállási Gazdakör;
- Homokhátság Fejlődéséért Vidékfejlesztési Egyesület;
- Kolon Menti Leader Egyesület;
- Felső-Bácska Vidékfejlesztési Egyesület

Az együttműködés azzal a céllal jön létre, hogy a megye foglalkoztatásban érintett szereplői

- megismerjék Bács-Kiskun megye foglalkoztatási nehézségeit, a munkanélküliség okait,
- foglalkoztatást elősegítő programokat valósítsanak meg,
- összehangolják a térségi szereplők gazdasági és humán erőforrás-fejlesztési elképzeléseit és céljait, valamint megoldást keressenek a problémákra,
- összehangolják a pénzügyi forrásokat a foglalkoztatáspolitikai célok eredményes megvalósításának érdekében.

A megállapodás célkitűzése:

- a foglalkoztatási színvonal növelése, és a munkanélküliség csökkentése;
- képzési és foglalkoztatási programok megvalósítása;
- új munkahelyek teremtése, meglévők megőrzése a vállalkozói szektor erősítésével;
- munkaerő-piaci szolgáltatások hatékonyabbá tétele;
- vállalkozási tanácsadás rendszerének fejlesztése és befektetés ösztönzése;
- a megyei és helyi foglalkoztatási és menedzsment kapacitások erősítése;
- hátrányos helyzetű csoportok foglalkoztatásának elősegítése;
- a tanácsadói és mentori lehetőségek bővítése olyan személyek részére, akiket a munkanélküliség érint;
- társadalmi vállalkozások fejlesztése;
- a gazdaság és a munkaerő-piac szereplői közti kommunikáció hatékonyságának növelése;
- helyi termék-és szolgáltatásfejlesztés.

A megállapodás célcsoportjai a Bács-Kiskun megyében foglalkoztatottak, továbbá munkát vállalni szándékozók és álláskereső, különös tekintettel a hátrányos helyzetű személyekre és az inaktívakra.

A partnerek együttműködés során vállalt szerepét az alábbi táblázat foglalja össze.

3. táblázat: Foglalkoztatási együttműködési partnerek szerepe

Partner	Szerepe
Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat	A Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat biztosítja a megyei szintű koordinációt. Előkészíti, segíti a helyi foglalkoztatási és gazdaságfejlesztési kezdeményezéseket, ösztönzi a helyi termékek tudatos

	<p>fogyasztását és vásárlását. Felméri és elemzi a meglévő vállalati hátteret, majd a paktumiroda munkatársai tanácsadó és hírlevél küldő szolgáltatásával, partnertalálkozók, fórumok szervezésével erősíti a résztvevők közötti együttműködést.</p>
Bács-Kiskun Megyei Területfejlesztési Nonprofit Kft.	<p>Befektetésösztönzési és szociális gazdaságfejlesztési tevékenységet végez, többnyelvű kiadvány és információs adatbázis elkészítésével ösztönzi a befektetési szándékot a megyében.</p>
Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület	<p>Az Egyesület elsősorban a hátrányos helyzetű emberekhez kíván közelebb jutni. Cél: a foglalkoztatásból kimaradt, inaktív személyek integrálása a munka világába. A munka- és álláskeresési tanácsadón kívül a mentorok pszichológiai és szenvedélybetegeket segítő szolgáltatást is nyújtanak a célcsoportnak, ezzel segítve elő az egészségesebb és pozitívabb életszemlélet és jövőkép kialakulását.</p>
Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal	<p>Az általa nyújtott képzési támogatások javítanak az alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztathatóságán, segítenek a munkanélküliség által veszélyeztetett csoportok munkahely megőrzésében. A bér- és bérköltség támogatások enyhítenek a munkaadók terhein, a vállalkozóvá válási támogatás pedig az önmegvalósítás kezdő lépéseihez nyújt segítséget.</p>
Bács-Kiskun Megyei Kereskedelmi és Iparkamara	<p>Közreműködés az alábbi tevékenységekben:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Foglalkoztatási tervek kidolgozásában való részvétel • Állásfoglalások kialakítása • Munkaerő-piaci előrejelzések elkészítése, azok támogatása • Felmérések készítése • Rendezvények (workshopok, állásbörzék) szervezése • Szakmai rendezvényekhez szakemberek, előadók biztosítása • Szakmai rendezvényekhez helyszín biztosítása • Hírlevél szerkesztése és továbbítása • Információs anyag készítése web-re • Pályázatfigyelés, pályázatkészítés • A munkavállalói célcsoport felkutatása, megszólítása, tájékoztatása, toborzása, egyéni fejlesztési terveinek elkészítése • A munkavállalói célcsoport részére munkaerő-piaci szolgáltatás nyújtása:

	<p>motiválás, kompetenciafejlesztés, mentorálás</p> <ul style="list-style-type: none"> • A munkáltatói célcsoport felkutatása, megszólítása, tájékoztatása, képzési és foglalkoztatási szükségletének feltárása, meghatározása • Információs központ tevékenységének támogatása • Információs központ működtetése • Információnyújtás és tanácsadás vállalkozásoknak • Munkaerő-piaci programok kidolgozása, megvalósításuk támogatása • Képzési programok összeállítása, fejlesztése • Képzések, tréningek lebonyolítása • Befektetésösztönzés támogatása • Jó gyakorlatok gyűjtése, disszeminációja
<p>Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Bács-Kiskun Megyei Igazgatóság</p>	<p>Közreműködés az alábbi tevékenységekben:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Felmérések készítése • Rendezvények (workshopok, állásbörzék) szervezése • Szakmai rendezvényekhez szakemberek, előadók biztosítása • Szakmai rendezvényekhez helyszín biztosítása • Információs központ tevékenységének támogatása • Képzési programok összeállítása, fejlesztése • Képzések, tréningek lebonyolítása • Helyi termék- és szolgáltatásfejlesztés
<p>Bácsalmási Önkormányzati Közszolgáltatói Közhasznú Nonprofit Kft.</p>	<p>Közreműködés az alábbi tevékenységekben:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Foglalkoztatási tervek kidolgozásában való részvétel • Szakmai rendezvényekhez szakemberek, előadók biztosítása • Szakmai rendezvényekhez helyszín biztosítása • Hírlevél szerkesztése • Információs anyag készítése web-re • A munkavállalói célcsoport felkutatása, megszólítása, tájékoztatása, toborzása • A munkáltatói célcsoport képzési és foglalkoztatási szükségletének feltárása, meghatározása • Információs központ tevékenységének támogatása • Képzési programok összeállítása, fejlesztése • Képzések, tréningek lebonyolítása • Szociális gazdaság működésének támogatása

	<ul style="list-style-type: none"> • Helyi termék- és szolgáltatásfejlesztés • Jó gyakorlatok gyűjtése, disszeminációja
Főplébániai Karitás Alapítvány (Rév Szenvedélybeteg-segítő Szolgálat)	<p>Közreműködés az alábbi tevékenységekben:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Foglalkoztatási tervek kidolgozásában való részvétel • Felmérések készítése • Szakmai rendezvényekhez szakemberek, előadók biztosítása • Szakmai rendezvényekhez helyszín biztosítása • Hírlevél továbbítása • A munkavállalói célcsoport felkutatása, megszólítása, tájékoztatása, toborzása, egyéni fejlesztési terveinek elkészítése • A munkavállalói célcsoport részére munkaerő-piaci szolgáltatás nyújtása: motiválás, kompetenciafejlesztés, mentorálás • A munkáltatói célcsoport képzési és foglalkoztatási szükségletének feltárása, meghatározása • Információs központ tevékenységének támogatása • Információs központ működtetése • Képzési programok összeállítása, fejlesztése • Képzések, tréningek lebonyolítása • Helyi termék- és szolgáltatásfejlesztés • A paktumiroda működési feltételeinek támogatása (pl. helyszín, infrastruktúra) • Jó gyakorlatok gyűjtése, disszeminációja • Egyéb: a programban résztvevő szervezetek szakembereinek segítségnyújtás abban, hogyan járjanak el akkor, ha a kliensek körében szenvedélybetegség gyanúja áll fenn, vagy ha kliens hajlandó segítséget kérni, akkor ezen területen azonnal ellátásban tudják venni, ami egyben kompetenciafejlesztést is jelent. Ugyanez érvényes pszichiátriai diagnózis esetén is.
Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesülete	<p>Közreműködés az alábbi tevékenységekben:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rendezvények (workshopok, állásbörzék) szervezése • A munkavállalói célcsoport felkutatása, megszólítása, tájékoztatása, toborzása, egyéni fejlesztési terveinek elkészítése • A munkavállalói célcsoport részére munkaerő-piaci szolgáltatás nyújtása: motiválás, kompetenciafejlesztés, mentorálás • A munkáltatói célcsoport felkutatása,

	<p>megszólítása, tájékoztatása, képzési és foglalkoztatási szükségletének feltárása, meghatározása</p> <ul style="list-style-type: none"> • Képzési programok összeállítása, fejlesztése • Képzések, tréningek lebonyolítása • Jó gyakorlatok gyűjtése, disszeminációja
Bajai Szakképzési Centrum	<p>Közreműködés az alábbi tevékenységekben:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Foglalkoztatási stratégia kidolgozásában, megvalósításában való részvétel, koordináció, kapcsolattartás.
Kecskeméti Szakképzési Centrum	<p>Közreműködés az alábbi tevékenységekben:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Foglalkoztatási tervek kidolgozásában való részvétel • Rendezvények (workshopok, állásbörzék) szervezése • Szakmai rendezvényekhez szakemberek, előadók biztosítása • Szakmai rendezvényekhez helyszín biztosítása • Hírlevél továbbítása • Pályázatfigyelés, pályázatkészítés • A munkavállalói célcsoport felkutatása, megszólítása, tájékoztatása, toborzása, egyéni fejlesztési terveinek elkészítése • A munkavállalói célcsoport részére munkaerő-piaci szolgáltatás nyújtása: motiválás, kompetenciafejlesztés, mentorálás • A munkáltatói célcsoport felkutatása, megszólítása, tájékoztatása, képzési és foglalkoztatási szükségletének feltárása, meghatározása • Információs központ tevékenységének támogatása • Képzési programok összeállítása, fejlesztése • Képzések, tréningek lebonyolítása • A paktumiroda működési feltételeinek támogatása (pl. helyszín, infrastruktúra) • Jó gyakorlatok gyűjtése, disszeminációja • Gyermekekellátási szolgáltatás biztosítása • Egyéb: <ul style="list-style-type: none"> - Különböző – munkáltatói igényeknek megfelelő – nem OKJ-s szakmai képzések programkövetelményeinek kidolgozása, kamarai engedélyeztetése, képzési engedélyeinek beszerzése, képzések lebonyolítása - Szakmai idegen nyelvi képzés programkövetelményeinek

	<p>kidolgozása, kamarai engedélyeztetése, képzési engedélyeinek beszerzése, képzések lebonyolítása</p> <p>- Pályaválasztási tanácsadás, karrier tanácsadás</p>
Kiskunhalasi Szakképzési Centrum	<p>Közreműködés az alábbi tevékenységekben:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Munkaerő-piaci előrejelzések elkészítése, azok támogatása • Felmérések készítése • Rendezvények (workshopok, állásbörzék) szervezése • Szakmai rendezvényekhez szakemberek, előadók biztosítása • Szakmai rendezvényekhez helyszín biztosítása • A munkavállalói célcsoport felkutatása, megszólítása, tájékoztatása, toborzása, egyéni fejlesztési terveinek elkészítése • A munkavállalói célcsoport részére munkaerő-piaci szolgáltatás nyújtása: motiválás, kompetenciafejlesztés, mentorálás • A munkáltatói célcsoport felkutatása, megszólítása, tájékoztatása, képzési és foglalkoztatási szükségletének feltárása, meghatározása • Munkaerő-piaci programok kidolgozása, megvalósításuk támogatása • Képzési programok összeállítása, fejlesztése • Képzések, tréningek lebonyolítása • A paktumiroda működési feltételeinek támogatása (pl. helyszín, infrastruktúra) • Jó gyakorlatok gyűjtése, disszeminációja
AlmásFlóra Szociális Szövetkezet	<p>Közreműködés az alábbi tevékenységekben:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Foglalkoztatási tervek kidolgozásában való részvétel • Felmérések készítése • Rendezvények (workshopok, állásbörzék) szervezése • Szakmai rendezvényekhez helyszín biztosítása • Hírlevél szerkesztése és továbbítása • Információs anyag készítése web-re • Pályázatfigyelés, pályázatkészítés • A munkavállalói célcsoport egyéni fejlesztési terveinek elkészítése • A munkavállalói célcsoport részére munkaerő-piaci szolgáltatás nyújtása: motiválás, kompetenciafejlesztés, mentorálás • A munkáltatói célcsoport felkutatása,

	<p>megszólítása, tájékoztatása, képzési és foglalkoztatási szükségletének feltárása, meghatározása</p> <ul style="list-style-type: none"> • Információs központ működtetése • Információnyújtás és tanácsadás vállalkozásoknak • Képzési programok összeállítása, fejlesztése • Képzések, tréningek lebonyolítása • Befektetésösztönzés támogatása
Bács-Kiskun Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány	<p>Közreműködés az alábbi tevékenységekben:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hírlevél továbbítása • Információnyújtás és tanácsadás vállalkozásoknak • Egyéb: vállalkozásfejlesztési tanácsadás
Vállalkozók és Munkáltatók Országos Szövetsége Bács-Kiskun Megyei Szervezete	<p>Közreműködés az alábbi tevékenységekben:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Foglalkoztatási tervek kidolgozásában való részvétel • Állásfoglalások kialakítása • Munkaerő-piaci előrejelzések készítése, azok támogatása • Felmérések készítése • Rendezvények (workshopok, állásbörzék) szervezése • Szakmai rendezvényekhez szakemberek, előadók biztosítása • Szakmai rendezvényekhez helyszín biztosítása • Hírlevél továbbítása • Információs anyag készítése web-re • A munkavállalói célcsoport tájékoztatása • A munkavállalói célcsoport részére munkaerő-piaci szolgáltatás nyújtása: motiválás, kompetenciafejlesztés, mentorálás • A munkáltatói célcsoport felkutatása, megszólítása, tájékoztatása, képzési és foglalkoztatási szükségletének feltárása, meghatározása • Információs központ tevékenységének támogatása • Információs központ működtetése • Információnyújtás és tanácsadás vállalkozásoknak • Munkaerő-piaci programok kidolgozása, megvalósításuk támogatása • Képzési programok összeállítása, fejlesztése • Képzések, tréningek lebonyolítása • Helyi termék- és szolgáltatásfejlesztés • Befektetésösztönzés támogatása • A paktumiroda működési feltételeinek támogatása (pl. helyszín, infrastruktúra)

	<ul style="list-style-type: none"> • Jó gyakorlatok gyűjtése, disszeminációja
Hetednapi Adventista Egyház	<p>Közreműködés az alábbi tevékenységekben:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Szakmai rendezvényekhez szakemberek, előadók biztosítása • Szakmai rendezvényekhez helyszín biztosítása • Hírlevél továbbítása • A paktumiroda működési feltételeinek támogatása (pl. helyszín, infrastruktúra) • Gyermek-ellátási szolgáltatás biztosítása
Bács-Kiskun Evangélikus Egyházmegye	<p>Közreműködés az alábbi tevékenységekben:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Foglalkoztatási tervek kidolgozásában való részvétel • Állásfoglalások kialakítása • Szakmai rendezvényekhez szakemberek, előadók biztosítása • Szakmai rendezvényekhez helyszín biztosítása • A munkáltatói célcsoport képzési és foglalkoztatási szükségletének feltárása, meghatározása • Képzési programok összeállítása, fejlesztése • Képzések, tréningek lebonyolítása • Jó gyakorlatok gyűjtése, disszeminációja
Bács-Kiskun Megyei Turizmusfejlesztési és Marketing Nonprofit Kft.	<p>Közreműködés az alábbi tevékenységekben:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rendezvények (workshopok, állásbörzék) szervezése • Hírlevél szerkesztése és továbbítása • Információs anyag készítése web-re • Egyéb: programnépszerűsítő kiadványok, szóróanyagok stb. készítése
Üde-Kunság Vidékfejlesztési Egyesület	<p>Közreműködés az alábbi tevékenységekben:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Felmérések készítése • Rendezvények (workshopok, állásbörzék) szervezése • Szakmai rendezvényekhez helyszín biztosítása • Hírlevél szerkesztése, továbbítása • Pályázatfigyelés, pályázatkészítés
Szabadszállási Gazdakör	<p>Közreműködés az alábbi tevékenységekben:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Foglalkoztatási tervek kidolgozásában való részvétel • Rendezvények (workshopok, állásbörzék) szervezése • Szakmai rendezvényekhez szakemberek, előadók biztosítása • Szakmai rendezvényekhez helyszín biztosítása • Hírlevél szerkesztése és továbbítása • Információs anyag készítése web-re • A munkáltatói és munkavállalói csoport kapcsolatainak térségi erősítése

	<ul style="list-style-type: none"> • Munkaerő-piaci programok kidolgozásában hasznosítható javaslatok megtétele • Képzési programok megvalósulásának támogatása • Szociális gazdaság kialakulásának, működésének támogatása • Helyi termék-és szolgáltatás-fejlesztés erősítésében való részvétel • A paktumiroda működési feltételeinek támogatása (pl. helyszín, infrastruktúra)
Homokhátság Fejlődéséért Vidékfejlesztési Egyesület	<p>Közreműködés az alábbi tevékenységekben:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Foglalkoztatási tervek kidolgozásában való részvétel • Felmérések készítése • Szakmai rendezvényekhez szakemberek, előadók biztosítása • Hírlevél továbbítása • Pályázatfigyelés, pályázatkészítés • A munkáltatói célcsoport felkutatása, megszólítása, tájékoztatása, képzési és foglalkoztatási szükségletének feltárása, meghatározása • Információs központ tevékenységének támogatása • Információs központ működtetése • Információnyújtás és tanácsadás vállalkozásoknak • Helyi termék- és szolgáltatásfejlesztés • Befektetésösztönzés támogatása • Jó gyakorlatok gyűjtése, disszeminációja • Egyéb
Kolon Menti Leader Egyesület	<p>Közreműködés az alábbi tevékenységekben:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Felmérések készítése • Rendezvények (workshopok, állásbörzék) szervezése • Szakmai rendezvényekhez helyszín biztosítása • Hírlevél szerkesztése, továbbítása • Pályázatfigyelés, pályázatkészítés • A munkáltatói célcsoport felkutatása, megszólítása, tájékoztatása, képzési és foglalkoztatási szükségleteinek feltárása, meghatározása
Felső-Bácska Vidékfejlesztési Egyesület	<p>Közreműködés az alábbi tevékenységekben:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Felmérések készítése • Rendezvények (workshopok, állásbörzék) szervezése • Szakmai rendezvényekhez helyszín biztosítása • Hírlevél továbbítása • Pályázatfigyelés, pályázatkészítés • A munkáltatói célcsoport felkutatása,

	megszólítása, tájékoztatása <ul style="list-style-type: none"> • A paktumiroda működési feltételeinek támogatása (pl. helyszín, infrastruktúra) • Jó gyakorlatok gyűjtése • Egyéb: kapcsolattartás
--	---

Forrás: Paktum partnerek szándéknyilatkozatai

A megyei foglalkoztatási paktum szervezeti működését az Együttműködés a helyben foglalkoztatásért – Bács-Kiskun megyei foglalkoztatási és gazdaságfejlesztési együttműködési megállapodás ügyrendje szabályozza.

Az Együttműködés a helyben foglalkoztatásért – Bács-Kiskun megyei foglalkoztatási és gazdaságfejlesztési együttműködési **megállapodásban foglaltak végrehajtása érdekében Irányító Csoportot hoznak létre**, mely a megállapodás végrehajtása során a legfőbb kérdésekben döntést hozó testület, és felelős a megállapodásban foglaltak hatékony és eredményes végrehajtásáért.

Az Irányító Csoport **összetétele** az elnökségből és a tagokból áll. Az Irányító Csoport elnöksége az elnök és az elnökhelyettes személyéből áll. Az elnöki tisztelet a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat képviselőjében a Bács-Kiskun Megyei Közgyűlés mindenkori elnöke, az elnökhelyettesét a Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal képviselőjében a Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal vezető mindenkori kormány megbízott tölti be.

Az Irányító Csoport szavazati joggal rendelkező tagjai a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat képviselője, a Bács-Kiskun Megyei Területfejlesztési Nonprofit Kft. képviselője, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület képviselője, a Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal képviselője, a Bács-Kiskun Megyei Kereskedelmi és Iparkamara képviselője, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Bács-Kiskun Megyei Igazgatósága képviselője.

Az Irányító Csoport **feladatköre** alapján felelős a megállapodásban foglaltak végrehajtásáért. Ennek során információt gyűjt és megszervezi a Foglalkoztatási Fórum tájékoztatást; feldolgozza a Foglalkoztatási Fórum ajánlásait; kidolgozza a megállapodás éves munkaprogramját és költségvetését; koordinálja a munkaprogram végrehajtását az érintett szervezetek között; beszámol a Foglalkoztatási Fórum üléseken a munkaprogramról és a költségvetés teljesítéséről, valamint a következő időszak elképzeléseiről, segíti a térségi partnerségi kapcsolatok fejlődését; ellenőrzi és monitorozza a folyamatokat, nyomon követi, véleményezi és értékeli az eddigi projekteket, a munkaprogram és költségvetés teljesülését; jóváhagyja a Paktum Iroda beszámolóit.

Az Irányító Csoport működése során az éves munkaprogram alapján szükség szerint, de évente legalább hat alkalommal **ülésezik** az éves munkatervekben meghatározott időpontokban.

A Megállapodás megvalósítása során lehetőség van kiemelt témákra szakmai **bizottságok, munkacsoportok** létrehozására. Ezek létrehozását az Irányító Csoport kezdeményezheti. A bizottságok, munkacsoportok az Irányító Csoport felhatalmazása alapján, annak irányítása és felügyelete mellett önállóan tevékenykedhetnek (javaslatokat fogalmazhatnak meg, projekteket kezdeményezhetnek stb.), segítve az Irányító Csoport munkáját, valamint a Megállapodás céljainak megvalósítását.

A megfelelő szintű társadalmi bevonás, a demokratikus működés és a széles körű helyi nyilvánosság biztosítása érdekében a Megállapodás aláírói **Foglalkoztatási Fórumot** működtetnek, amely a Megállapodás „parlamentjeként” működik. A Fórum nyitott minden érdeklődő helyi lakos és szervezet számára formális csatlakozás nélkül is.

A Fórum tájékozik a térség munkaerő-piaci helyzetéről, elemzi a felmerülő problémák okait, és erről információt szolgáltat az érdekeltek számára, munkaerő-piaci projektjavaslatokat fogalmaz meg, javaslatokat ad az éves munkaprogramhoz, biztosítja a térségi szereplők közötti információáramlást és a vélemények cseréjét, segíti a szereplők közötti kezdeményezések összehangolását, a partnerségek kialakulását.

A **Paktum Iroda** feladatait a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Hivatala látja el. A Paktum Iroda feladatai az alábbiak:

1. Projektek, pályázatok menedzselése

- előkészíti és koordinálja a Megállapodás keretében működő projekteket,
- információkat nyújt az Irányító Csoport számára a projekteken folyó munkáról,
- az Irányító Csoport megbízásából és a helyi partnerek kezdeményezésére részt vesz pályázatok előkészítésben és lebonyolításában.

2. Monitoring, értékelési tevékenység

- monitorozza és értékeli a Megállapodás eredményeit,
- összefoglaló jelentéseket készít az éves munkaprogram és költségvetés teljesítéséről és felhívja a figyelmet az eltérésekre.

3. Az Irányító Csoport munkájával kapcsolatos adminisztratív és szakmai feladatok ellátása

- ellátja az Irányító Csoport munkájával kapcsolatos adminisztratív feladatokat (pl. ülések összehívása, jegyzőkönyv vezetése, döntések regisztrálása, Megállapodás tagjainak széleskörű tájékoztatása stb.),
- biztosítja a Megállapodás szerveinek működési technikai feltételeit,
- koordinálja a Megállapodásban folyó közös munkát,
- biztosítja a nyilvánosságot, gondozza a Megállapodás honlapját,
- gondozza a Megállapodás külső és belső kapcsolatait (határon átnyúló kapcsolatokat és más paktumokkal való kapcsolatokat is),
- segíti a munkaterv megvalósulását, kezdeményezi a szükséges módosításokat.

4. Pénzügyi, személyzeti tevékenység

- a Paktum Irodával kapcsolatos pénzügyi, személyzeti feladatok ellátása,
- az Irányító Csoport működésével összefüggő pénzügyi feladatok ellátása,
- az egyes projektek, pályázatok pénzügyeinek adminisztrációja.

A szerződő partnerek a célok megvalósítása érdekében egy olyan **többszintű finanszírozási modell** kialakítását indítják el, amely összehangolja és egyesíti a foglalkoztatáspolitikai célra rendelkezésre álló önkormányzati, vállalkozói és egyéb helyi forrásokat, a munkaügyi támogatási rendszer lehetőségeit, valamint minél nagyobb mértékű külső pályázati (hazai és európai uniós) és befektetői forrás megszerzésére törekszik. A finanszírozás részleteit a Megállapodás munkatervében és költségvetésében szükséges meghatározni és az Irányító Csoport által elfogadni.

7.2 Helyi foglalkoztatási együttműködések

A TOP- 5.1.2 – Helyi foglalkoztatási együttműködések keretében megvalósítani tervezett helyi foglalkoztatási paktumok kialakításánál az önkormányzatokkal, vállalkozókkal, civil szervezetekkel folytatott személyes és kérdőív módszerű konzultációk, valamint a járási fórumok során körvonalazódtak az elképzelések arról, hogy milyen legyen a helyi foglalkoztatási együttműködések területi lehatárolása a megyében, ami Bács-Kiskun alábbiakban kiemelt néhány sajátosságának figyelembe vételével a legjobban szolgálja a foglalkoztatás növelésének és ezzel együtt a kistelepülések népességfogyásának megállításának tervét:

- legnagyobb megye,
- megyeszékhely erős vonzása,
- viszonylag kevés számú település,
- a többi megyéhez viszonyítva megyén belüli nagy földrajzi távolságok,
- mezőgazdasági területek dominanciája,
- második legnagyobb város (Baja) határközelsége,
- határmentéből adódó lehetőségek,
- Duna folyó adottságainak kihasználása,
- kiterjedt aszályos területek.

Bács-Kiskun megyében a 119 települést 11 járásba sorolták be. A Kecskeméti járás 16 településéből 4 község a megyeszékhely foglalkoztatási együttműködéséhez, a maradék 11 település pedig a megyei foglalkoztatási paktumhoz csatlakozott.

A területi lehatárolás rendező elvei a következők:

- minél kisebb számú területi paktum alakuljon annak érdekében, hogy ne aprózódjon el a forrás,
- biztosítható legyen a rugalmas működés a gyors és hatékony kommunikáció, információáramlás érdekében,
- a területi paktumhoz tartozó települések együttműködése olajozott legyen – jól összehangolhatók legyenek a képzések, a foglalkoztatás növelését célzó programok,
- egy-egy helyi paktumhoz tartozó települések népességszáma nagyjából kiegyenlített legyen,
- meglévő munkaerő-piaci kapcsolatok, vonzáskörzetek kerüljenek figyelembevételre.

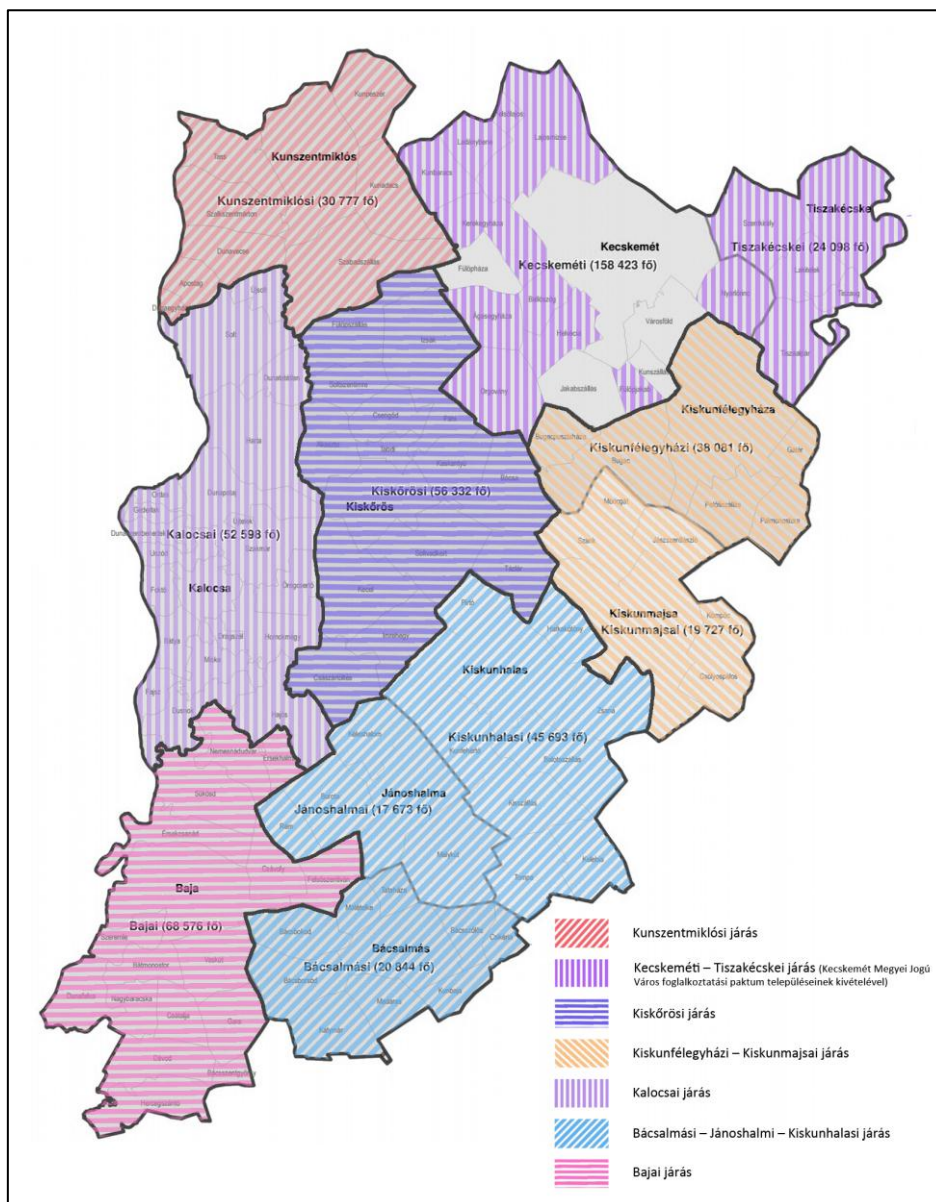
A fentiekben vázolt gondolat mentén az alábbi hét helyi paktumszervezet létrehozása javasolt:

1. Kunszentmiklósi járás
2. Kecskeméti – Tiszakécskei járás (Kecskemét Megyei Jogú Város és a TOP-6.8.2 projektjéhez csatlakozott 4 település – Fülöpháza, Jakabszállás, Kunszállás, Városföld – kivételével)
3. Kiskőrösi járás
4. Kiskunfélegyházi-Kiskunmajsai járás
5. Kalocsai járás
6. Bácsalmási-Jánoshalmi-Kiskunhalasi járások
7. Bajai járás

A fenti hét helyi foglalkoztatási paktum a megye lakosságának 77%-át fedi le. A népesség maradék 23 %-át adó települések, Kecskemét, Városföld, Fülöpháza, Jakabszállás és Kunszállás a megyeszékhely által vezetett foglalkoztatási paktumban vesznek részt.

A fenti hét helyi foglalkoztatási együttműködés által lefedett területet szemlélteti a következő térkép.

2. térkép: Helyi foglalkoztatási együttműködésekre javasolt területek

Forrás: saját szerkesztés

Bács-Kiskun megyében a helyi foglalkoztatási együttműködések kialakításához szükséges forrás még nem áll rendelkezésre, ennek ellenére a megyei önkormányzat koordinálásával a helyi együttműködések előkészítése megkezdődött. Más megyékre vonatkozóan már megjelent a TOP-5.1.2-15 Helyi foglalkoztatási együttműködések c. pályázati felhívás, amelyből az helyi foglalkoztatási együttműködések kialakítására vonatkozó alábbi feltételek, elvárások már megismerhetők. Bács-Kiskun megyében a felhívás várhatóan 2016 novemberében jelenik meg, a helyi együttműködések megalakulása pedig 2017 nyarán várható.

A helyi paktumokkal a területi sajátosságokon alapuló fejlettségbeli különbségeket legtöbb esetben a helyi (gazdasági, önkormányzati és civil) szereplők összefogására építő, vagy azok bevonásával előkészített és végrehajtott komplex programokkal, a munkaerő-piaci részvételben és jövedelmekben megmutatkozó különbségeket a munkaerő foglalkoztathatóságának, minőségének, termelékenységének és versenyképességének javításával kívánják csökkenteni. A munkaerő-piaci helyzet és a foglalkoztatási lehetőségek tekintetében megnyilvánuló igen jelentős különbségek miatt fontos, hogy kellő mozgástér legyen a helyi munkaerő-piaci viszonyokra szabott stratégiák és programok kialakítására.

Az intézkedés közvetlen célja helyi foglalkoztatási együttműködések (paktumok) képzési és foglalkoztatási programjainak támogatása, tevékenységi körük, eredményességük, hatékonyságuk növelése, továbbá a foglalkoztatás helyi szintű akciótervek megvalósításával való bővítése, az álláskereső munkához juttatása.

A helyi szintű foglalkoztatási együttműködés a paktum földrajzi területének egészére kiterjedő célokkal és tevékenységekkel működik. Releváns szereplők bevonásával partnerséget hoznak létre, gazdaság – és foglalkoztatás-fejlesztési helyzetelemzést készítenek, majd stratégiát alkotnak, paktum-programot készítenek és valósítanak meg. Gazdaság – és foglalkoztatásfejlesztési koordinációt végeznek, összehangolják a paktum földrajzi területén elérhető gazdaságfejlesztési szolgáltatásokat, aktív kapcsolatot tartanak a munkaerőpiac szereplőivel, különösen a foglalkoztató és képző szervezetekkel, támogatják a szociális gazdaság fejlődését, kidolgoznak és megvalósítanak, munkaerő-piaci, képzési és foglalkoztatási programokat. Közreműködnek a vállalkezési fejlesztések munkaerőigényének kielégítésében.

7.3 Kecskemét Megyei Jogú Város foglalkoztatási együttműködése

A Kecskemét MJV által gesztorált Kecskeméti Foglalkoztatási Partnerség kialakítása folyamatban van.

8 Bács-Kiskun megye foglalkoztatási és gazdaságfejlesztési programjai

Bács-Kiskun megye foglalkoztatási és gazdaságfejlesztési akcióprogramjai a tematikus célokhoz kapcsolódnak. Az akcióprogramok megvalósításában a foglalkoztatási paktum partner szervezetei vesznek részt (egy akcióprogram elemei több partner részvételével is megvalósíthatók), a partneri kör szélesítése javasolt a társadalmi szervezetek minél szélesebb körének bevonásával. A foglalkoztatási együttműködési akcióprogramok nem csak a TOP 5.1.1-15 forrásból finanszírozandó elemeket tartalmaznak, hanem a célok megvalósításához szükséges egyéb tevékenységeket is, amelyek egyéb forrásból valósíthatók meg.

Tervezett akcióprogramok

Program neve	Vállalkozásösztönzési program
A program célja	Vállalkozásösztönzés: - Befektetők térségbe vonzása - Vállalkozási hajlandóság növelése, vállalkozói szemlélet kialakítása

Program neve	Vállalkozásösztönzési program
	<ul style="list-style-type: none"> - Vállalkozási tevékenység szakmai támogatása - Üzleti környezet infrastrukturális fejlesztése
A program elemei	<p><u>1. Befektetésösztönzési eszközök:</u></p> <p>a) Bács-Kiskun megye befektetésösztönzési kataszterének elkészítése és működtetése</p> <p>Befektetők számára releváns információk folyamatos gyűjtése és publikálása (barnamezős területek, helyi infrastruktúra, településre jellemző általános információk, szabályozások, kedvezmények, stb.). A kataszter lényegében egy olyan felhasználóbarát módon kialakított adatbázis, mely településsorosan tartalmazza a gazdasági területeket, ingatlanokat, azok legfontosabb jellemzőit, infrastrukturális tulajdonságait, a helyi adózással kapcsolatos információkat, az építési tevékenységgel kapcsolatos szabályozásokat, előírásokat, a település szolgáltatásokkal való ellátottságát, stb.</p> <p>Az interneten keresztül így a megye befektetési célú ingatlanjairól lehet tájékozódni és érdeklődés esetén meg lehet keresni az érintett szakembereket.</p> <p>b) Térségi befektetésösztönzési stratégiák kidolgozása és megvalósítása</p> <p>A területfejlesztési program térségeire, vagy a leendő térségi paktumok területére 5-7 stratégia kidolgozása szükséges, melyek alapvetően meghatározzák a térségek gazdaságfejlesztési profilját. A térségi helyzetelemzés mellett a stratégia tartalmazza a megcélzandó befektetési szegmensek, valamint a befektetésösztönzési célrendszer azonosítását, a stratégia végrehajtása során javasolt tevékenységek meghatározását, a megvalósítás utánkövetését, értékelését és a visszacsatolás módját, illetve a partnerségi tervet. Ezek alapján lehet meghatározni, hogy a térség mely ágazatokra támaszkodva tudja a saját gazdasági szektorát megerősíteni. A kiemelten fejlesztendő szektorokra specifikus kommunikációs eszközök kidolgozása szükséges, melyek tartalmazzák a szektorra jellemző kritikus erőforrások rendelkezésre állását is.</p> <p>c) Befektetésösztönzési kézikönyv önkormányzatoknak:</p> <p>Önkormányzatoknak szóló módszertani és kommunikációs útmutató kidolgozása szükséges a helyi gazdaságfejlesztéshez, legjobb gyakorlatok bemutatásával.</p> <p>d) Befektetésösztönzési kiadvány készítése</p> <p>Többnyelvű kiadvány, illetve információs füzet készítése ajánlott, mely bemutatja Bács-Kiskun megyét befektetési szempontból. A kiadvány célja a figyelemfelkeltés, mert az aktuális információk mindig</p>

Program neve	Vállalkozásösztönzési program
	<p>interneten keresztül érhetőek el.</p> <p>e) Befektetésösztönzési rendezvényeken való részvétel</p> <p>Bács-Kiskun megyei befektetési lehetőségek bemutatása elsősorban Magyarországon szervezendő, de nemzetközi részvételű rendezvényeken. Nemzetközi eseményeken való részvételt alapvetően a testvérmegyei illetve testvérvárosi kapcsolatokra érdemes építeni. Lehetőség és plusz forrás bevonhatósága esetén külföldön történő bemutatkozás is ajánlott.</p> <p>Megvalósító: Bács-Kiskun Megyei Területfejlesztési Nonprofit Kft. Forrás: TOP 5.1.1-15 Foglalkoztatás-növelést célzó megyei és helyi foglalkoztatási együttműködések (paktumok)</p> <p><u>2. Vállalkozási tanácsadási rendszer kidolgozása, működtetése</u></p> <p>Megvalósító: Bács-Kiskun Megyei Területfejlesztési Nonprofit Kft. Forrás: TOP 5.1.1-15 Foglalkoztatás-növelést célzó megyei és helyi foglalkoztatási együttműködések (paktumok)</p> <p><u>3. Iparterületek, ipari parkok, logisztikai központok fejlesztése</u></p> <p>A helyi vállalkozások megerősítése, új vállalkozások térségbe vonzása, a vállalkozások munkahelyteremtő képességének javítása érdekében elengedhetetlen az önkormányzati üzleti infrastrukturális feltételek, azaz iparterületek, ipari parkok, logisztikai központok biztosítása, fejlesztése. Az üzleti infrastruktúrát igénybe vevő vállalkozások számának növekedésével javul a térségi gazdasági aktivitás, illetve nő a versenyképesség a magasabb minőségű és szélesebb körű szolgáltatások által.</p> <p>Megvalósító: Bács-Kiskun Megyei Területfejlesztési Nonprofit Kft. koordinációjával a helyi önkormányzatok Forrás: TOP 1.1.1-15 Ipari parkok, iparterületek fejlesztése</p> <p><u>4. Közlekedési infrastruktúra fejlesztése a vállalkozási mobilitás érdekében</u></p> <p>A gazdasági fejlődéshez, foglalkoztatottság javításához szükséges a már meglévő munkaerő-piaci vonzásközpontok elérhetőségének javítása, a települések gazdasági területeinek gyorsabb megközelíthetővé tétele, (mely a vállalkozások szempontjából döntő fontosságú), valamint az új térségi közlekedési kapcsolatok kiépítése is a közlekedési infrastruktúra fejlesztésével. Ezáltal olyan településeken is javulhat a lakosság foglalkoztatása, ahol közvetlenül gazdaságfejlesztési intézkedésekre nincsen lehetőség.</p>

Program neve	Vállalkozásösztönzési program
	<p>Megvalósító: Bács-Kiskun Megyei Területfejlesztési Nonprofit Kft. koordinációjával a helyi önkormányzatok</p> <p>Forrás: TOP 1.3. A gazdaságfejlesztést és a munkaerő mobilitás ösztönzését szolgáló közlekedésfejlesztés és TOP 3.1. Fenntartható települési közlekedésfejlesztés</p>
Hatása, eredménye	Befektetésösztönzés eszközrendszere rendelkezésre áll a térségben, alkalmazható az önkormányzatok által. Az önkormányzatok által kialakított üzleti és közlekedési infrastruktúra rendelkezésre áll a vállalkozások számára.
Hosszú távú elvárt hatás	A megyében megnő a foglalkoztatottak létszáma, emelkedik a térségben a vállalkozások száma. Önkormányzatok befektetővonzási képessége javul.

Program neve	Helyi termék és szolgáltatás program
Program célja:	<p>Helyi termék- és szolgáltatásfejlesztés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Helyi termékek és szolgáltatások értékesítési lehetőségeinek támogatása, javítása - Helyi termékek és szolgáltatások iránti kereslet ösztönzése - Kistermelői együttműködések ösztönzése - Helyi turisztikai lehetőségek hasznosítása
A program elemei	<p><u>1. Helyi termék- és szolgáltatásfejlesztési stratégia kidolgozása</u></p> <p>A megye mezőgazdasági, turisztikai adottságaira, hagyományaira, egyéb belső erőforrásaira építve szükséges helyi termék- és szolgáltatásfejlesztési stratégiát kidolgozni, amely iránymutatásul szolgálhat a térségi szereplők számára versenyképességük javításához. A jellegzetes helyi termékek és szolgáltatások kialakításának ösztönzése, a meglévők fejlesztése, az előállítási módszerek megőrzése, továbbadása, együttműködések ösztönzése hozzájárul a térségi önfoglalkoztatáshoz, foglalkoztatáshoz, erősíti a lakosság helyben maradását. A helyi turisztikai értékekre építve kiegészítő szolgáltatást kínáló vállalkozások jelenhetnek meg, tovább növelve a foglalkoztatás arányát.</p> <p>Megvalósító: Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Forrás: TOP 5.1.1-15 Foglalkoztatás-növelést célzó megyei és helyi foglalkoztatási együttműködések (paktumok)</p> <p><u>2. Helyi termékek és szolgáltatások védjegyztetésének ösztönzése</u></p> <p>A Bács-Kiskun megyei termékek piaci megjelenéséhez, versenyképességük javításához, széles körben történő azonosíthatóságukhoz szükséges a Bács-Kiskun megyei termék védjegy kialakítása, valamint a térségben már létrehozott védjegyek rendszerbe illesztése, a védjegyztetés ösztönzése.</p>

Program neve	Helyi termék és szolgáltatás program
	<p>Megvalósító: Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Forrás: TOP 5.1.1-15 Foglalkoztatás-növelést célzó megyei és helyi foglalkoztatási együttműködések (paktumok)</p> <p><u>3. Helyi termékek és szolgáltatások ismertségének, versenyképességének javítása, fogyasztói szemlélet formálása</u></p> <p>A tevékenység az alábbiakat tartalmazza:</p> <ul style="list-style-type: none"> - helyi termék illetve mesterség kataszter kialakítása; - helyi termék vásárlását, helyi mesterségek bemutatását ösztönző akciók, fórumok szervezése; - Bács-Kiskun megyei jellegzetes helyi termékeket, szolgáltatásokat bemutató kiadvány készítése, terjesztése; - Bács-Kiskun megyei jellegzetes mesterségeket bemutató kiadvány készítése, terjesztése; - helyi terméket előállítók által elérhető eszközök (közösségi oldalak, egyéb marketing lehetőségek) használatáról értékesítésösztönzési tájékoztató kiadvány készítése helyi terméket előállítók részére; - élelmiszerbiztonsági módszerekről tájékoztató kiadvány készítése helyi terméket előállítók részére - kistermelői együttműködések kialakításának ösztönzése (pl. a közös piaci megjelenésre) pl. jó példákat bemutató kiadvány megjelentetésével, terjesztésével. <p>Megvalósító: Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Forrás: TOP 5.1.1-15 Foglalkoztatás-növelést célzó megyei és helyi foglalkoztatási együttműködések (paktumok)</p> <p><u>4. Helyi terméket előállító kistermelők post-harvest tevékenységének támogatása</u></p> <p>A helyi terméket előállítóknak a kisléptékű termék-előállításához, rövid ellátási láncokhoz kötődő agrárlogisztikai fejlesztésekre van szükségük, melyek a helyi mezőgazdasági termékek helyi piacokra való hatékony eljuttatását, a helyi termékek értékesítési csatornáinak infrastrukturális támogatását szolgálják. A fejlesztéseknek a termelést követő műveletekre, kezelésre kellene irányulniuk (a „post harvest” jellegű tevékenységekre, pl. tárolás, hűtés, válogatás, osztályozás, mosás, csomagolás, mérés).</p> <p>A fejlesztések által javul a helyi vállalkozások működési környezete, amely középtávon munkahelymegőrzést, illetve -teremtést eredményezhet, és hozzájárul a város-vidék együttműködés erősítéséhez.</p> <p>Megvalósító: Bács-Kiskun Megyei Területfejlesztési Nonprofit Kft. koordinációjával a helyi önkormányzatok Forrás: TOP-1.1.3-15 Helyi gazdaságfejlesztés</p>

Program neve	Helyi termék és szolgáltatás program
	<p><u>5. Fenntartható turizmus támogatása</u></p> <p>Bács-Kiskun megyében az adottságok ellenére kihasználatlanok a turizmusban rejlő lehetőségek, amelyek a vidéki fejlődés szempontjából jelentős potenciállal bírnak. Az idegenforgalomból eredő bevételnövekedés érdekében támogatni szükséges tehát mind a turisztikai attrakciók, mind a kapcsolódó szolgáltatások kialakítását, fejlesztését, különös tekintettel a vízi tematikájú, valamint a térségi szinten összehangolt fejlesztési elképzelésekre; kiemelt figyelmet kell fordítani ezek társadalmi és környezeti szempontú fenntarthatóságára.</p> <p>Megvalósító: Bács-Kiskun Megyei Turizmusfejlesztési és Marketing Nonprofit Kft. koordinációjával a helyi önkormányzatok</p> <p>Forrás: TOP 1.2 Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés, valamint kapcsolódó GINOP, VP és IPA pályázati lehetőségek</p>
Hatása, eredménye:	Helyi termékek és szolgáltatások ismertsége javul, az irántuk való kereslet megnövekszik, a megfelelő mennyiségű és minőségű kínálat is biztosított.
Hosszú távú elvárt hatás	Helyi termékeket és szolgáltatásokat előállító munkahelyek megmaradnak, újak alakulnak ki, a kistermelők és szolgáltatók megélhetési lehetőségei javulnak, a megye népességmegtartó képessége erősödik, hagyományai megőrzésre kerülnek.

Program neve	Szociális gazdaság program
Program célja:	<p>Szociális gazdaság fejlesztése, szélesítése:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Társadalmi vállalkozások módszertani, üzleti támogatása - Társadalmi vállalkozások termékeinek, szolgáltatásainak értékesítési lehetőségeinek javítása - Szociális szövetkezeti formában térségi együttműködések ösztönzése
A program elemei	<p><u>1. Szociális gazdaság tevékenységeinek, jó gyakorlatainak terjesztése</u></p> <p>Mivel napjainkra sok, a foglalkoztatásban jelentős szerepet betöltő társadalmi vállalkozás, ebből több mint 2000 szociális szövetkezet jött létre (több mint 100 önkormányzati részvétellel), nagyon sok jó tapasztalat gyűlt össze, amelyet hasznosítani érdemes. A szociális gazdaság tevékenységének szélesebb körű megismertetése, a társadalmi vállalkozások alapításának ösztönzése, fenntarthatósága érdekében, valamint a már tervezett társadalmi vállalkozások, szociális szövetkezetek tevékenység-meghatározása előtt, vagy közben érdemes más, hasonló tevékenységet folytató szervezetekhez tanulmányutakat szervezni tapasztalatgyűjtés céljából (pl. fenntarthatósági, foglalkoztatási szempontból). A tanulmányutak szervezése mellett információ nyújtható az interneten, információs napokon, egyéb rendezvényeken, kiadványokon keresztül. Érdemes felkutatni a témában született módszertant és eredményeket bemutató elektronikus</p>

Program neve	Szociális gazdaság program
	<p>kiadványokat és elérhetővé tenni a foglalkoztatási együttműködések honlapján.</p> <p>Megvalósító: Bács-Kiskun Megyei Területfejlesztési Nonprofit Kft. Forrás: TOP 5.1.1-15 Foglalkoztatás-növelést célzó megyei és helyi foglalkoztatási együttműködések (paktumok)</p> <p><u>2. A szociális gazdaság fejlesztését támogató szolgáltatások kidolgozása és működtetése:</u></p> <p>A szolgáltatási rendszer célja a szociális vállalkozások támogatása Bács-kiskun megyében a megalakulástól a fenntartható működésig. A szolgáltatások a következő területeket fedik le: termék-és szolgáltatásfejlesztés segítése, piacra jutás segítése, a piaci és állami szereplők, valamint a szociális vállalkozások közti partnerségek fejlesztése. Szervezetfejlesztési tanácsadás, mentorálás, alapításhoz, működéshez szükséges dokumentumok, üzleti és marketing tervek elkészítése, helyi egyeztetések koordinálása, képzések szervezése a szociális vállalkozás menedzsmentje számára. A legjobb gyakorlatokat bemutató találkozók szervezése, kiadványok terjesztése.</p> <p>Megvalósító: Bács-Kiskun Megyei Területfejlesztési Nonprofit Kft. Forrás: TOP 5.1.1-15 Foglalkoztatás-növelést célzó megyei és helyi foglalkoztatási együttműködések (paktumok)</p> <p><u>3. Szociális alvállalkozói program kidolgozása, működtetése</u></p> <p>Megvalósító: Bács-Kiskun Megyei Területfejlesztési Nonprofit Kft. Forrás: TOP 5.1.1-15 Foglalkoztatás-növelést célzó megyei és helyi foglalkoztatási együttműködések (paktumok)</p> <p><u>4. Kísérleti programok/ mintaprojektek kidolgozása a szociális gazdaság bővítésére</u></p> <p>A már ismert módszertanok és tapasztalatok összegyűjtését követően érdemes a térségi, megyei adottságokat figyelembe véve alkalmazható mintaprojekteket (mint a „üzleti” terveket), kísérleti programokat kidolgozni a társadalmi vállalkozások kialakítása, fenntarthatósága érdekében.</p> <p>Megvalósító: Bács-Kiskun Megyei Területfejlesztési Nonprofit Kft. Forrás: TOP 5.1.1-15 Foglalkoztatás-növelést célzó megyei és helyi foglalkoztatási együttműködések (paktumok)</p>
Hatása, eredménye:	A térségben megnő a társadalmi vállalkozások száma, a meglévő társadalmi vállalkozások fenntarthatósága javul.
Hosszú távú elvárt hatás	A térségben megnő a társadalmi vállalkozások száma, valamint nő az általuk foglalkoztatottak létszáma, illetve az általuk nyújtott szolgáltatásokkal elért ügyfelek létszáma. Az általuk biztosított megélhetési lehetőségek, valamint életminőség javulásával a megye

Program neve	Szociális gazdaság program
	népességmegtartó képessége erősödik.

Program neve	Emberi erőforrás-fejlesztési program
Program célja:	<p>Az emberi erőforrás fejlesztése:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Motiváltság javítása - Felnőttképzési, szakképzési kínálat és kompetencia alapú képzések igényekhez igazítása - Hagyományos mesterségek továbbadása - Egész életen át tartó tanulás ösztönzése - Mobilitás biztosítása a képzések elérhetősége érdekében - Vállalkozások ösztönzése gyakorlati képzési hely biztosítására
A program elemei	<p><u>1. Piaci igényeknek megfelelő, munkaerő-piaci elhelyezkedést segítő képzések</u></p> <p>A munkaerő-piaci képzések kialakításakor a felnőttképzési, szakképzési kínálatot és kompetencia alapú képzéseket a munkaerő-piaci igényekhez szükséges igazítani, figyelembe véve a részt vevők adottságait is. A képzések lefolytatása magában foglalja azok meghirdetését, kommunikációját, a toborzást, a képzések lefolytatását, a célcsoport képzéshez szükséges egészségügyi vizsgálatokat, a célcsoport számára nyújtott támogatások nyújtását a képzések során (pl. lakhatási és útiköltség stb.), a támogatottak nyilvántartását, a projekt nyomon követését és a szükséges informatikai rendszer biztosítását.</p> <p>Megvalósító: Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály</p> <p>Forrás: TOP 5.1.1-15 Foglalkoztatás-növelést célzó megyei és helyi foglalkoztatási együttműködések (paktumok)</p> <p><u>2. Egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások nyújtása</u></p> <p>a) Munkaerő-piaci szolgáltatások előkészítése:</p> <p>A munkaerő-piaci szolgáltatások nyújtását alapos előkészítő, megalapozó munkának kell megelőznie, ekkor történik:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a munkaerő-piaci szolgáltatások végzéséhez szükséges fizikai és technikai háttér kialakítása helyi mentorok közreműködésével; - a szolgáltatások adatkezelését, nyilvántartását és dokumentálását jelentő szoftver kimunkálása; - a mentorok felkészítése a célcsoporttal végzett segítő munkára; - helyi szociális kapcsolati rendszer feltérképezése; - információáramlás-, és véleménycsere ösztönzése a szociális, önkormányzati, és civil partnerek között; - együttműködési megállapodások előkészítése; - figyelemfelkeltés, helyi civil fórumok szervezésének előkészítése;

Program neve	Emberi erőforrás-fejlesztési program
	<ul style="list-style-type: none"> - célcsoport elsődleges felmérése, személyes szükségletet felmérő kérdőívek elkészítése; - helyi munkaerő-piaci szakemberek felkutatása. <p>Megvalósító: Magyar Máltai Szeretetszolgálat Forrás: TOP 5.1.1-15 Foglalkoztatás-növelést célzó megyei és helyi foglalkoztatási együttműködések (paktumok)</p> <p>A megalapozó munkálatokat követően az alábbi szolgáltatások elsősorban a hátrányos helyzetű rétegek munkaerő-piaci integrációját segítik (szenvedélybetegek, tartósan munkanélküliek, inaktívak) és minden más rászorulóknak (munkahelyük elvesztésével fenyegetett alkalmazottak, szakmát váltani kívánók, pályakezdők, 50 év felettek, stb.) is támogatást nyújtanak.</p> <p>b) Információ-szolgáltatás</p> <p>Az ügyfelek számára történő információszolgáltatás szociális információs-szolgáltatást, különféle tanácsadásokat, személyes kísérést, mentorálást jelent. A hangsúly a személyes kíséréseken, az ügyfél valós személyes problémáinak feltárásán, a lehetőségek felvázolásán túl, a probléma komplex kezelésén van. A szolgáltatás biztosításához 8 db információs és ügyfélfogadó iroda kialakítása, valamint a szakmai megvalósítók felkészítése is szükséges.</p> <p>Megvalósító: Magyar Máltai Szeretetszolgálat Forrás: TOP 5.1.1-15 Foglalkoztatás-növelést célzó megyei és helyi foglalkoztatási együttműködések (paktumok)</p> <p>c) Célcsoport toborzása</p> <p>A munkaügyi hivatal regisztrációjában szereplő, de nem aktív és nem együttműködő személyek, valamint a munkaügyi nyilvántartásban nem szereplő, álláskeresőként nem regisztrált passzív álláskeresők megszólítása, elérése a projektbe vonás céljából. Tájékoztatás a foglalkoztatási együttműködés keretében nyújtott szolgáltatásokról, a program különböző elemeiről, az egyéni mentorálás lehetőségeiről, a támogató tevékenységről.</p> <p>Formája: csoportos és egyéni tájékoztatás</p> <p>Megvalósító: Magyar Máltai Szeretetszolgálat, együttműködésben a Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatallal Forrás: TOP 5.1.1-15 Foglalkoztatás-növelést célzó megyei és helyi foglalkoztatási együttműködések (paktumok)</p> <p>d) A projektbe bevont személyek kiválasztása</p> <p>A projekthez csatlakozó, együttműködési szándékot kinyilvánító</p>

Program neve	Emberi erőforrás-fejlesztési program
	<p>személyek kiválasztásában való közreműködés a képzéseken és a foglalkoztatásban való sikeres részvétel érdekében. A mélyinterjú a munkára jelentkező személy életszemléletét, a munkához való viszonyát és mélyebb indítékait feltáró személyes beszélgetés, amelyben kiderül a programhoz csatlakozó személy együttműködési szándéka, a változással kapcsolatos attitűdje.</p> <p>Formája: Egyéni konzultáció</p> <p>Megvalósító: Magyar Máltai Szeretetszolgálat, együttműködésben a Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatallal Forrás: TOP 5.1.1-15 Foglalkoztatás-növelést célzó megyei és helyi foglalkoztatási együttműködések (paktumok)</p> <p>e) Munkaerő-piaci információk nyújtása</p> <p>Az információnyújtás célja, hogy elősegítse az elhelyezkedést és az üres álláshelyek betöltését.</p> <p>A foglalkozásokra, a térségben elérhető képzésekre, a térség munkaerő-piaci helyzetére, a munkaerő-kereslet és - kínálat helyi jellemzőire vonatkozó információk nyújtása, a foglalkoztatást elősegítő támogatások és a munkanélküli ellátásokra vonatkozó lehetőségek ismertetése, a foglalkoztatással összefüggő jogszabályokkal kapcsolatos tájékoztatás.</p> <p>Formája: egyéni tanácsadás, csoportos tanácsadás</p> <p>Megvalósító: Magyar Máltai Szeretetszolgálat Forrás: TOP 5.1.1-15 Foglalkoztatás-növelést célzó megyei és helyi foglalkoztatási együttműködések (paktumok)</p> <p>f) Munkatanácsadás</p> <p>A munkatanácsadás célja az azt igénybe vevő személy elhelyezkedését akadályozó körülmények feltárása, valamint az azok megszüntetésére, a sikeres elhelyezkedés megvalósítására vonatkozó irányuló terv kidolgozása.</p> <p>Formája: Egyénienként szükségletfelmérés - komplex diagnózis elkészítése, segítségnyújtás pályaválasztásban, pályamódosításban, az egyéni munkaerő-piaci lehetőségek tisztázása, munkavállalással kapcsolatos ismeretek nyújtása, egyéni fejlesztési terv elkészítése.</p> <p>Formája: egyéni tanácsadás</p> <p>Megvalósító: Magyar Máltai Szeretetszolgálat Forrás: TOP 5.1.1-15 Foglalkoztatás-növelést célzó megyei és helyi</p>

Program neve	Emberi erőforrás-fejlesztési program
	<p>foglalkoztatási együttműködések (paktumok)</p> <p>g) Álláskereső tanácsadás</p> <p>Azok elhelyezkedésének elősegítése, akik munkát akarnak vállalni, de nem rendelkeznek az álláskeresőzéshez szükséges ismeretekkel. Formája: egyéni tanácsadás, felkészítés az állásinterjúkra, álláskeresőzési technikák nyújtása.</p> <p>Formája: csoportos foglalkozás, kompetenciafejlesztő csoportfoglalkozások</p> <p>Megvalósító: Magyar Máltai Szeretetszolgálat Forrás: TOP 5.1.1-15 Foglalkoztatás-növelést célzó megyei és helyi foglalkoztatási együttműködések (paktumok)</p> <p>h) Kompetenciafejlesztés</p> <p>A kompetenciafejlesztés azoknak a személyes készségeknek a tudatosítását, fejlesztését célozza, amelyek birtokában sikeresebb egy-egy állás megpályázása, motiválttá válik az egyén egy lehetséges képzés elvégzésére, vagy egy új munkakör elvállalására. Szükséges a vállalkozási szemlélet, hajlandóság és ismeretek kialakítása is.</p> <p>Formája: egyéni tanácsadás, csoportos foglalkozás</p> <p>Megvalósító: Magyar Máltai Szeretetszolgálat Forrás: TOP 5.1.1-15 Foglalkoztatás-növelést célzó megyei és helyi foglalkoztatási együttműködések (paktumok)</p> <p>i) Mentori szolgáltatás</p> <p>Az együttműködési kötelezettség teljesítéséhez, a szolgáltatások, támogatások igénybevételehez, más szervezetekkel való kapcsolattartáshoz, képzésen való folyamatos részvételhez az önálló munkába álláshoz, a munkahelyen történő beilleszkedéshez személyes segítség nyújtása.</p> <p>A mentoráláskor fejlesztésre kerülnek az életvezetési kompetenciák, az öngondoskodás képessége, az együttműködési szándék, a munkavállalást, a legális munkavégzést értéknek tekintő szemléletmód. A mentorálás hosszabb távú személyes kísérés, az álláskereső sajátos, egyéni élethelyzetéből adódóan mindig személyre szabott módszer.</p> <p>A mentor - a személyes kapcsolat és a bizalom kialakítását követően - közösen az álláskeresővel együtt meghatározza azokat a fejlesztési területeket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy eredmények</p>

Program neve	Emberi erőforrás-fejlesztési program
	<p>születhessenek. A mentorálás folyamata ledokumentált, tartalmazza a célokat, a fejlesztési tervet, az abban foglalt feladatok megvalósítására vonatkozó feladatokat.</p> <p>A mentori program kulcselemei: egyénre szabott szolgáltatási csomag kidolgozása, egyéni kísérés–fejlesztés, valós együttműködés elérése a klienssel, motiváció fenntartása a program ideje alatt.</p> <p>Megvalósító: Magyar Máltai Szeretetszolgálat Forrás: TOP 5.1.1-15 Foglalkoztatás-növelést célzó megyei és helyi foglalkoztatási együttműködések (paktumok)</p> <p>j) Pszichológiai tanácsadás</p> <p>Az álláskeresők között sajátos, egyedi nehézségekkel küzdők számára speciális szolgáltatás biztosítása. A szakember által végzett tanácsadás célja az álláskeresők számára az életvezetésből, a személyiségproblémákból eredő elhelyezkedést akadályozó körülmények feltárása.</p> <p>Formája: egyéni konzultáció</p> <p>Megvalósító: Magyar Máltai Szeretetszolgálat Forrás: TOP 5.1.1-15 Foglalkoztatás-növelést célzó megyei és helyi foglalkoztatási együttműködések (paktumok)</p> <p>k) Szenvedélybeteg segítő szolgáltatás</p> <p>Az elsősorban alkohol-, és droproblémákkal, játékszenvedélybetegséggel, különböző függőségekkel küzdők, valamint családtagjaik számára nyújt segítséget a problémáik feltárására és annak lehetséges kezelési módjaira javaslatot téve.</p> <p>A valós személyes problémák, akadályok feltárása, annak tudatosítása és a megoldás keresése a mentori munka alapvető célja, amely csak a problémával küzdő egyén együttműködésével valósítható meg.</p> <p>Formája: egyéni ill. csoportos tanácsadás</p> <p>Megvalósító: Magyar Máltai Szeretetszolgálat Forrás: TOP 5.1.1-15 Foglalkoztatás-növelést célzó megyei és helyi foglalkoztatási együttműködések (paktumok)</p> <p>A program sikeres lebonyolításához kapcsolt kiegészítő szolgáltatások:</p> <p>l) Ápolás-gondozás szolgáltatás</p> <p>A munka világából kikerült egyén sok esetben vállal otthoni, családi</p>

Program neve	Emberi erőforrás-fejlesztési program
	<p>köréből származó ápolási, egészségügyi feladatokat, amellyel megoldja ugyan a család nehézségét, de egyúttal saját visszaintegrálódását akadályozza. A programban – egyéni szükségletek alapján és indokolt esetben- lehetőséget szükséges biztosítani ápolás-gondozás szolgáltatás igénybevételére, ha ezzel biztosítható a programban részt vevő inaktív személy képzése, elhelyezkedése.</p> <p>Megvalósító: Magyar Máltai Szeretetszolgálat Forrás: TOP 5.1.1-15 Foglalkoztatás-növelést célzó megyei és helyi foglalkoztatási együttműködések (paktumok)</p> <p>m) Gyermekfelügyelet szolgáltatás biztosítása</p> <p>Indokolt esetben, szükség szerint biztosítandó a képzés-foglalkoztatásban résztvevő személy gyermekeinek felügyelete – amennyiben ez a helyi ellátásokban nem oldható meg.</p> <p>Megvalósító: Magyar Máltai Szeretetszolgálat Forrás: TOP 5.1.1-15 Foglalkoztatás-növelést célzó megyei és helyi foglalkoztatási együttműködések (paktumok)</p> <p>n) Mentorok felkészítését biztosító belső képzés</p> <p>A megyei mentori hálózat segítő szakembereinek felkészítése a komplex szolgáltatásnyújtás lehetőségeire, a hivatalokkal való együttműködésre, a projekt sikeres és ütemezett megvalósítására, kiemelt hangsúllyal a célcsoporttal való egyéni, személyes munka sajátosságaira.</p> <p>Megvalósító: Magyar Máltai Szeretetszolgálat Forrás: TOP 5.1.1-15 Foglalkoztatás-növelést célzó megyei és helyi foglalkoztatási együttműködések (paktumok)</p> <p>o) Módszertani tanácsadás igénybevétele</p> <p>A programelemek megvalósítása során szükség lehet foglalkoztatásban, hátrányokkal küzdő emberek foglalkoztatásában jártas szakember módszertani tapasztalatainak igénybevételére folyamatosan – a felmerülő helyzetek, nehézségek kapcsán.</p> <p>Megvalósító: Magyar Máltai Szeretetszolgálat Forrás: TOP 5.1.1-15 Foglalkoztatás-növelést célzó megyei és helyi foglalkoztatási együttműködések (paktumok)</p> <p><u>3. Kompetencia kézikönyv kidolgozása</u></p> <p>Módszertani kézikönyv készítése szükséges a munkavállalói kompetenciákról azon gazdálkodó szervek számára, akik nem</p>

Program neve	Emberi erőforrás-fejlesztési program
	<p>rendelkeznek HR szakértővel, ismeretekkel. Segítségével a vállalkozások vezetői könnyebben be tudják azonosítani, meg tudják fogalmazni a munkaerőigényüket, az állásinterjúkon fel tudják mérni a jelentkezők kompetenciáit, képességeit, továbbá a szakmai képzéseikhez a kézikönyv biztosítja a képzésen résztvevők bemeneti feltételeinek definiálását, mérését.</p> <p>Megvalósító: Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Forrás: TOP 5.1.1-15 Foglalkoztatás-növelést célzó megyei és helyi foglalkoztatási együttműködések (paktumok)</p> <p><u>4. Szemléletformálási tevékenység</u></p> <p>A gazdaságfejlesztési és foglalkoztatást elősegítő tevékenységek hatékonyságához elengedhetetlen a széleskörű szemléletformálási tevékenység az alábbi témákban, célcsoportokban:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a fiatalokat, pályaválasztókat meg kell ismertetni a megyei hagyományos mesterségekkel, azok jeles művelőivel, hogy hiteles, követendő példaként szolgáljanak (ez egyúttal a helyi értékek megőrzéséhez, továbbviteléhez is hozzájárul), - célcsoport tagok életviteli szemléletformálása, - szükséges a vállalkozási szemlélet, hajlandóság és ismeretek kialakítása, - szükséges az egész életen át tartó tanulás ösztönzése, a felnőttképzési lehetőségekről tájékoztatók közzététele, terjesztése, - szükséges a környezettudatos gondolkodásmód kialakítása, a klímaváltozáshoz alkalmazkodási lehetőségek ismertetése, az alternatív, fenntartható, környezettudatos gazdálkodási formák és termékportfóliók fejlesztése, - helyi terméket előállító termelők gazdasági ismereteinek bővítése (különösen marketing, értékesítés, informatikai területen), - gyakorlati szakmabemutatók szervezésével a pályaválasztás megkönnyítése, - térségi vállalkozások tájékoztatása a gyakorlati hely biztosításának előnyeiről, - sikeresen működő társadalmi vállalkozások tevékenységének minél szélesebb körben történő megismertetése, jó példák bemutatása, - társadalmi vállalkozások (pl. szociális szervezetek) már kidolgozott módszertanainak, elektronikus elérhető kiadványainak (pl. jó példák, mintamodell) széleskörű terjesztése, honlapon közzététele, - helyi termékek és szolgáltatások minél szélesebb körben történő bemutatása, lakossági megismertetése. <p>A fenti szemléletformálási tevékenységek formái:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Honlap létrehozása a projekt és eredményeinek minél szélesebb körben történő megismertetése céljából - Célcsoport specifikus elektronikus hírlevél - Marketing:

Program neve	Emberi erőforrás-fejlesztési program
	<ul style="list-style-type: none"> – Ágazati fórumok rendezése – Ágazati konferenciák rendezése – Polgármesteri fórumok szervezése félévente – Ágazati témakörökben, illetve a hátrányos helyzetűek foglalkoztatása érdekében tanulmányutak szervezése, jó gyakorlatok megtekintése (pl.: natúrpark, TDM, ipari parkok, inkubátor házak, szociális szövetkezet, roma foglalkoztatás stb.) belföldön – Ágazati témakörökben, illetve a hátrányos helyzetűek foglalkoztatása érdekében tanulmányutak szervezése, jó gyakorlatok megtekintése (pl.: natúrpark, TDM, ipari parkok, inkubátor házak, társadalmi vállalkozások, roma foglalkoztatás stb.) külföldön – Tájékoztató, szemléletformáló kiadványok készítése elektronikus, illetve nyomtatott formában – Szakmabemutatók, mesterségek bemutatóinak szervezése <p>Megvalósító: Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Forrás: TOP 5.1.1-15 Foglalkoztatás-növelést célzó megyei és helyi foglalkoztatási együttműködések (paktumok)</p> <p>Foglalkoztatási együttműködés népszerűsítése:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Szórányanyag, plakát kihelyezése a Kormányhivatal Főosztályain, Járási Hivatalaiban, társszerveknél, – A Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal által szervezett rendezvényeken a megyei foglalkoztatási együttműködés népszerűsítése (pl. önálló stand biztosítása), – A Kormányhivatal honlapján az együttműködéssel kapcsolatos információk megjelenítése (pl.: tanfolyami lehetőségek, kérelemcsomagok, projekt munkatársak elérhetőségei). <p>Megvalósító: Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Forrás: TOP 5.1.1-15 Foglalkoztatás-növelést célzó megyei és helyi foglalkoztatási együttműködések (paktumok)</p>
Hatása, eredménye	Bács-Kiskun megyei munkanélküli/inaktív személyek közül 500 fő képzésben részesül. Bács-Kiskun megyében minimum 2000 fő részesül egyéb munkaerő-piaci támogató szolgáltatásokban, javítva a munkaerő-piacon való megjelenésük esélyét.
Hosszú távú hatás	Bács-Kiskun megyében tovább javulnak a foglalkoztatási mutatók, biztosított a megélhetés, csökken a szegénység, a lakosság helyben marad.

Program neve	Foglalkoztatásösztönzési program
--------------	----------------------------------

Program neve	Foglalkoztatásösztönzési program
Program célja:	<p>Munkahelyek megőrzése, újak létrehozása:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Foglalkoztatás támogatása - Atipikus foglalkoztatási formák széles körben történő megismertetése - Családbarát munkahelyek, szolgáltatások ösztönzése - Munkaerő-piaci szolgáltatások hatékonyságának növelése
A program elemei	<p><u>1. Foglalkoztatási programok kialakítása</u></p> <p>a) A foglalkoztatási programok megalapozása: foglalkoztatási helyzetelemzés, valamint munkaerő-piaci, vállalkozásfejlesztési és munkaerő-igényfelmérések elkészítése.</p> <p>b) Támogatások nyújtása vállalkozások számára a célcsoportba tartozó ügyfelek foglalkoztatásához (bér jellegű támogatások) az alábbi konstrukciókban: 8 hónapig 70 %-os támogatás + 4 havi továbbfoglalkoztatás; 90 napos 100 %-os támogatás; 8 hónapig 100 %-os támogatás + 4 havi továbbfoglalkoztatás. A projekt keretében a vállalkozásoknak nyújtott támogatásokat a Bizottság 651/2014/EU rendeletében (általános csoportmentességi rendelet) és a Bizottságnak az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról szóló 1407/2013/EU rendeletében foglaltaknak megfelelően tervezik nyújtani.</p> <p>Megvalósító: Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály Forrás: TOP 5.1.1-15 Foglalkoztatás-növelést célzó megyei és helyi foglalkoztatási együttműködések (paktumok)</p> <p><u>2. Atipikus foglalkoztatási formákról, jó gyakorlatokról, családbarát munkahelyekről információszolgáltatás</u></p> <p>A munkahelyek megőrzéséhez, új munkahelyek létrehozásának elősegítéséhez érdemes a vállalkozások ismereteit bővíteni az alábbi témákban:</p> <ul style="list-style-type: none"> - az atipikus foglalkoztatási formák és előnyeik megismertetése, - családbarát munkahelyek kialakításának lehetőségei, jó példák bemutatása, terjesztése. <p>A családbarát munkakörülmények (pl. rugalmas munkaidő, gyerekeknek kialakított rész kialakítása a munkahelyen) kialakításával olyan célcsoport is munkát vállalhat, amely ezek nélkül nem feltétlenül tudná vállalni a munkába járás feltételeit.</p> <p>Megvalósító: Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Forrás: TOP 5.1.1-15 Foglalkoztatás-növelést célzó megyei és helyi foglalkoztatási együttműködések (paktumok) és TOP 1.4. A foglalkoztatás segítése és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztésével</p>

Program neve	Foglalkoztatásösztönzési program
	<p><u>3. Munkaerő-piaci szolgáltatások hatékonyságnövelése:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - A gazdaság és a munkaerő-piac szereplői közötti kommunikációs csatornák hatékonyságának felmérése és növelése, ezáltal a munkaerő-piaci igények és lehetőségek összehangolása. - Térségi munkaerő-piaci szolgáltatások és projektek felmérése, egymással történő összehangolása, párhuzamosságok megszüntetése (pl. kerekasztal-egyeztetéseken keresztül). - Munkaerő-piaci szolgáltatások lehetőség szerinti személyre szabása: a munkaerő-piaci kereslet és kínálat összehangolása során, a képzések kialakításakor a munkaerő-piaci igények mellett szükséges figyelembe venni a munkavállaló személy adottságait (végzettségét, kompetenciáit, preferenciáit) is. <p>Megvalósító: Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal, Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat, Magyar Máltai Szeretetszolgálat</p> <p>Forrás: TOP 5.1.1-15 Foglalkoztatás-növelést célzó megyei és helyi foglalkoztatási együttműködések (paktumok)</p>
Hatása, eredménye	Legalább 450 fő álláshoz jut és 392 fő 6 hónappal a támogatást követően állással rendelkezik.
Hosszú távú elvárt hatás	Csökken a munkanélküliségi ráta. Csökken a regisztrált és különösen a tartósan álláskereső munkanélküliek között a munkaerő-piaci szempontból hátrányt szenvedő csoportok aránya.

Program neve	Társadalmi-gazdasági együttműködések program
Program célja:	<p>Társadalmi-gazdasági együttműködések kialakítása, erősítése</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gazdasági-foglalkoztatási helyi paktum hálózat kialakítása, a partneri kör szélesítése - Turisztikai jellegű (vagy egyéb ágazati, ágazatok közötti) együttműködések kialakítása, ösztönzése - Helyi közösségek, civil szervezetek támogatása, erősítése
A program elemei	<p><u>1. Megyei és helyi foglalkoztatási partnerségek kialakítása és menedzsment kapacitások erősítése</u></p> <p>A Bács-Kiskun megyei gazdasági-foglalkoztatási mutatók javítása érdekében megyei szinten összehangolt, ugyanakkor alulról jövő elképzelésekre alapozott gazdasági-foglalkoztatási együttműködésekkel érhető el siker. Ehhez szükséges a megyében a helyi foglalkoztatási együttműködések, paktumok kialakítása és megerősítése minél szélesebb partneri kör bevonásával, valamint az operatív munkához, koordinációhoz szükséges menedzsment kapacitások kiépítése. A feladat során szükséges:</p> <ul style="list-style-type: none"> - honlap létrehozása a partnerség erősítése, a projektben részt vevők közötti kapcsolattartás megkönnyítése, a foglalkoztatási/munkáltató fórumok működtetése céljából,

Program neve	Társadalmi-gazdasági együttműködések program
	<ul style="list-style-type: none"> – foglalkoztatási paktumok ernyőszerkezeti feladatainak ellátása, – megyei paktum akadémia működtetése (szakmai megvalósítók számára belső képzések módszertani témákban). <p>A foglalkoztatás mértékének javítását elősegíthetik a különböző, térségi, ágazaton belüli, és ágazatok közötti, foglalkoztatásnövelést célzó együttműködések is (pl. turisztikai, élelmiszeripari témában), akár társadalmi vállalkozás (szociális szövetkezet) formájában, ezek kialakítását ösztönözni érdemes, pl. partnertalálkozók szervezésével.</p> <p>Megvalósító: Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Forrás: TOP 5.1.1-15 Foglalkoztatás-növelést célzó megyei és helyi foglalkoztatási együttműködések (paktumok)</p> <p><u>2. Megyei és helyi foglalkoztatási partnerségek tevékenységének széles körben ismertté tétele</u></p> <p>A Bács-Kiskun megyében kialakuló foglalkoztatási partnerségek tevékenységének minél szélesebb körű nyilvánosságával (honlap, fórumok stb.) a társadalmi támogatottság mértéke nő, a partneri kör szélesítésével az együttműködések hatékonysága fokozható.</p> <p>Megvalósító: Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Forrás: TOP 5.1.1-15 Foglalkoztatás-növelést célzó megyei és helyi foglalkoztatási együttműködések (paktumok)</p> <p><u>3. Együttműködésekben alapuló közös projektek generálása, kidolgozása (paktum inkubátor)</u></p> <p>Projektgenerálás, pályázatok lebonyolítása, forráskoordináció. A Foglalkoztatási Paktum jövőbeni működését megalapozó, a térség foglalkoztatási helyzetének javítását szolgáló projektek kidolgozása a paktumban résztvevő szervezetekkel és a helyi önkormányzatokkal közösen. A településeken megvalósuló gazdaságfejlesztési pályázatok összehangolása a vállalkozói szektorral együtt. A TOP-os és egyéb ágazati és nemzetközi pályázatok foglalkoztatási részének összehangolása.</p> <p>Megvalósító: Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Forrás: TOP 5.1.1-15 Foglalkoztatás-növelést célzó megyei és helyi foglalkoztatási együttműködések (paktumok)</p> <p><u>4. Helyi közösségek, civil szervezetek támogatása</u></p> <p>A társadalmi-gazdasági együttműködésekben jelentős szerepet játszó, helyi szinten nagy súllyal bíró, foglalkoztatást elősegítő helyi közösségek, civil szervezetek támogatásával, megerősítésével a foglalkoztatási együttműködések partneri köre bővíthető, az</p>

Program neve	Társadalmi-gazdasági együttműködések program
	<p>álláskeresők munkaerő-piacra való visszatérésének hatékonysága javítható.</p> <p>Megvalósító: Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Forrás: TOP-5.2.1-15 A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok, valamint hazai források</p>
Hatása, eredménye	Az 1700 fő bevont közül legalább 450 fő álláshoz jut a program keretében és 392 fő 6 hónappal a támogatást követően állással rendelkezik.
Hosszú távú elvárt hatás	<p>Nő az együttműködések alapuló projektek száma, valamint általánossá válik a partnerségben gondolkodás, továbbá a szektoron belüli és azok közötti együttműködések növelik a gazdaságfejlesztés, foglalkoztatás hatékonyságát.</p> <p>Csökken a regisztrált és különösen a tartósan álláskereső munkanélküliek között a munkaerő-piaci szempontból hátrányt szenvedő csoportok aránya.</p>

9 A célrendszer és programok kapcsolata

Tematikus célok	Aksióprogramok					
	Vállalkozásösztönzési program	Helyi termék és szolgáltatás program	Szociális gazdaság program	Emberi erőforrás-fejlesztési program	Foglalkoztatás-ösztönzési program	Társadalmi-gazdasági együttműködések program
Vállalkozás-ösztönzés	A befektetés-ösztönzési eszközök (kataszter, térségi stratégiák, kézikönyv, kiadvány, rendezvények) a vállalkozások térségbe vonzását segítik elő, míg az iparterületek, ipari parkok, logisztikai központok, valamint közlekedési infrastruktúra fejlesztése a versenyképességet javító üzleti környezetet biztosítják mind a már helyben működő, mind az újonnan érkező, vagy alakuló vállalkozások számára.	A helyi termék és szolgáltatásfejlesztési stratégiában meghatározott irányvonalak, a helyi termék-előállítás és szolgáltatásnyújtás támogatása új vállalkozások kialakítását ösztönözhetik.	A társadalmi vállalkozások tevékenységének, jó gyakorlatainak terjesztése, a tevékenységüket támogató szolgáltatások kialakítása, a szociális alvállalkozói program, kísérleti programok, projektek kialakítása új társadalmi vállalkozások létrehozását eredményezheti.	A szemléletformálási tevékenység, a piaci igényeknek megfelelő munkaerő-piaci szolgáltatások elősegíthetik a célcsoport tagok által indított, vagy a munkaerő rendelkezésre állását követően mások által indított vállalkozások létrejöttét.	A foglalkoztatás-ösztönzési program megvalósításával lehetőség nyílik meglévő vállalkozások megerősítésére az igényeknek megfelelő munkavállalók biztosításával. Az atipikus foglalkoztatási formákról, jó gyakorlatokról, családbarát munkahelyekről információszolgáltatás eredményeként javulhat a foglalkoztatás, új munkahelyek jöhetnek létre.	A foglalkoztatási együttműködések tevékenységének egyik lehetséges kimenete a munkanélküliek és inaktívak elsődleges munkaerő-piaci megjelenése, akár saját vállalkozás kialakításával.
Helyi termék- és szolgáltatás-fejlesztés	Az üzleti infrastruktúra fejlesztések hozzájárulhatnak a helyi termékek és	A helyi termék- és szolgáltatásfejlesztési stratégia kidolgozása meghatározza az	A társadalmi vállalkozások tevékenységének, jó gyakorlatainak	A helyi termékek, szolgáltatások, valamint a hagyományos		A különböző, térségi, ágazaton belüli, és ágazatok közötti, együttműködések,

Tematikus célok	Akcióprogramok					
	Vállalkozásösztönzési program	Helyi termék és szolgáltatás program	Szociális gazdaság program	Emberi erőforrás-fejlesztési program	Foglalkoztatás-ösztönzési program	Társadalmi-gazdasági együttműködések program
	szolgáltatások értékesítési lehetőségeinek javításához (pl. agrárlogisztikai központok kialakítása, jobb elérhetőség biztosítása).	érintett térségi szereplők számára a követendő irányokat, a védjegyzetetés ösztönzése hozzájárul a helyi termékek és szolgáltatások értékesíthetőségéhez, vásárlók általi azonosíthatóságához. Az ismertségük, versenyképességük javítása keresletnövelő hatással jár, míg a kistermelői együttműködések ösztönzése, valamint a post-harvest tevékenységek támogatása az értékesítési lehetőségeket bővíti. A fenntartható turizmusfejlesztés támogatása hozzájárul a helyi termékek és szolgáltatások	széles körben történő terjesztése, a kísérleti projektek kialakítása - különösen a helyi termék és szolgáltatások előállítása témában - ösztönözheti új helyi termékek előállítását és szolgáltatások nyújtását.	mesterségek ismertségét növelő szemléletformálási tevékenység eredményeként növekedhet a termékek/szolgáltatások iránti kereslet, amely azok fejlesztését generálja. A mesterségek bemutatása a fiatalok figyelmét felkeltheti és további helyi termékek, szolgáltatások előállítását segítheti.		foglalkoztatási együttműködések irányulhatnak helyi termék- és szolgáltatásfejlesztésre is.

Tematikus célok	Akcióprogramok					
	Vállalkozásösztönzési program	Helyi termék és szolgáltatás program	Szociális gazdaság program	Emberi erőforrás-fejlesztési program	Foglalkoztatás-ösztönzési program	Társadalmi-gazdasági együttműködések program
		körének bővüléséhez, a hagyományos mesterségek megőrzéséhez.				
Szociális gazdaság fejlesztése, szélesítése	A közlekedési infrastruktúra fejlesztésével a társadalmi vállalkozások tevékenysége, szolgáltatásai elérhetőbbé válnak más települések lakossága, szervezetei számára is, növekedhet a kereslet, javulhat a „versenyképesség”.	A helyi termékek és szolgáltatások előállításának támogatása az ilyen típusú tevékenységet folytató szociális szövetkezetek, társadalmi vállalkozások működésén keresztül hozzájárul a szociális gazdaság fejlesztéséhez is.	A szociális vállalkozások tevékenységének, jó gyakorlatainak terjesztése, a tevékenységüket támogató szolgáltatások kialakítása, a szociális alvállalkozói program, kísérleti programok, projektek kialakítása új társadalmi vállalkozások létrehozását eredményezheti, valamint a meglévő társadalmi vállalkozások tevékenységi körét, hatókörét bővítheti,	A szemléletformálási tevékenység (fórumok, tanulmányutak, kiadványok stb.) eredményeként új társadalmi-gazdasági együttműködések (pl. új szociális szövetkezetek) jöhetnek létre.	Az atipikus foglalkoztatási formákról, jó gyakorlatokról, családbarát munkahelyekről információszolgáltatás eredményeként szociális szempontok is érvényesülhetnek a foglalkoztatásban, a társadalmi vállalkozások köre is bővíthet.	A különböző, térségi, ágazaton belüli, és ágazatok közötti, foglalkoztatás-növelést célzó együttműködések (pl. turisztikai, élelmiszeripari témában) is hozzájárulhatnak a munkahelyek megőrzéséhez, újak kialakításához, akár társadalmi vállalkozások formájában is, hozzájárulva a szociális gazdaság térnyeréséhez.

Tematikus célok	Akcióprogramok					
	Vállalkozásösztönzési program	Helyi termék és szolgáltatás program	Szociális gazdaság program	Emberi erőforrás-fejlesztési program	Foglalkoztatás-ösztönzési program	Társadalmi-gazdasági együttműködések program
			működésének hatékonyságát javíthatja.			
Az emberi erőforrás fejlesztése		A helyi termék- és szolgáltatásfejlesztési stratégiában meghatározandó irányvonalak a helyi terméket, szolgáltatást előállítók ismereteinek bővítésére vonatkozóan hozzájárulnak az emberi erőforrás fejlesztése célkitűzéshez is.	A szociális gazdasági jó gyakorlat terjesztése, a fejlesztését támogató szolgáltatások kidolgozása és működtetése hozzájárul az érintett területen dolgozó szakemberek szakmai, módszertani fejlődéséhez is.	A piaci igényeknek megfelelő, hagyományörzést is szolgáló képzések, és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások nyújtása, a szemléletformálás i tevékenység megkönnyíti, lehetővé teszi a munkanélküliek és inaktívak számára az elsődleges munkaerő-piacon történő elhelyezkedést. A helyi terméket, szolgáltatást előállítók számára nyújtott információk segítik szakmai	A munkaerő-piaci szolgáltatások hatékonysága növelhető a nyújtott szolgáltatások személyre szabásával, amely adott esetben az emberi erőforrás személyre szabott fejlesztését jelenti.	A megyei és helyi foglalkoztatási együttműködések kialakításával, a paktum tevékenység megvalósításával szemléletformálásra kerül sor, hozzájárulva az emberi erőforrás fejlesztéséhez (mind a célcsoport tagok, mind az együttműködésben résztvevők tekintetében).

Tematikus célok	Akcióprogramok					
	Vállalkozásösztönzési program	Helyi termék és szolgáltatás program	Szociális gazdaság program	Emberi erőforrás-fejlesztési program	Foglalkoztatás-ösztönzési program	Társadalmi-gazdasági együttműködések program
Munkahelyek megőrzése, újak létrehozása	A program elemeivel elérhető a helyi vállalkozások megerősödése, új vállalkozások térségbe érkezése, ezáltal a munkahelyek megőrzése, és újak létrehozása is.	A helyi termék- és szolgáltatásfejlesztési stratégiában meghatározott irányvonalak, a helyi termék-előállítás és szolgáltatásnyújtás támogatása új vállalkozások, ezáltal új munkahelyek kialakítását is ösztönözhetik.	Új társadalmi vállalkozások létrejöttével új munkahelyek hozhatók létre.	fejlődésüket. A munkaerő-piaci személyre szabott szolgáltatások, a szemléletformálás i tevékenység, a vállalkozói szemlélet kialakítása elősegítheti a munkanélküliek, inaktívak önfoglalkoztatását , saját lábra állását, tehát új munkahelyek létrehozását.	A foglalkoztatás-ösztönzési program megvalósításával lehetőség nyílik meglevő és új munkahelyek betöltésére. Az atipikus foglalkoztatási formákról, jó gyakorlatokról, családbarát munkahelyekről információszolgáltatás eredményeként javulhat a foglalkoztatás, új munkahelyek jöhetnek létre, olyan rétegek is munkához juthatnak, akik enélkül nem tudnák vállalni a munkavállalás körülményeit. A munkaerő-piaci szolgáltatások hatékonyságának	A különböző, térségi, ágazaton belüli, és ágazatok közötti, foglalkoztatás-növelést célzó együttműködések (pl. turisztikai, élelmiszeripari témában) is hozzájárulhatnak a munkahelyek megőrzéséhez, újak kialakításához.

Tematikus célok	Akcióprogramok					
	Vállalkozásösztönzési program	Helyi termék és szolgáltatás program	Szociális gazdaság program	Emberi erőforrás-fejlesztési program	Foglalkoztatás-ösztönzési program	Társadalmi-gazdasági együttműködések program
					növelésével lehetőség nyílik a munkaerő-piaci igények és lehetőségek még pontosabb összehangolására.	
Társadalmi-gazdasági együttműködések kialakítása, erősítése		A térségi településeken előállított helyi termékek, nyújtott szolgáltatások hatékony értékesítése érdekében gazdasági jellegű együttműködések alakulhatnak. Az egymásra épülő helyi termékek, szolgáltatások további együttműködésekhez vezethetnek (pl. szociális szövetkezet kialakításához)	A szociális gazdasági jó gyakorlat terjesztése, a fejlesztését támogató szolgáltatások kidolgozása és működtetése, a kísérleti projektek hozzájárulhatnak a több település tevékenységét összefogó, együttműködésen alapuló társadalmi vállalkozások létrejöttéhez.	A szemléletformálási tevékenység (fórumok, tanulmányutak, kiadványok stb.) eredményeként új társadalmi-gazdasági együttműködések (pl. új szociális szövetkezetek) jöhetnek létre.	A munkaerő-piaci szolgáltatások hatékonyságának növelésével lehetőség nyílik a munkaerő-piaci szereplők közötti együttműködés erősítésére, hatékonyságának fokozására az igények és lehetőségek még pontosabb összehangolására. Az újonnan létrejövő foglalkoztatási együttműködések hatékony működéséhez is hozzájárul.	A megyei foglalkoztatási helyzet további javítása érdekében tervezett megyei és helyi foglalkoztatási partnerségek kialakításával (és menedzsment kapacitások erősítésével) új társadalmi-gazdasági együttműködések jönnek létre, tevékenységének széles körben történő bemutatásával a partnerek köre szélesíthető, ezáltal az együttműködések hatékonysága fokozható. Az együttműködések

Tematikus célok	Akcióprogramok					
	Vállalkozásösztönzési program	Helyi termék és szolgáltatás program	Szociális gazdaság program	Emberi erőforrás-fejlesztési program	Foglalkoztatás-ösztönzési program	Társadalmi-gazdasági együttműködések program
						<p>alapuló közös projektek generálása, kidolgozása elősegíti az együttműködések fennmaradását, további közös programok megvalósítását. A helyi közösségek, civil szervezetek bevonásával, támogatásával az együttműködések hatékonysága fokozható, mivel a célcsoport tagokra jelentős hatással bírnak.</p>